ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

БРОЈ 1308

5 динара

21.1.1977. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVIII

КОМПЛЕТАН СТРИП
ФЕНИКС

ЗЛАТНА МАСКА ИЗ ДОЛИНЕ КРАЉЕВА

стр.30-31

Веровали или не!

КАТЕДРАЛА У КЕЛНУ
(СР НЕМАЧКА)

ДОБИЛА ЈЕ 1877. ЗВОНО ОД 25 ТОНА ИЗЛИВЕНО ОД ПРЕТОПЉЕНИХ ФРАНЦУСКИХ ТОПОВА ЗАРОБЉЕНИХ У РАТУ 1870. ГОДИНЕ.
ЗА ВРЕМЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА НЕМЦИ СУ ПРЕТОПИЛИ ЗВОНО ДА БИ ИЗРАДИЛИ ОРУЖЈЕ ПРОТИВ ФРАНЦУСКЕ.

КРСТ СВЕТОГ АНДРЕЈЕ

ШКОТЛАНЂАНИ ИСТИЧУ ВЕК НЕКОЛИКО СТОТИНА ГОДИНА МАДА ОН НИКАД ЗВАНИЧНО НИЈЕ УСВОЈЕН КАО НАЦИОНАЛНА ЗАСТАВА ШКОТСКЕ.

ЕН ФЕЛТС
ИЗ ЕШЛЕНД СИТИЈА
(САД)

НА ЈЕДНОЈ КОШАРКАШКОЈ УТАКМИЦИ ПРОТИВ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ГРАДА ШЕЛЕТА ПОСТИГЛА ЈЕ **СВЕ КОШЕВЕ** ЗА СВОЈ ТИМ КОЈИ ЈЕ ДОБИО ИГРУ СА **31:29**

РИЧАРД БАРТОН
(1821 - 1890),

ЧУВЕНИ ЕНГЛЕСКИ ИСТРАЖИВАЧ И ОРИЈЕНТАЛИСТ - ПРЕВЕО ЈЕ НА ЕНГЛЕСКИ „ХИЉАДУ И ЈЕДНА НОЋ" - ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ОД СВОГ ДЕДЕ ПО МАЈЦИ НАСЛЕДИ БАСНОСЛОВНО БОГАТСТВО, АЛИ ЈЕ СТАРАЦ УМРО У КОЧИЈАМА ВОЗЕЋИ СЕ СВОМ АДВОКАТУ ДА БИ МУ ОВАЈ САСТАВИО НОВ ТЕСТАМЕНТ КОЈИМ СВЕ ШТО ИМА ОСТАВЉА СВОМ УНУКУ.

ЈЕДНА ЛОКОМОТИВА

НА ПРУЗИ БРИЏТОН-ХЕРИСОН (САД) ИСКОЧИЛА ЈЕ ИЗ ШИНА **НА ДАН СВЕЧАНОГ ПУШТАЊА ПРУГЕ У САОБРАЋАЈ.** ИСТЕ ГОДИНЕ ПРУГА ЈЕ ПОТПУНО УКИНУТА.

СТАТУА

КОЈА ПОТПУНО ЛИЧИ НА ПОКОЈНИКА САЧУВАНА ЈЕ У СТАРОМ ЕГИПТУ ЗАЈЕДНО СА МУМИЈОМ ЈЕР СЕ ВЕРОВАЛО ДА ЋЕ ТО „ДРУГО ТЕЛО" МОЋИ ДА УЖИВА У **СВИМ ПОНУДАМА И ДАРОВИМА ОСТАВЉЕНИМ У ГРОБНИЦИ.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● један француски тренер коња из места Поа недавно је пронашао вештачку сламу за простирање коњима. Слама је у ствари направљена од струготине полиетилена а влат је дугачка од 5 до 30 сантиметара. Бала од 40 килограма ове сламе

представља леп „тепих" који има предност над обичном сламом јер не ферментира под утицајем коњске мокраће. Лако се пере водом и траје дуже од обичне сламе.

● ако је веровати стручњацима чије је мишљење недавно објавио немачки часопис „Франкфуртер Рундшау", човек будућности носиће наочари од најранијег детињства, биће неосетљив на укус хране а чула мириса и укуса готово да неће ни имати. Према мишљењу ових научника наше тело већ сада има више органа потпуно атрофираних који више ничему не служе. На пример: слепо црево, извесни мишићи уха итд.

● када црни орао из Мексика пикира то не значи само да је угледао плен већ и зато да би у пролазу са неког дрвета скинуо гранчицу која ће му послужити за градњу гнезда.

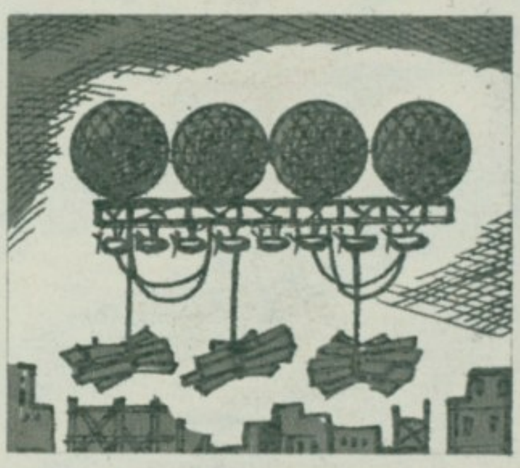
● сијалица од 75 вати могла би да се упали ако би је „држала" мачка пошто је по хладном времену помилујете 9,200.000 000 пута. Наравно, под условом да мачка хоће да држи сијалицу и да ви имате стрпљења да је толико пута помазите.

● највеће дрво на свету је једна калифорнијска секвоја висока 83 метра. Њено стабло има пречник од 24,10 метара, и то на метар и по изнад тла. Ово дрво зову Генерал Шерман.

● од свих мора највећу површину има Јужно кинеско море са 2,979.600 квадратних километара.

● поново се међу научницима све више говори о дирижаблима. Данас се ове летелице пуне хелијумом који је много мање опасан од водоника који је некад употребљаван, мотори су му јачи, а електроника и мали

реактори за стабилизацију чине да дирижабл има све више присталица. Сједињене Америчке Државе већ праве пројекте о увођењу дирижабла а Француска их је уврстила у свој план „Обелиск". Француски дирижабл биће у ствари летећи кран за преношење терета до 500 тона. Састојаће се од 4 балона напуњена хелијумом, покретаће га осам хеликоптерских мотора, а летилицом ће управљати рачунар. Брзина лета износиће 80 километара на час, док ће домет бити 650 километара. Улога: превоз тешког материјала од фабрике до градилишта.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ЗВРРРРР

ААААА

ААХ! КАКАВ ДИ-ВАН ДАН!

Copyright © 1976 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЗДРАВО, ЛЕПОТАНЕ!

Distributed by King Features Syndicate.

ДОБРО ЈУТРО, ПАТО!

ПОБОГУ, ПАЈО, ШТО ТАКО ИЗГЛЕДАШ?

М... МИСЛИШ ЛОШЕ?

УЖАСНО! ДА НИСИ БИО БОЛЕСТАН?

ИМАШ ПОДОЧЊАКЕ, ДО ПОЛА ОБРАЗА, ЛИЦЕ ТИ СЕ УШИЉИЛО!

ПА... МОРАМ ДА ЖУРИМ! НАДАМ СЕ ДА СЕ ОСЕЋАШ БОЉЕ!

Х... ХВАЛА!

ЗАДАТАК ЗА ОДВАЖНЕ

ТЕК КАДА ЈЕ ЧАМАЦ ЗАПЛОВИО ПРЕМА ОСТРВУ, КУРИР ЈОЗО СЕ УСУДИО ДА ЗАПИТА КОМАНДАНТА КУДА ТО ИДУ ЊИХ ДВОЈИЦА. — У СУМАРТИН... ДА ЗАУЗМЕМО ИТАЛИЈАНСКИ ГАРНИЗОН! — ГЛАСИО ЈЕ ОДГОВОР. МЛАДИЋ ЈЕ ЗАНЕМЕО.

Око девет пре подне 17. септембра 1943. године сунце је већ било високо одскочило. Врлетним стазама, само њима зна ним, низ стрме стране Биокова спуштала су се према Башкој Води два партизана. Крупнији од њих, некадашњи механичар и командант Биоковског одреда, два десет осмогодишњи Нико Срзић носио је у руци шмај сер. Његов курир, Јозо Репалић, био је наоружан само пушком и пиштољем.

Срзић није много говорио а ни Јозо запиткивао. Додуше, курир је знао да жу ре у Башку Воду како би се оданде чамцем што пре пребацили на Брач, али зашто и где ће даље, о то ме није имао појма. А њега је баш то највише копкало. Тек кад је чамац запловио према острву, усудио се да запита:

— Ма, друже команданте, куда ћемо ми то?

— У Сумартин... да заузмемо италијански гарнизон! — шкрто му је одговорио Срзић.

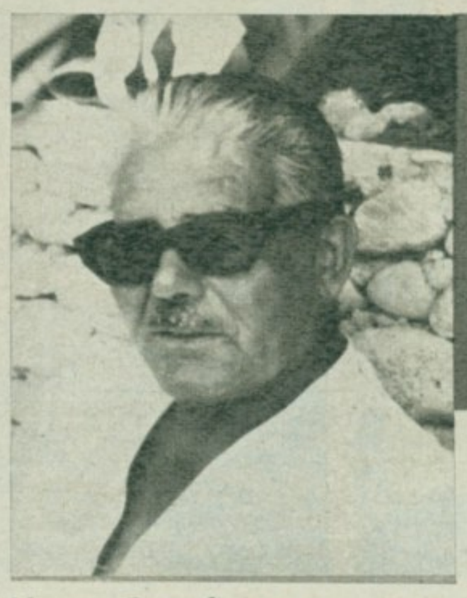
— Нас двојица?!

— Да, нас двојица!

Јозо је занемео. Познавао је команданта: и то да хоће да улети у окршај, и да има пет срца кад затреба... Међутим, у добро утврђеном гарнизону у Сумартину налазило се равно 850 италијанских војника и две топовске батерије укопане изнад града са шест далекометних топова калибра 105 милиметара! Све то требало је да освоје Нико и Јозо!

ШТА ЖЕЛИТЕ?

— То је наређење! — прекинуо је ћутање Срзић. — **Италијани су капитулирали пре неколико дана. Њихови** гарнизони на копну пола-

Нино Срзић данас, тридесет година после акције у Сумартину.

жу оружје, али овај у Сумартину и не помишља на то. Добио сам задатак да га заузмем и ја ћу то учинити!

Тиме је разговор био завршен јер Срзић никад није био говорљив. **Није имао никакав план о акцији, чак ни онда кад су се он и Јозо искрцали на пустом делу обале, неколико километара далеко од Сумартина, и полако кренули преко камењара према граду. Тек кад су наишли на предстражу, велики италијански бункер, синула му је идеја.**

Јозо је застао, али га је Срзић упозорио да и даље мирно хода као да из њих наступа читава дивизија партизана.

На вратима бункера појавио се млад официр.

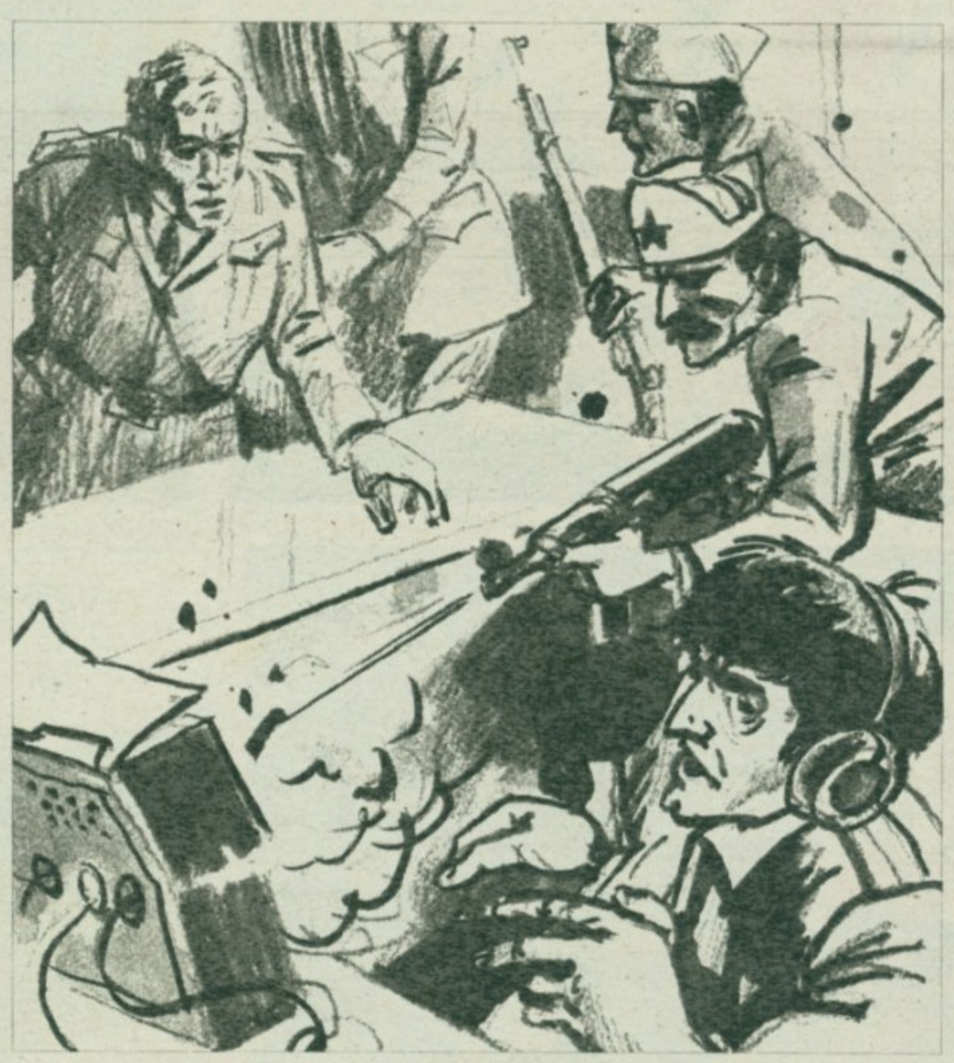
— Шта желите?

— Пуковника! — хладно му је одговорио Срзић. — **Позовите га телефоном и поручите да желимо с њим да разговарамо! Неодложно!**

Официр је послушао без речи. По његовом понашању закључио је да се велики број партизана искрцао на острво и да је сваки отпор узалудан. Командант гарнизона у Сумартину при стао да прими Нику и Јозу. Издрао се у слушалицу да неће с њима да се задржава више од једног минута и да после тога могу да се губе.

Штаб италијанског гарнизона налазио се на првом спрату хотела „Биоково“ у самом центру града. Док су Срзић и Јозо пролазили градским улицама, народ их је гледао као чудо. Знао је да на Брачу постоји чета Бенка Матулића али она никада није улазила у овај осињак. Исто тако, са копна се нико није искрцао, да јесте — Брачани би то одмах чули.

У седиште италијанског штаба, једну велику собу, два партизана ушла су опрезно. Још пред вратима,

Срзић је куриру дао знак да му штити леђа и укопа се десно од улаза.

Италијански пуковник је надмено седео за великим писаћим столом. У просторији су били и сви његови сарадници. Управо кад су партизани улазили, радио-телеграфиста је тражио обавештења од усташа из Макарске о томе да ли су се партизани искрцали на Брач. Поруку није успео да пошаље јер је Срзић мунјевито подигао шмајсер и сасуо рафал у радио-одашиљач.

— Да се нико није помакао! — заповедио је на рђавом италијанском језику. — **Ствари стоје лоше по вас!** обратио се пуковнику. — **Опкољени сте, наши су свуда око Сумартина. Имате два избора: или да се не предате па да вас побијемо, или да се предате у року од десет минута и да положите оружје, први ви а затим ваша војска, па да вас све укрцамо у бродове и отпремимо у Италију!** И још нешто: предаћете нам све топове; ако их оштетите, стрељаћу 50 Италијана за сваки квар! За одговор имате, као што сам рекао, десет минута. Овде размишљајте, овде и ја чекам одговор!

У ОСИЊАКУ

Двојица партизана кренуше у Сумартин. Зној им је обливао лица, спопала их је и нека малаксалост али трудили су се да млади италијански официр који их је пратио ништа не примети. Држали су се победнички, као представници армије која је преплавила острво, али се прикрила. Уз пут су сазнали од официра да је Задранин, силом регрутован у војску, и да му је рата преко главе. Понудио им је своју помоћ. Говорио је искрено.

ПРЕВАРА ЈЕ УСПЕЛА

Просторију је испунила тишина. Срзић је стајао на средини собе а Јозо код врата премештајући се с ноге на ногу. Учинило му се да ће клонути. Довољно је било да Италијани схвате да је у питању превара па да подигну оружје које још нису били одложили.

Минути су споро пролазили. Најзад је пуковник полако скинуо са себе опасач са пиштољем и ставио га на сто. Његовим примером пошли су и остали официри.

— Такооо...оо!.. — отегнуто проговори Срзић. — А сад седите и чекајте! Повлачећи се корак по корак уназад примакао се Јози и тихо му саопштио:

— Нађи Бенка Матулића! Ту је он негде у близини. Питај народ, људи ће те упутити до њега. Нека Бенко дође са четом. Ти и ја нисмо у стању да окончамо посао јер ће Италијани схватити да су насамарени. Војници, ови напољу, не смеју да те дирају, бар сада! Иди брзо!...

Наступили су нови минути чекања. Срзић је остао сам са италијанским официрима. И даље је држао шмајсер уперен у њих. Били су то најтежи тренуци у његовом животу. Официри су почели да шетају по соби као лавови у кавезу. Узнемирио се и Срзић. Срећом, Јозо је нашао Бенка и партизани су на време стигли у Сумартин.

Укрцавање Италијана на бродове у сумартинској луци, које су они још раније запленили дуж Јадрана, обављено је за непун час. Нико Срзић одржао је реч коју им је дао.

★ ★ ★

У овој необичној акцији заплењено је 60 вагона топовских граната, неоклико бродова крцатих муницијом и 6 буради горива за бродске моторе. Јозо Репалић је погинуо 1944. године на Брачу. Нико Срзић је дочекао крај рата. Једно време био је командант јужног Јадрана. У историју наше Ратне морнарице ушао је као први командант Првог морничког одреда. Данас живи у Макарској као пензионер. Носилац је „Партизанске споменице 1941“ и једанаест одликовања.

М. Тодоровић

МИНИ-КВИЗ

1. Шта је Мауретанија а шта Мауританија?
2. Како се зове једина жена добитник две Нобелове награде?
3. Године 1685. у року од само месец дана родила су се два чувена немачка композитора. Знате ли који су?
4. У коју врсту животиња спада чинчила?
5. Ко је био Доминикос Теотокопулос?

ОДГОВОРИ:

1) Мауретанија је антички земља у северозападној Африци, западно од старе Нумидије, у области данашњег Марока. Зечешто се боорила против римских освајача. Мауританија је независна држава у западној Африци; 2) Марија Кири — Склодовска (1867—1934), професор физике и директор Института за радијум у Паризу. Заједно са својим мужем, француским научником Пјером Киријем, добила је Нобелову награду за физику 1903, а сама за хемију 1911. године; 3) То су Јохан Себастијан Бах (1685—1750), један од најзначајнијих стваралаца у историји музике, и Георг Фридрих Хенди (1685—1759), најистакнутији представник барока у музици; 4) Чинчила (Chinchilla lanigera) је врста глодара из дужине Америке, средње величине. Дуги се због одличног и скупоценог крзна; 5) Тако се звао славни шпански сликар, познат под надимком Ел Греко (1541—1614).

АТОМСКО СРЦЕ

Пре извесног времена — каже амерички редитељ Кен Џонсон добио сам писмо од екипе истраживача са Норт Вестерн универзитета у Чикагу. Научници ме у њему обавештавају да су успели да направе биоелектронску руку. Она може да се причврсти за патрљак ампутиране човечје руке, појачава слабе електричне сигнале који пролазе кроз мишиће и тако омогућава отварање и затварање вештачке шаке и покретљивост вештачког зглоба. Екипа из Чикага нада се да ће кроз 18 месеци успети да угради у прсте нервне завршетке и на тај начин биоелектронској руци дâ чуло додира и омогући јој да осећа топлоту и хладноћу. Научна фантастика постаје стварност!

Нема ничег необичног што су познати истраживачи нашли за сходно да такво писмо упуте баш Кену Џонсону. Он је редитељ у свету популарне телевизијске серије БАЈОНИК ВУМЕН (Биоелектронска жена). Дотична веома привлачна дама зове се у серији Џејми Сомерс и владин је тајни агент. У њено тело од крви и меса уграђене су биоелектронске ћелије.

Захваљујући њима она може да трчи брзином аутомобила, скаче око педесетак метара увис и у дубину, чупа дрвеће, кида тешке ланце, разваљује челична врата. **Осим тога, свака, макар и смртоносна, повреда коју јој неко нанесе обичан је „квар" који се може зачас поправити. Овакве способности, разуме се, нормални људи немају.**

Вештачки резервни делови

Хирурзи су данас, у стању да у човеково тело униграде више од 40 разних „резервних делова", односно замене болесне или дотрајале праве делове организма вештачким и то — од главе до пете.

Човек, тако, и у стварности може да добије „ново" колено или, на пример, карлични зглоб од нерђајућег челика и политена, пластичне кости, мишиће од силиконске гуме, зубе од акрилика, вилице од титанијума, чак и вештачко месо и пут који у потпуности личе на праве.

„Ново" срце, плућа, јетра, бубрег, а ускоро и пан креас, могу, такође, да се изаберу међу вештачким резервним деловима и, мада, многе од ових операција у пракси још не успевају, проценат успешних уграђивања стално расте и доноси нове наде. **У последње време говори се много и о вештачким деловима мозга, али су они још у фази испитивања и подалеко од реализације.**

„Биоелектронска жена" има вештачке ноге, једну вештачку руку и једно такво уво. У њено тело уграђена је и сићушна атомска „централа" која непрекидно производи енергију за покретање вештачких делова. Ма како фантастично звучало, ништа од овог не изненађује научнике, а понешто је и прилично старог датума.

За вештачку руку зна се већ око 500 година, откако је немачки витез по имену Гоц фон Берлихинген изгубио руку у бици код Ландсхута у Баварској 1505. године. Наиме, он је сам направио нацрт за вештачку од гвожђа.

Вештачко уво, еластично и по облику сасвим као право, појавило се на тржишту скоро истовремено кад и пластика која се дала лако моделовати. Разни апарати за појачање слуха, који могу да се прикаче за такво или право уво, у употреби су још од почетка овог века.

Што се тиче минијатурних атомских батерија, прва је стављена у такозвани „пејсмејкер" за срце пре 5 година, а већ данас бар двеста људи чије срце „контролише" атомска снага шетају земљином куглом. Ове батерије трају целог живота.

Шапат из суседне собе

Једина заиста сасвим фантастична ствар у резервним деловима Џејми Сомерс из телевизијске серије јесте снага која јој омогућава да трчи, скаче, разбија, удара или чује звуке преко граница данас постојећих вештачких делова човечјег организма. Но, кажу стручњаци, и то може бити питање времена . . .

Сви научници који су се досад бавили вештачким деловима тела имали су за циљ спасавање живота, от клањање унакажености или враћање пацијентима способности које су имали док су природни делови њиховог организма функционисали како треба. О надљудским способностима ниje се размишљало.

Међутим, последња достигнућа технологије, нарочито развој микроелектронике где дословце на хиљаде струјних кола могу да стану на простор не већи од главе чиоде, обећавају у не тако далекој будућности „резервне делове" далеко веће моћи него што би прави делови тела икада могли имати.

Џејмино биоелектронско уво, на пример, дозвољава јој да јасно чује шапат из суседне собе, а узвик са растојања од читавог километра! У правом животу данас постоје уређаји сличне снаге, рецимо ласерски зраци, које употребљавају снаге безбедности или војска. Ти уређаји, међутим, нису делови тела и нису минијатурни јер нема ни разлога да то буду.

Али, савремена микрохирургија може, у извесним случајевима глувоће, да изведе операцију замењивања једне од три сићушне кошчице које учествују у механизму слуха. Уместо ње уграђује се клип дугачак само 5 милиметара.

За другу врсту глувоће која погађа унутарње уво хирурзи усађују, са више или мање практичног успеха, танушну платинску жицу коју повезују са апаратом за побољшање слуха. Најједноставнији је случај оштећености спољног ува. Постоји еластичан силикон од кога је прост о скројити савршену ушну шкољку која ће најбоље одговарати будућем власнику.

Што се тиче „биоелектронске руке", ситуација је још боља. Џејмина способност да као од шале подиже аутомобиле ускоро ће постати стварност: **научници припремају механичке мишиће који ће моћи спољa да се причврсте за човекова рамена, руке, труп и ноге и синхронизују са покретима онога ко их „носи".**

Проблем са ногама

То, наравно, није баш као Џејмина биоелектронска рука јер мишићи нису, као код ње, уграђени већ чине конструкцију ве ћу од самог човека која се носи као оклоп. Али, постиже исти циљ!

Вештачке руке које сасвим личе на праве — на пример, она која се усавршава на Универзитету у Чикагу — реагују на импулсе што се крећу кроз живце мишића остатка ам путиране руке и велико су достигнуће науке, али досад нису постигле ништа изван нормалне људске способности, понекад чак ни то.

Јасно је да највећи проблем представља повезивање вештачке руке са преосталим делом праве руке. Изгледа да је при том далеко лакше усавршити функцију **хватања**, него побољшати функцију **подизања** том руком без неког посебног подупирача.

Слично је и са вештачким ногама. Брзина којом човек може да трчи ограничена је залихом кисеоника и издржљивошћу мишића. У теорији, металним ногама — којима очигледно није потребан кисеоник — могу да се додају зглобови и клипови и тако омогући брзина кретања о каквој ниједан човек на сопственим ногама не може ни да сања. Експерименти изведени са уређајима на сличној основи показали су да је данас највећа брзина 24 километра на час!

На жалост, озледе које би проузроковале привршћивање таквих „постројења" за преостале делове ампутираних ногу засад представљају нерешив проблем. Због тога изгледа да је боље решење да се вештачке ноге ставе на неку погодну конструкцију у којој би инвалид само седео. Па чак и тако вештачке ноге биле би боље од точкова или шина само на неравним теренима где је лакше и брже корачати него се котрљати.

Према томе, од свих „људских резервних делова" на којима се ради ноге су најслабија тачка. Само оне не могу ни из далека да се упореде са Џејминим ногама које чине чуда.

Б. Д.

ЛУКА ЗА БРОДОВЕ

Нема много италијанских градова у којим је време оставило толико супротности као у Ђенови. Било да се у њу стигне путем што уз Ривијеру деи фјори, „Обалу цвећа“, вијуга од Ницe преко Сан Рема, било супермодерним ауто-путем „Серенисима“, изненаде древне зидине од посивелог камена, обрасле бршљаном, ружама и каранфилима, иза којих штрче звоници, врхови солитера и фабрички димњаци.

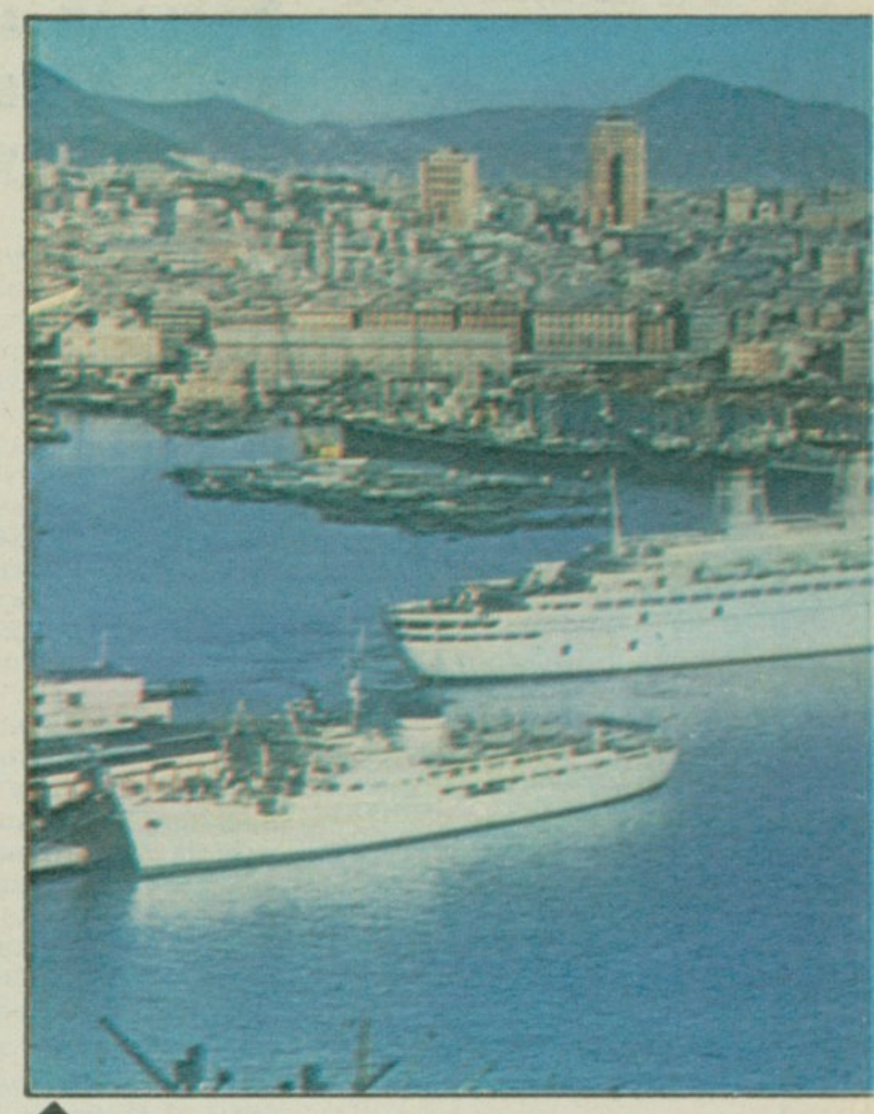
Ђенова је град у којем су компоновали Верди и Паганини, чија је вина хвалио Бокачо, ту су се родили Колумбо, Мацини, Ђовани Руфини... То је град који због огромног броја палата зову „суперба“ — „прекрасан“. У њему се једном годишње, на Покладе, свакодневни медитерански живот претвара у раскош и шаренило карневала, уз неизоставне маскере и звуке блех музике.

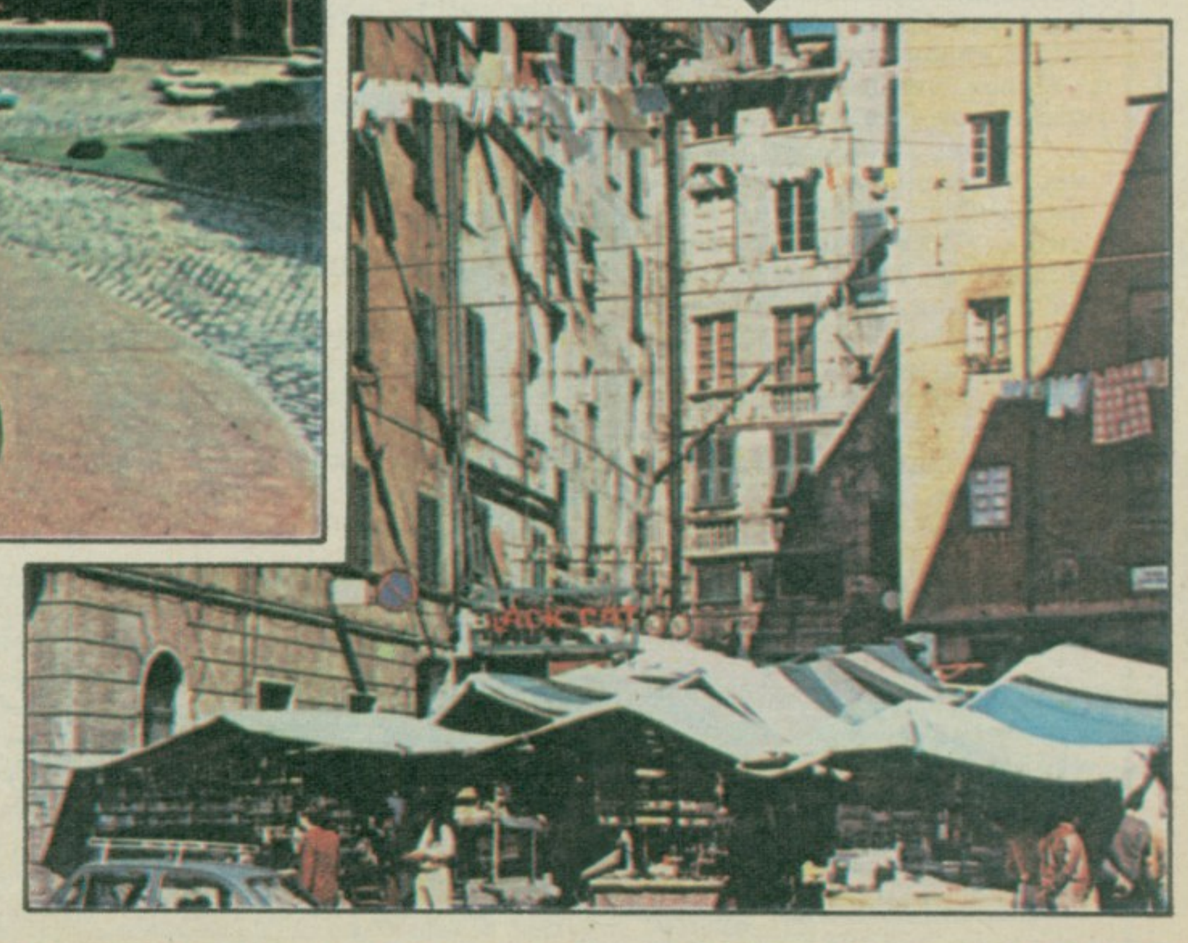
ПОЗОРИШНИ ГРАД — Ђенова је други европски град који је добио зидано позориште 1652. године, дакле, деценију и по после отварања венецијанског „Сан Касијана“. Није зато чудно што су се баш у главном граду Лигурије опробали највећи италијански позоришни писци, од Мината и Аурелија, преко Зена и Метастазија до Голдонија, а и чувени композитори — Монтеверди, Гаспарини, Вивалди, Албинони, Скарлати, луталица неуморног духа Паганини и његов савременик Верди. Њих двојица су нарочито била везана за лепо, мало позориште „Карло Феличе“, подигнуто 1828. године на великом, главном ђеновском тргу Де Ферари. У бомбардовању 1944. године потпуно је страдало али је доцније обновљено.

С БРОДА У ЗГРАДУ — Луком доминира велелепна Пристанишна зграда, подигнута на крају треће деценије овог века. Кад прекоокеански брод пристане, путници преко мостова излазе на четири велике терасе ове зграде и улазе у њу. Унутра се налазе царина, ресторани, продавнице, киосци...

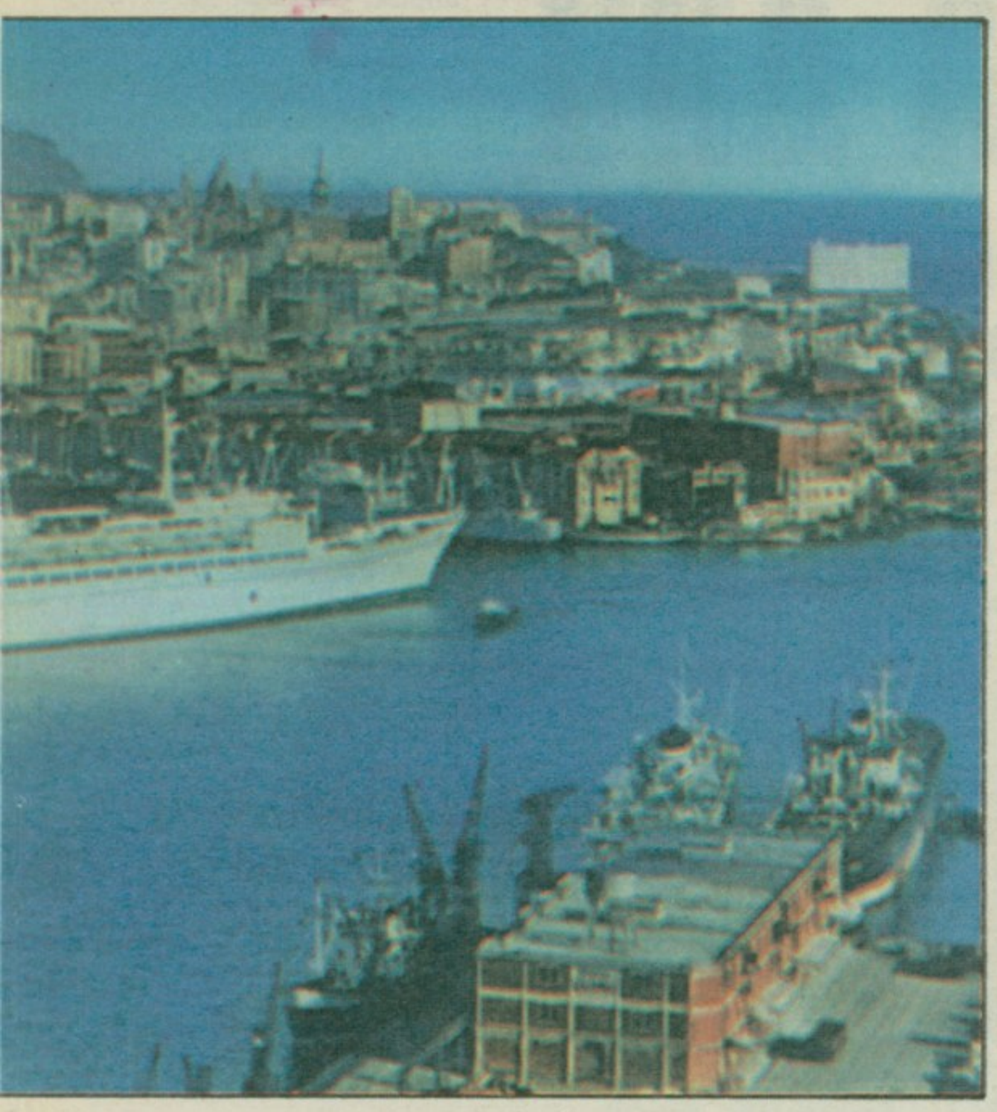

ЛУКОБРАН СТАР ШЕСТ ВЕКОВА — Налик на природни амфитеатар, разбашкарила се Ђенова према мору, одељена од лигурског залеђа стрмим брдима алпско-апенинског венца. Најстарији део луке, Старо моло, подигнуто је у 13. веку по нацртима цистерцистичких монаха Оливерија и Филипа. Они су, у ствари, само камењем спојили лук од стена што штрче из мора и изградили гвоздене везове. Данас ова, поред Марсеја највећа медитеранска лука, има 30 километара модерних кејова, 73 складишта за разну робу, 780 огромних дизалица, а промет се цени на десетине милиона бруто-регистарских тона!

БУВЉА ПИЈАЦА — Одмах поред аутострада, огромних бродова, светлећих реклама и богаташких палата, живи један други свет који упорно одолева времену: то је популарни „бувљак“ на тргу Сент Елена, пијаца на којој се продаје све.

И УМЕТНИКЕ

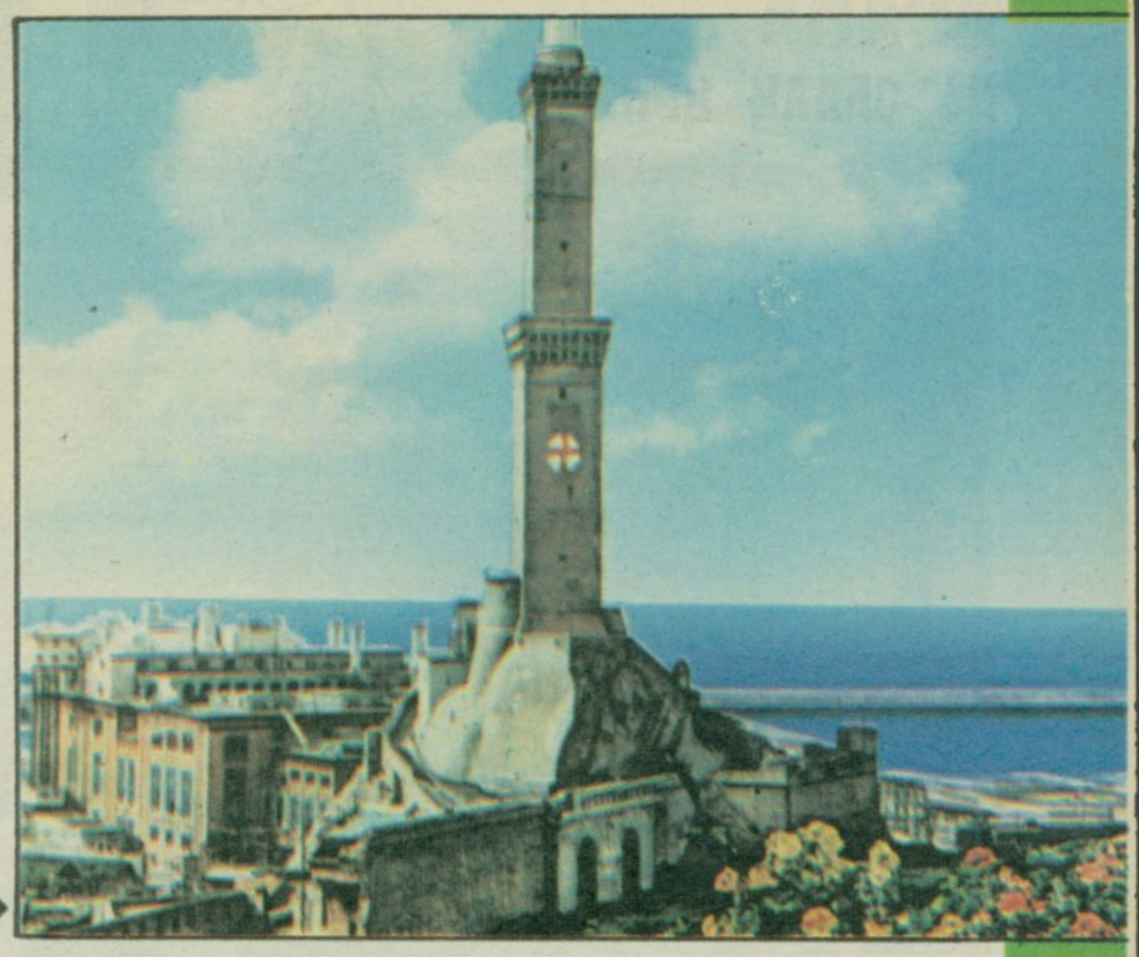

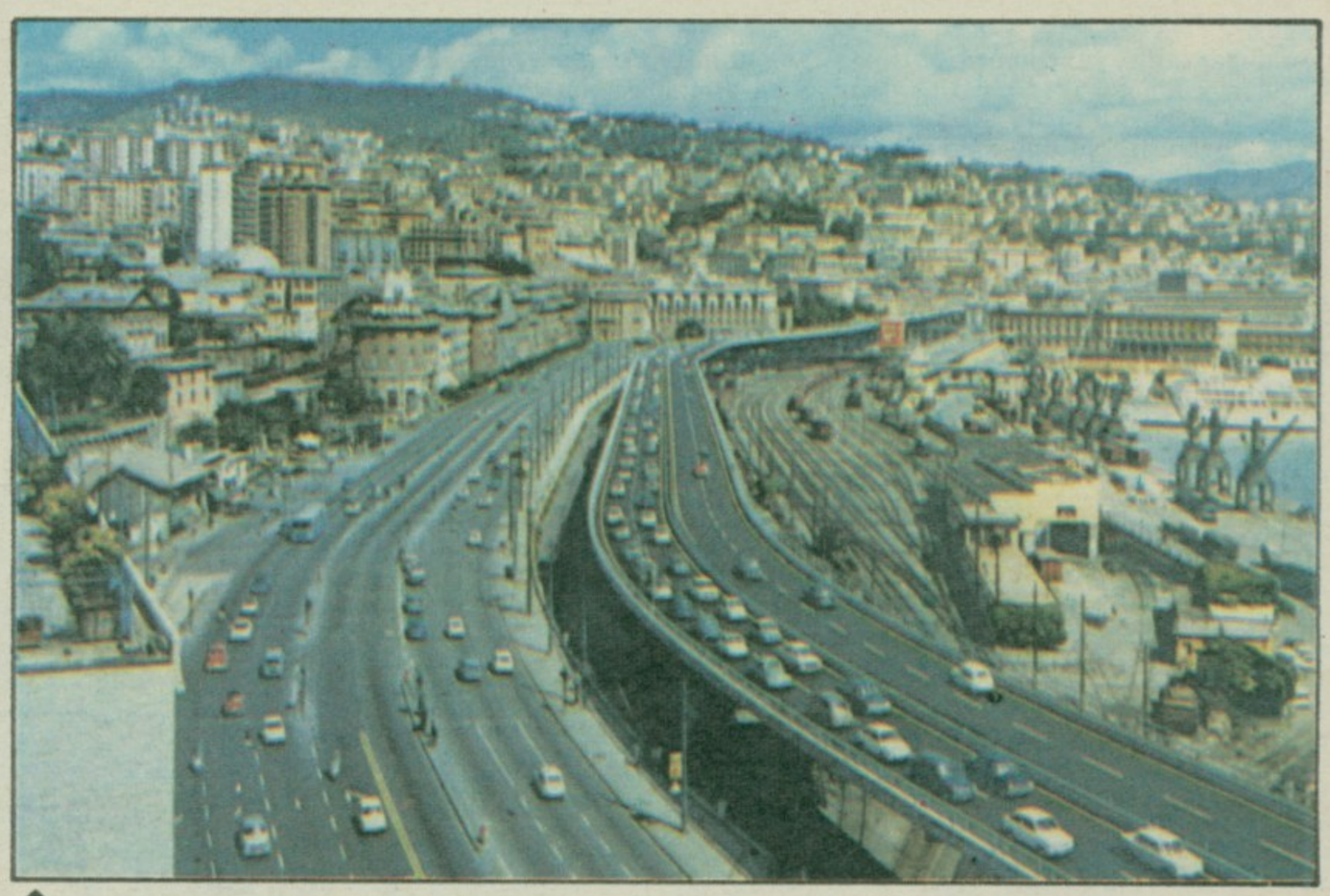

ПРЕТЕСНЕ ЗА ДВОЈЕ — Чим из ове монументалне луке зађе мало у унутрашњост града, странац лако може да залута у сплету узаних уличица типичних за све медитеранске градове, каткад толико тесних да двоје тешко могу да се мимсиђу. Нису ретке ни камене степенице, а рубље прострто на тирамолу, конопцу разапетом између зграда, обавезан је декор.

СИМБОЛ ГРАДА — На улазу у Ђеновску луку уздиже се Лантерна, светионик висок 117 метара, чије се светло ноћу види 33 морске миље далеко и који је постао симбол града. Најстарији његов део потиче још из 14. века када се овде налазила и осматрачница. Два века доцније, Ђеновљани су се својевољно потчинили француском краљу Лују XII, а он је, да би њих и непријатеље с мора боље држао на оку и нишану, подигао око Лантерне зидине у којима се налазила и тамница. Данас се туристи могу попети на Лантерну да уживају у погледу на Ђенову и околину. Када је леп дан види се све до Портофина.

ПОРУШИЛИ ПАЛАТУ — Циновска „Страда сопраелевата“, „Издигнута улица“, обилази око читаве луке. Када су је подизали, Ђеновљани су морали да поруше једну од многобројних племићких палата али нису били сентиментални: повиновали су се рачуници која је била на страни модернизације.

НОВА ПАЛАТА СПОРТОВА — Тамо где завршава лука и почињу пространи, нови тргови уз море, налази се ђеновски сајам, основан 1956. године. На том огромном простору чистих линија нарочито се, по смелој архитектури, итиче округла Палата спортова.

Текст: М. Крстуловић

ДРАМА
НА ОБАЛИ ЦРНИЦЕ

С КАМЕНОМ НА ДНО

Привучени болним завијањем воденичаревог пса, дечаци су потрчали према потоку. А тамо их је чекао страшан призор.

Свитало је магловито новембарско јутро кад је Живадин Јоцић, седамдесет петогодишњи воденичар из села Забреге код Параћина, кренуо у своју стару поточару, наднесену над реком Црницом. Кућу је оставио празну; његова жена Тиосава устала је раније и отишла у град.

Дошавши до воденице, одмах је покушао да мотком помери велик, тежак камен којим је био заглављен воденични точак. То је радио без тешкоћа више од педесет година, али сад је, иако се старац упињао колико год је могао, камен стајао чврсто и непокретно. Још једном се снажно навалио на дрвену полугу, али без успеха.

Полако се спустио корак ниже, до саме воде. Ни одатле није могао да помери камен, а ако он остане ту точак не може да се окреће и воденица стоји. Прошће му дан и нешто заради. Зато је загазио у студену Црницу и осетио како му се ноге коче од хладноће.

Вода је тада почела да се пење, брзо и незадрживо. Старац је стајао у њој и више није могао да се врати.

Хладна вода надирала је зачуђујуће брзо, а деда Живадин је био нејак да јој се одупре. Брзо му је река допрла до појаса. Успео је да рукама обгрли мокар, клизав камен, с муком се одупирући ногама о дно и покушавајући истовремено да ипак помери камен. Мислио је да ће се извући из воде крај које је провео сав живот.

И кад је на крају последњим снагама померио камен, велик и снажан млаз воде силовито се сручио на точак, воденица се затресла и потмуло забректала.

Рвање са вировима

Целу прошлу ноћ лила је киша и Црница је брзо набујала. Стешњена у јазу пред воденицом, одакле је падала на точак са лопатицама, сад се, одједном ослобођена, свом тежином сручила се на померен камен и старца под њим. Камен га је повукао на дно, и вода га је потпуно прекрила.

Мислио је последњим напором свести. Мора на површину!

Рвући се са вировима који су га вукли на дно, деда Живадин је тешко дишући успео да напипа дрвену облицу. Кад је видео шта му је у руци, уплашио се; држао је натрули стуб пободен у дно реке на који се наслањала цела воденица. Ако повуче јаче, на главу ће му се сручити воденица и тад не би било спаса. Зато се целим телом прильубио уз обло дрво, одмарајући се у том незгодном положају. Повремено је губио снагу, тонуо у воду ја му је прекривала главу, па се опет издизао изнад површине и жедно удисао ваздух. Почео је да дрхти и покушавао да виче, али хладна вода и умор потпуно су му одузели глас. Био је сам и немоћан.

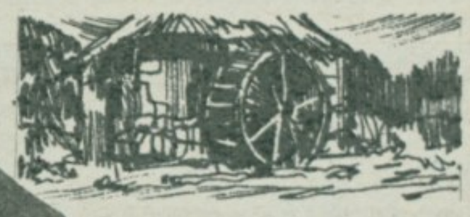
Мале руке на велином срцу

Док се деда Живадин борио с водом и хладноћом, према његовој воденици весело је ишла група дечака: десетогодишњи Миодраг, годину дана старији Томислав и тринаестогодишњи Мирослав који су из најближег сокака Забреге често долазили у Живадинову поточару. Тамо би се од јутра до мрака мотали око воденице и на реци. И сад су кренули код деда Живадина, који их је увек дочекивао насмејано и пријатељски.

Још из далека чули су болно завијање Живадиновог пса Жуће. Убрзали су корак, слутећи да се нешто догодило. Пас је све више и гласније цвилео трзао и затезао ланац, ногама копао по земљи. Кад је угледао дечаке, заурлао је покушавајући да се отргне и дође до непокретне тамне прилике што је плутала на води, крај обале Црнице.

Кад су дотрчали на обалу, дечаци су вриснули и стали, укочени од изненађења и страха; у води је непомично лежао њихов деда Живадин.

Али, дечаци се, и поред шока, нису дали смести. Без размишљања загазили су у воду и извукли воденичара на обалу а затим га и даље непокретног и без свести, унели у поточару. Присећајући се шта су у школи учили о првој помоћи, одмах су се дали на посао, покушавајући да му из стомака избаце воду и упорно му масирајући срце. Пре свукли су га у суву одећу, наложили ватру. Старац је најзад прогледао и дошао к себи. Иако се мало угрејао, још је лежао потпуно непокретних удова.

После овог необичног догађаја деда Живадин је неколико недеља провео у постељи. И лекарска помоћ сеоског лекара је помогла његовом старачком организму али, од свега је највише помогла топла, искрена дечачка нега. Малишани су се смењивали у дежурању око његовог кревета. Све што је старом воденичару било потребно доносили су му његови дечаци.

Када је најзад деда Живадин оздравио и поново стао на ноге, око њега су опет били његови дечаци. Сад је њихово пријатељство било још чвршће и јаче.

М. Милуновић

ТРАГИЧАН БИЛАНС РАТА

УНИШТЕНО КУЛТУРНО БЛАГО

Окупатори су нам у другом светском рату опљачкали и спалили око шест хиљада радњи, али крајње зверство представља уништење или тешко оштећење 170 болница, од 210 колико их је уочи рата било у нашој земљи. Поред њих, оштећено је и око 500 антитуберкулозних диспанзера, дечјих установа и школских поликлиника, јавних амбуланти, бања, лечилишта и опоравилишта.

Од 11.000 основних и средњих школа, половина је уништена током рата. Познато је како су страдали универзитети и факултети у Београду, Загребу, Љубљани и Суботици, уништени и опљачкани рукописи непроцењиве вредности у библиотекама, покрадени архиви и позоришта, манастири и музеји.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ШТО ЛИ СУ СЕ ПСИ ОВАКО УЗ-ВРПОЉИЛИ!

НЕ ЗНАМ...

...ОСИМ АКО ХЕЛГА ОПЕТ НЕ ПЕВА!

DIK BROWNE

ДИВНО! МИЛОЗВУЧНО!

© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved

ХВАЛА ТИ! БИ Л' 'ТЕО ДА ЧУЈЕШ ЈОШ ЈЕДНУ ПЕС-МУ?

ДИВ-НО!

ХЕЈ! ПИТАЛА САМ ТЕ БИ Л' ЈОШ ЈЕДНУ ПЕСМУ?

А? ШТА СИ РЕК-ЛА?

РЕКЛА САМ: БИ Л' ЈОШ ЈЕДНУ ПЕСМУ?

ЈОШ ПИ-ТАШ!

ДОБРО ОНДА...

ДИВНО! МИЛО-ЗВУЧ-НО!

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЈАЧИ ОД ЗЕЛЕНЕ МАМБЕ

Кад се енглески природословац уверио да »људи-змије« нису бића из легенди, одлучио је да оде у њихово царство и постане један од њих.

Два енглеска природњака Хари Адамсон и Ирвин Карночен готово два месеца су без много успеха ловили змије североисточно од језера Тангањике, у Африци.

— Чини ми се да узалуд трошимо драгоцено време! — рече једног јутра нерасположени Карночен. **— Наши црни момци као да се сувише боје змија!**

Адамсон је замишљено чупкао риђу браду.

— Пажљиво сам посматрао наше ловце. Сад мислим да се они не плаше змија. Они се, пријатељу, плаше људи-змија, поданика тајног змијског царства који једини имају право да лове змије!

— Можда имаш право! — прогунђа Карночен. **— Можда људи-змије стварно постоје! Из ових стопа идем у Табору да поразговарам са султаном Саидијем!**

Дебели султан зачуђено је посматрао енглеског научника који му је без увијања рекао на кингамвези језику:

— Потребни су ми људи-змије!

— Ти си, дакле, тај белац који говори мојим језиком! — рече после кратког размишљања султан. **— Чуо сам доста о теби. Знам да си пријатељ мог племена и да добро поступаш с људима које си најмио!**

— Хоћеш ли ми наћи људе-змије? — Енглез мало жустрије понови питање.

— Врати се у свој логор, исвана, и чекај! — благонаклоно се осмехну црни султан. **— Послаћу гласника, па ћемо видети!**

МЕТАР ОТРОВНИЦЕ — ДВА ПЕНИЈА

Карночен је једног дана пред шатором угледао два непозната црнца како чуче поред округлих корпи. Један од њих се широко осмехну и рече:

— Дошли смо да ти продамо змије, исвана!

Не чекајући научников одговор, црнац подиже поклопац са једне кутије. Карночен угледа неколико десетина змија — мамбе, буцефале, наочарке. Био је толико запањен да није знао шта заправо да каже па насумице упита:

— Како се зовеш?

— Он се зове Сефу! — рече весели црнац. **— Ја се зовем Њока!**

Енглез се још више збуни, јер име Њока на кингамвези језику значи „змија“. Црнац га је шеретски посматрао, па рече:

— Продаћемо ти змије јевтино. Метар два пенија! Имаш ли метар, исвана?

Карночену се учини да халуцинира: и најмањи уједа сваке од тих змија убио би слона, а тај мршави црнац хоће да их мери метром! Савлађујући узбуђење, природњак донесе из шатора метар.

Њока положи метар на земљу поред корпе. Затим он и Сафу завукоше руке у корпу. Извлачили су змије једну за другом, мерили их па их убацивали у другу корпу. Карночен је ужаснуто посматрао како сваког часа понека змија забија своје зубе у руке црнаца. И Сефу и Њока су те уједе примали без икаквог узбуђења, као да се радило о уједима безазлених комараца.

— Тридесет осам метара, исвана! — рече Њока. **— Ако ти треба још змија, кажи, донећемо!**

Природњак им исплати новац па запита:

— Чиме сте похватали те змије? Каквим се оружјем, или алатом служите?

— Рукама, исвана! — одговори помало изненађено Њока. **— Чиме би другим!**

ПОД КИЛИМАНЏАРОМ

Карночен и Адамсон ангажовали су Сефуа и Њоку да за њих хватају змије. Четири месеца касније имали су у кавезима око пет хиљада отровница.

Једне вечери Карночен запита Њоку с којим се брзо спријатељио:

— Реци ми, Њока, како то да већ одавно ниси мртав? У мојој земљи имамо инјекције против змијских уједа, па ни оне увек не помажу. Кад тебе уједе најотровнија змија, ти не узимаш никакав лек, па ти се ипак ништа не догоди!

— Наши врачи су врло моћни, исвана! — рече Њока. **— Јачи од ваших доктора! Велики Пастир Лимодими наредио је људима-змијама да се брину за здравље његове деце. Научио их је да справљају „лукаго“, медицину која лечи и побеђује смрт!**

— Причај ми о људима-змијама, Њока! — замоли Енглез.

— Ти си мој пријатељ и радо бих ти о њима причао — рече црнац. **— Али не смем без дозволе Старог Човека!**

— Ко је тај Стари Човек? — природњак је горео од радозналости.

— Стари Човек је краљ змија, исвана! — Њока је оклевао да ли да каже још коју реч. **— Стари Човек је свезнајући и његова моћ је толико велика да чак и зелена мамба пред њима спушта главу!**

Њока је неко време замишљено ћутао.

— Знаш шта, исвана! — рече најзад. **— Сутра ћу ићи да видим Старог Човека!**

Неколико дана касније Њока се вратио, ушао у Карноченов шатор и обавестио га:

— Разговарао сам са Старим Човеком, исвана! Краљ змија се посаветовао с душама предака. Ако хоћеш, могу да те поведем у Вањамвези, у Царство змија!

Стари Човек ће ти испричати и показати све оно што смеју да знају људи-змије који нису краљевске крви!

Десетак дана се мали караван пробијао према североистику и вечно белим врховима Килиманџара. Најзад, једног јутра Њока подиже руку у правцу брега обраслог џиновским стаблима и рече:

— Тамо станује Стари Човек, исвана!

ЦРНИ ПРАХ

Стари Човек дочекао је енглеског научника у великој округлој колиби покривеној џиновским палминим лишћем у средишту малог села. Посматрајући његово дубоким браздама испресецано лице које је било у необичном нескладу са благим, бистрим и мудрим очима, Карночен није могао да закључи има ли краљ змија педесет или сто педесет година.

— Њока ми је испричао да си добар човек! — рече Стари Човек и пружи руку Карночену. **— Зато ћу ти о нашем Царству рећи онолико колико највише смеш да знаш!**

Тада узе једну дрвену кутију и отвори је. У њој је био црни прах сличан „животињском угљену“.

— То је „лукаго“ од кога људи-змије постају јачи од змијског отрова! — објасни старац. **— Само краљ змија има право да га прави и даје поданицима, људима-змијама.**

Стари Човек узе мало црног праха међу прсте.

— Могу ти рећи само то да се „лукаго“ прави од неколико биљака, од сасушених репова и глава кобри, мамби, и других отровница. У првој години живота сваки човек-змија једном недељно прима у крв помало „лукага“, а касније једном или два пута сваке године. Лимодими, Велики Пастир, научио нас је да се свако зло лечи тим истим злом!

„Зар је могуће да ми тај стари црнац држи предавање о примени серотерапије, о имунитету који се стиче примањем малих количина отрова у крв?“ — запита се у себи Карночен, а гласно упита: — Колико би пута требало ја да примим „лукаго“ да бих постао јачи од змијског отрова?

— Пошто ниси добијао „лукаго“ од рођења, морао би да га примиш врло много! — рече Стари Човек и поче да дотиче разне делове научниковог тела: ноге, руке, врат, чело, леђа, трбух. — Најмање две стотине пута!.. Хоћеш ли да узмеш „лукаго“?

Природословац је оклевао.

— Од „лукага“ се досад нико није озбиљно разболео! — осмехну се краљ змија, устаде, приђе прагу колибе и викну: **Нгурукези! Нгурукези!**

КАО АНТИЛОПА

Час касније у колибу уђе млад, мишићав црнац и баци се пред старца.

— Управо је време да добије „лукаго“! — рече Стари Човек, па из скута беле хаљине извуче кашичицу од рога и бакарни ножић.

Затим из мале камене посуде кашичицом извади бледожуту пасту и положи је на бакарну плочицу.

— Ово је лавља маст — рече и на пасту сасу мало црног праха. — Помешаћу је са „лукагом“!

Стари Човек нареди младићу да се дигне и седне на троножац. Онда бакарним ножићем засече на неколико места кожу на младићевом врату. После тога прстима је размазао смесу од „лукага“ и лавље масти преко зареза.

— Сад иди и спавај! — рече човеку-змији.

Црнац оде, тетурајући се као у трансу. Карночену се учинило да ће сваког часа пасти.

— Видећеш га сутра! — рече Стари Човек. — биће чио као антилопа! Тада одлучи желиш ли постати снажан као он.

Те ноћи се Карночен до зоре превртао на лежају од суве траве. Сан му никако није падао на очи.

Кад се изјутра пробудио, угледао је младића који је један раније примио „лукаго“. Онако мишићав и окретан учинио му се као црни Аполон.

Карночен уђе у округлу колибу покривену циновским палминим лишћем и поклони се старом црнцу.

— Краљу змија! — замоли га с дубоким поштовањем. **— Желео бих да постанем човек-змија! Дај ми „лукаго“, молим те!**

— Седи на тај троножац! — рече Стари Човек и извуче из хаљине кашичицу од рога и бакарни ножић.

Кад се вратио у Енглеску, Карночен је са Адамсоном написао књигу о својим доживљајима — „Царство змија“, у којој говори како је постао један од људи-змија.

А. Р.

ТВ ЗВЕЗДА каравана

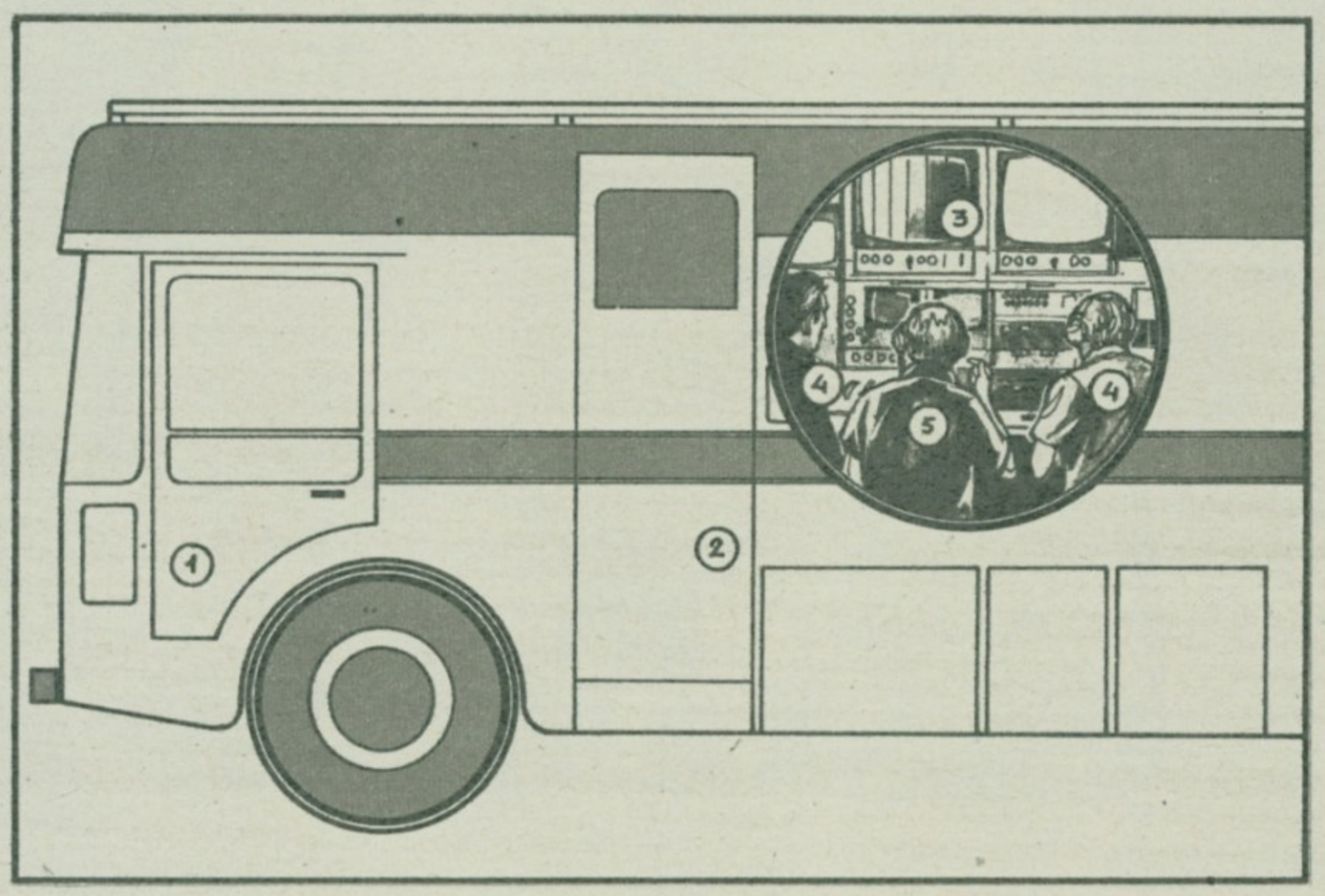
Мамутско сребрнасто возило без прозора и са једва видљивим вратима паркирано је на плочнику. Сноп црних, дебелих каблова извире из њега и нестаје у фасади куће; ова по свој прилици крије дворану у којој се одржава нека приредба а возило налик на неки негостопримљив свемирски аутобус су репортажна кола која снимају или директно преносе догађај на телевизијске екране.

Обичан гледалац често мисли да репортажна кола служе само за преносе концерата, фудбалских утакмица и других јавних приредби, не слутећи да су она, на мање или више очигледне начине, умешана у готово трећину целокупног телевизијског програма.

Кад екипа полази на терен, репортажна кола често су само део врло живописног каравана. Поред њих, ту су камиони с камерама, возило с кабловима и, зависно од природе емисије, возила с расветом, магнетоскопом за бележење слике, генератором електричне струје, гардеробом и шминкерницом за глумце и — бифеом. Све је спремно да се на најневероватнијем месту претвори у прави правцати студио.

Па ипак, „звезда“ овог каравана и даље су репортажна кола — то замршено техничко чудо које подсећа на возило из неког другог света јер се за његово усавршавање увек користе најновија достигнућа технологије свемирског истраживања — наравно, она која ту имају смисла.

Унутра, иза слепих металних зидова, међу дугмадима и екранима, на послу су ипак — људи.

РЕПОРТАЖНА КОЛА

1. Возачка кабина; 2. Улаз у одељење видеоконтроле; 3. Монитори (контролни екрани) за проверу квалитета слике; 4. Видео-контролори; 5. Надзорник видео-контроле; 6. Улаз у одељење програмске контроле; 7. Техничар; 8. Редитељ емисије; 9. Асистент режије; 10. Табла за видео-миксажу. Овде се налазе инструменти за избор и комбиновање (миксирање) слика које истовремено одашиље неколико камера. Редитељ понекад сам рукује овим командама — рецимо, приликом спортских преноса — али је то најчешће дужност посебног видео-миксера; 11—20. **Монитори програмске контроле.** Велики монитори на врху најчешће приказују слику „живе“ камере дакле, ону која се емитује. На левом екрану она се види нешто раније како би била коначно проверена пре него што доспе до гледаоца или буде неповратно забележена на магнетоскопску траку. Четири мања монитора испод великих приказују шта снимају друге камере а преостали екрани предвиђени су за натписе, риплеј — тј., понављање занимљивог или важног кадра, филмске инсерте и слично; **21. Одељење тонске контроле; 22. Тонска инструмент-табла; 23. Контролор тона; 24. Резервни точак, алат за оправку возила; 25. Електроакумулатори.** У случају прекида струје, акумулатори се укључују да би напајали звучне уређаје и обезбедили гледаоце бар тон до повратка слике.

Б. Д.

РИТЕРИ НА ЛЕ

Тог фебруарског дана 1966. године догодило се нешто необично. Неочекивано, Југославија је победила Шведску у хокеју на леду! Једна мала, до тада полуанонимна репрезентација савладала је хокејашку велесилу, земљу снега, леда и зимских спортова ,у невиђеној борби на загребачкој Шалати.

— **Играли смо као у трансу, опијени скандирањем са трибина, понесени мелодијом наше химне коју је сложно певало десет хиљада људи** — прича један од јунака ове незаборавне утакмице, данас спортски новинар Звонко Михајловски.

Резултатом налик на фудбалски, од само 2:1 — што је за хокеј неуобичајено јер обично падне више голова а што показује и колико је утакмица била напета и неизвесна до краја — савладали су „плави" препотентног противника који је те године испао из „А" групе светске хокејашке лиге а такмичења у „Б" групи сматрао за излет. И преварио се! Те незаборавне вечери Светског шампионата публика и домаћи играчи били су једно: заједно су извојевали овај неслућени успех.

Славље се наставило на улицама Загреба до после поноћи. Реке одушевљених навијача са транспарентима и песмом стигле су до хотела у којем су наши репрезентативци били смештени. Настао је прави карневал. Имена голмана Галеа и Шемсединовића, играча Јана, Равника, Ратаја, Југа, Михајловског, Тишлера, Фелца, браће Смоле, Хитија, Беравса, Млакара, Богојана и Реноа, постала су легенда нашег хокеја.

Био је то први велики корак југословенских хокејаша, први њихов улазак у „високо друштво" ритера на леду, како неки поетично називају спортисте са палицама којима се служе да гумену лоптицу, пак, утерају у мрежу.

НА ТЕНИСКОМ ТЕРЕНУ

Од тада Југославија стално заузима девето или десето место на светској ранг-листи на чијем врху суверено владају екипе Совјетског Савеза и Канаде, где је овај спорт и рођен пре столећа и по. Међу најбољима од три групе светске хокејашке лиге налази се и репрезентација Чехословачке, земље у којој и жене играју ову опасну игру, додуше, не у званичној конкуренцији, где дечаци поред школске торбе зими носе „хокејке" и палицу, јер за њих је хокеј на леду обавезан предмет! У Канади, која је позната и по томе што се у њој игра најгрубљи, „крвави" хокеј, дечаци већ са три године стају на лед, па стога није чудно што је она највећи „извозник" хокејашких талената!

У нашој земљи овај спорт на леду нема тако дугу традицију. Најстарији хокејашки клуб била је љубљанска „Илирија", док је у Београду, почев од 1938. године, њиме почео да се бави — Београдски тениски клуб! Играло се на природно залеђеном терену који је лети служио за тенис, а налазио се на месту данашњег летњег базена на Ташмајдану.

Златно доба београдског хокеја настаје непосредно после рата. Била је то владавина „Партизана" и његових играча Реноа, Пецла, Давида, голмана Душановића, Житника ... да би, на почетку шесте деценије овог века, уступио примат „Јесеницама", „Олимпији", „Крањској гори", загребачком „Медвешчаку", клубовима који се и данас смењују на домаћем хокејашком трону.

ЈУРИ БРЗИНОМ МИСЛИ

Од оног успеха на Шалати прошла је цела деценија. „Плави" нису успели да уђу у „А" групу светске хокејашке лиге, мада им је то, на Зимским олимпијским играма у Гренобл у 1968. године, измакло само „за длаку": били су прваци своје групе, а то је значило да је пласман међу најбоље обезбеђен. Али, баш тада Међународна хокејашка федерација (ЛИХГ) донела је одлуку да се број клубова у „А" групи смањи са осам на шест, па тако за нове није више било места ...

Никада више наша репрезентација није поновила тај успех иако се чврсто држи у својој групи. Један од разлога је што се играчи за репрезентативни дрес данас углавном регрутују из два клуба, „Јесеница" и „Олимпије" београдски „црно-бели", и „црвено-бели" нису више ни сенка оног што су некад били! Али, покривена клизалишта која се већ граде не само у главном граду, него у Нишу, Крагујевцу, Сиску, сигурно ће много допринети популаризацији овог спорта.

Хокеј на леду је посебно уживање и за гледаоце којима застаје дах од брзине којом играчи јуре по леденој површини: она достиже и 60 км/х! А колико је тек вештине и снаге потребно и како брзо мора да се мисли ако се жели укротити малени пак који је чак тешко и видети када пролети са својих 200 км/х: тако су, бар, израчунале најсавременије справе за мерење, а електроници треба веровати!

М. Крстуловић

Хокеј на леду игра се на правоугаоном, ограђеном клизалишту заобљених углова, чија је дужина 56 до 60, а ширина 26 до 40 метара. Ледена плоча подељена је у три једнака дела, плавим линијама, а средина је означена црвеном линијом, као и гол-линије. Средњи простор назива се неутрална, а друга два одбрамбена, односно навална зона. На игралишту је још уцртано, правилно распоређено, пет великих кругова пречника 4,5 метра, са црвеним тачкама у средини и линијама које одређују положај клизаљки. Ови кругови означавају места почетних удараца. У игри учествује по шест играча са сваке стране, рачунајући и голмана, а свака еки-

ДУ

У КАНАДИ ДЕЧАЦИ ПОЧИЊУ ДА ГА ИГРАЈУ ВЕЋ СА ТРИ ГОДИНЕ, У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ ЈЕ ОБАВЕЗАН ПРЕДМЕТ У ШКОЛИ, А ЗА ОНЕ КОЈИ ОДЛУЧЕ ДА МУ СЕ ПОСВЕТЕ ХОКЕЈ НА ЛЕДУ ЈЕ МНОГО ВИШЕ ОД СПОРТА.

Само голман сме руком ухватити пак и задржати га — до три секунде. Иза сваког гола налази се по један гол-судија који контролише голмана и олакшава рад главном судији. Иначе, голман никако не може бити кажњен временским искључењем из игре: ако начини прекршај који се тако кажњава, уместо њега излази играч из његовог тима по одлуци капитена. Али, судија голмана може послати у свлачионицу уколико је начинио тежи прекршај и у том случају на гол стаје опет неки играч — с тим што добија 15 минута времена да обуче голманску опрему. Резервни голман не може да буде замена за искљученог голмана!

Поред дреса, гаћица и штуцни, чарапа за игру, хокејаш још мора да има штитнике за ноге, лактове и рамена, а голман и кацигу. Палице за хокеј израђују се од дрвета и њихове димензије морају да одговарају прописима: дршка не сме бити дужа од 135 см, а сечиво 37. Његова дебљина не сме прелазити 7,5 см, осим на голмановој палици где износи највише 9. Све се ово проверава пре почетка игре и уколико се утврди да опрема играча не одговара прописима, он се кажњава дисциплинском казном, а голман мањом казном: искључењем на два минута.

па мора имати по петнаест играча. Игра се три трећине по двадесет минута: почиње се на звук судијине пиштаљке, а крај трећине или крај игре означава сирена. Циљ је дати противнику што више голова: помоћу дрвене палице, утерати пак, плочицу од тврде гуме тешку 220 грама, у мрежу. Једини дозвољени начин нападања, односно заустављања противника је такозвани „бодичек" — заустављање телом, али само у одбрамбеној зони и са залетом не већим од два корака. Сви остали начини нападања било палицом, било гурањем или скакањем на противника или голмана супротне екипе, кажњавају се мањим и већим казнама.

Хокејашке клизаљке морају, као и сва остала опрема, да одговарају моделу признатом од Међународне хокејашке федерације. То значи да не смеју бити назубљене на врху нити сувише оштре, да не би изазивале повреде.

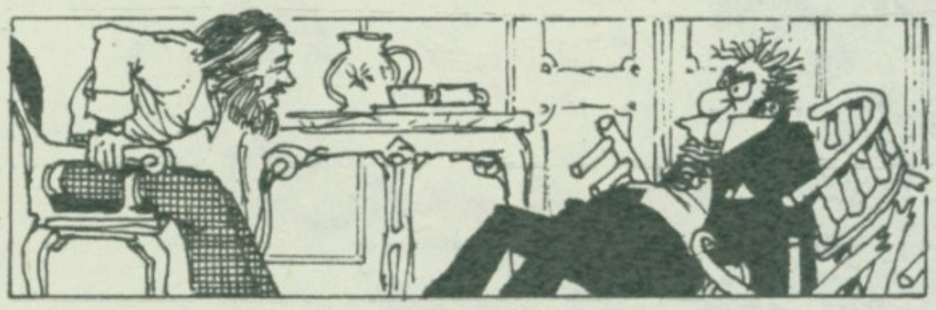
СКРОМНИ ВЕЛИКАН

ЈОХАНЕС БРАМС

БОМБОНЕ ИЗ СТАРОГ ЏЕПА

— Изволите, седите док ја скувам чај! — понудио је композитор необичну столицу угледном госту с бечког двора. Већ следећег тренутка одјекнуо је тресак и громогласан смех славног мајстора нота.

Из једну неугледну бечку улицу, где није било уобичајеног сјаја и раскоши најбогатијег и најкултурнијег града Европе, корачали су, руку под руку, господин у скупоценом фраку, са цилиндром на глави, и висок, плећат човек огромне браде, обучен као просјак луталица.

Међутим, пролазници су пажљиво и са осмехом на лицу загледали и поздрављали баш тог брадатог џина у изношеном оделу:

— Добар дан, господине Брамс!

прирећивао гостима те врсте.

Кад су се расклиманим степеницама једне старе, сиве куће попели у композиторову собу, господин је стао као укопан: зар у тој беди живи Јоханес Брамс? Све је било старо и изањало, у нереду, без имало сјаја и отмености.

Али, Брамс се није дао смести.

— Изволите, седите док ја скувам чај! — понудио је госту столицу љуљашку.

Овај је рукавицама пажљиво отресао прашину са столице, елегантним покретом подигао крајеве фрачића, окренуо се, сео и истог тренутка нашао се на поду, у положају који баш не доликује господи с бечког двора. Тада је одјекнуо громогласан, искрен смех Јоханеса Брамса. Помогао је госту да устане, додајући му цилиндар, штап и рукавице и извињавајући се. Наравно, није рекао ништа о столици, за коју је готово цео Беч знао да је замка за виђеније госте.

ЗАКРПА ОД ПЕЧАТНОГ ВОСКА

Јоханес Брамс је био велики композитор, великодушан и — симпатичан чудак.

Године 1853, тада већ славни Роберт Шуман, навестио је музичком свету новог генија: **„Увек сам веровао да ће се велики мајстор појавити изненада, и тај човек је дошао. Буде ли своје чаробњаштво приклонио симфонијским снагама, онда очекујмо да ће нам једном открити дивне тајне, царства духова. Зове се Јоханес Брамс!“**

У својој 36. години, као окорели нежења и већ познат композитор, Брамс се потпуно настанио у Бечу, код старе госпође у Карловој улици број 4, где ће остати до краја живота.

Ту је сваког јутра сам кувао кафу, најчешће већ с првим петловима, јер је највише волео да поздрави нови дан лутајући Пратером још у само праскозорје.

Из Брамсовог свакодневног живота најпознатија су била његова одела иако то по свом изгледу уопште ни су заслуживала — трајала су му деценијама. Зими је носио олињалу кабаницу од чупаве вуне, а лети су га пролазници виђали у отрцаном, искрпљеном сртачу који је познавао цео Беч. Панталоне је увек носио само до глежњева. Кад му је кројач једном сашио панталоне нормалне дужине, Брамс је једноставно узео маказе и скратио их по својој жељи. Али, како је једна ногавица била краћа, неки бечки шаљивџија послао му је комад старе вунене тканине и упутство како да је пришије.

Чарапе је крпио на заиста оригиналан начин растопљеним печатним воском, жалећи се пријатељима да је његова чудна закрпа непостојана на врућини. А кад би му неки од познаника у шали приговорио да није згодно да Јоханес Брамс, кога познаје цела престоница, носи одећу као да је купљена на бувљој пијаци, композитор је одговарао:

— Нисам тако сиромашан и тако прљав као што изгледа по мом капуту. Ако ти је потребно, могу и да ти посудим! — и великим, искреним покретом вадио свежањ новчаница из дубоког, закрпљеног џепа.

Брамс је имао много новца и — велику душу. Био је познат по томе што је пријатељима и непознатим сиромасима великодушно поклањао цело мало богатство. Кад му је нестао златни часовник, слегнуо је раменима и рекао:

— Можда га је узео неки бедник који ће се њиме боље помоћи него ја!

А када је 1894. године умро диригент, пијаниста и композитор Ханс фон Билов, Брамс је на његов гроб послао скроман венац, али истовремено и 10 хиљада марака потпорном фонду за сиромашне музичаре. Управник фонда је у новинама објавио његов племенити гест, на што је Брамс плануо:

— Ето, сад испадам као обични и прости добротвор!

НЕОБИЧАН ОДМОР

Велика страст Јоханеса Брамса била су путовања, а на пут се спремао брзо и једноставно: испретурани садржај фиока истресао би на сто, а затим све то, без реда, пребацио у велики кофер, који је изврсно пристајао његовом џиновском расту.

Од свих уживања највише је волео велике, јаке цигаре. Непосредан и искрен, без устручавања је узимао туђе цигаре и на најсвечанијим пријемима, где су се сваки покрет, реч и поступак гледали на нарочит начин. Сматрајући цигаре јединим луксузом у свом скромном животу, никада није опростио војводи од Камберланда што је, не понудивши га, запалио дуван. Следећег дана војводин позив на вечеру одбио је под изговором да нема одговарајуће, пристојно оделo. Поручили су му да дође у оделу какво има, па се на свечаној вечери, у присуству дворске елите, појавио у изношеном капуту издераних рукава и сасвим неодређене боје, испод којег је вирила најјевтинија фланелска кошуља без крагне. Сматрајући да је то шокирајући и непристојан поступак, једна угледна бечка дама одмах му је наручила неколико крутих, белих оковратника и мноштво најскупљих кравата. Брамс је на стару фланелску кошуљу причврстио добијене украсе и тако седео цело вече. А кад је свечана вечера била готова, позвао је све присутне у најближу крчму:

— Сад ћемо се људски одморити од глупих војводских укочености!

Наручио је буре пива, скинуо са стола столњак, бацио крагну и оковратник и громко запевао!

СРЕЋНИЧЕ!

Брамс је много волео да се шета бечким улицама и изненађује децу. У ствари, како је и сам био дечје ћуди, деца су му била блиска и веома драга. Ако би неки дечак жељно зурио у излог посластичарнице, Јоханес је уживао да га прво дуго посматра, а кад би се малишан, нерасположен, окренуо и пошао, славни композитор би га благо ухватио за косу, одвео међу слаткише и наручио му колаче које је желео и колико је могао да поједе.

За њим је увек трчала група деце, а он је, не окрећући се на њихову вику и задиркивање, кришом из џепа избацивао бомбоне или новчиће. Чувши радосно дечије клицање, његово брадато, крупно лице сијало би од задовољства.

Код пријатеља је био омиљен због својих духовитих примедби и бритког језика. Кад му се један пријатељ, проучавајући са славним композитором своју нову сонату, пожалио: „Свираш тако гласно, да се уопште не чујем“, Брамс је дубоко уздахнуо: „Срећниче!“

И. Лончар

БРАМС И ВУК

Велики немачки композитор Јоханес Брамс, је рођен 1833. године у Хамбургу. Запазивши дечаков изузетан таленат за музику, његов отац, који је и сам свирао контрабас у градском оркестру, поверио је малог Јоханеса на васпитање познатим музичким педагозима. Већ у десетој години Брамс први пут јавно наступа, а у петнаестој почиње и да компонује. Од тада, до 1897. кад је умро, Брамс је компоновао четири симфоније, два клавирска концерта, виолински концерт, три мађарске игре, неколико гудачких квартета и секстета, мноштво композиција за клавир, неколико десетина сола-песама, неколико хорских песама и др.

Кад су 1852. године у Лајпцигу објављене Вукове српске народне песме, Брамс је, одушевљен њиховом лепотом, око 1880. компоновао три песме из те збирке за клавир и глас или хор. То су: „Девојка ружици“, „Девојка и лице“ и „Девојка на градским вратима.“

Лош познавалац златног доба бечке музике тешко би препознао чувеног Јоханеса Брамса, композитора чије су свако дело и Беч и Европа жељно очекивали. Био је на врхунцу славе, и највиђеније личности с бечког двора, желеле су да прошетају, ручају или поразговарају с „њиховим Јоханесом“. Он такве понуде није одбијао, иако су му сусрет, шала и разговор с обичним кочијашем или скитницом били ближи и дражи.

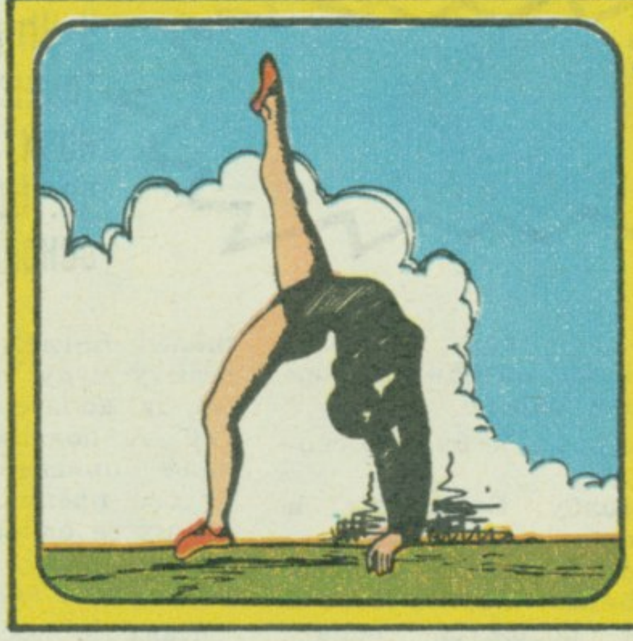
После упорног наваљивања и извештаченог ласкања господина у фраку, пристао је да га поведе у више него скромну собу у Карловој улици где је становао и компоновао, унапред се радујући шаљивој смицалици коју је редовно

ЗАНИМЉИВОСТИ СА ОЛИМПИЈАДА

49

КАНАЂАНИ су свог руководиоца на овогодишњим Олимпијским играма у Монтреалу изабрали уз помоћ компјутера. Наиме, пошто су компјутер снабдели потребним подацима он је избацио следеће податке: Роже Русо, бивши канадски амбасадор у Западној Африци.

50

НА ДОСАДАШЊИМ олимпијадама гимнастичарке Совјетског Савеза освојиле су укупно 64 медаље од чега су 24 биле златне, за разлику од гимнастичарки Америке које су освојиле само једну и то — бронзану.

51

НА ОЛИМПИЈСКИМ играма у Токију 1964. године жене такмичари последњи пут су могле да учествују без потпуне медицинске контроле, укључујући и проверу хормона. Због тога је касније неколико веома познатих атлетичарки, као што су сестре Ирина и Тамара Прес из СССР и Румунка Јоланда Балаш, морале да се повуку.

52

ТРЕЋЕ олимпијске игре модерног времена одржане у Сент Луису (САД), 1904. године, имале су на програму 22 дисциплине у атлетици. Американци су освојили 21 златну медаљу, а двадесет друга је припала канадском полицајцу Керу за победу у трци на 200 метара.

Слобода се брани и оружјем... 41

Пројектанти настављају са својим изумима. Нарочито је занимљив успешан покушај који је од 1928. до 1932. године остварио амерички конструктор Волтер Кристи када је у изградњи бржих тенкова употребио авионске моторе који се одликују великим бројем обртаја и великом снагом. Међутим, летећи тенк од 5 тона из 1932. године био је свакако најфантастичнији пројект тог времена. Тенк начињен од дуралуминијума, имао је посаду од три човека, топ калибра 37 и митраљез.

На почетку другог светског рата 1939. године у нападу на Пољску, Немци су први пут употребили „штуке". Уколико се дубље улази у рат све више и све брже развија се ново, убилачко оружје. Двадесет седмог августа 1939. године полетео је први немачки млазни авион, „хајнкел Хе-178", а следећег јануара појављује се нови тип ловца-бомбардера који ће се касније све више усавршавати...

Прототип „штуке 387"

„хајнкел 178" — први млазни авион из 1939.

Амерички ловац-бомбардер с два трупа „лајтинг П-38"

ОПЕРАЦИЈА ЦЕРИКО

Доминик Поншардје, један од главних учесника у операцији.

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

У Штаб Британског ратног ваздухопловства на тајанствен начин свакодневно су стизали планови, цртежи и фотографије злогласног затвора. Највише података односило се на противавионску артиљерију, што је већ нешто значило

Врата канцеларије генерала Мануела, у згради Команде британске ратне армије, нагло се отворише и на њима се појави крупан човек у пилотској бунди и с летачким чизмама на ногама, мокрим од снега.

— Пикар! Пикар се није вратио! Схватате ли шта то значи?

Генерал Мануел збуњено је гледао у придошлицу који је и даље викао:

— Одмах телеграфишите у Француску! Морамо га наћи! Одмах...

Глас му одједном задрхта а очи се напунише сузама. Генерал климну главом и тихо упита:

— „Церико"?

— „Церико" ... — одговори пилот, окрену се и полако изађе.

Мануел сетно погледа за Левелом, француским пилотом у служби Британске краљевске авијације, и подиже телефонску слушалицу.

Обећање се мора испунити

У окупираној Француској дејствовале су за време другог светског рата три ослободилачке организације под командом војног центра у Лондону. Сарадња Француза и Енглеза показивала је изванредне резултате. Прва организација бавила се углавном обавештајним пословима, друга је одржавала систем радио-телеграфских веза са ослободилачким покретима на окупираној територији, а трећа вршила диверзије, махом на пругама и друмовима. Водили су је чувени хероји француског Покрета отпора — Жан Борен, Доминик Поншардје и Морис Олвил.

После акције на прузи Париз — Лил и жестоког окршаја с немачким војницима, до којег је дошло пошто је пруга минирана, Борен је ухваћен и предат гестаповцима. Одмах по саслушавању упућен је у озлоглашени затвор у Амијену. Ту је, са још неколико припадника Покрета отпора, требало да буде стрељан 20. фебруара 1944. године. Борену је тада било само двадесет година.

Неколико недеља касније Немци су ухватили и Мориса Олвила и сместили га у исти затвор. Скрхани болом, Боренови и Олвилови родитељи ступили су у везу са Поншардјеом, молећи да им ослободи синове.

Поншардје је окупио своје људе:

— Молбу Боренових и Олвилових родитеља, нисам могао, а нисам ни хтео, да одбијем. Морис, Жан и остали родољуби морају бити ослобођени. За тај посао, међутим, потребна нам је помоћ бомбардера и ловаца британске авијације, који ће, пре него што ми ступимо у акцију, бомбардовати затворски круг и зидове. Покушаћу да убедим Енглезе!

Енглези заиста нису били спремни да жртвују људе и авионе ради ослобађања неколицине затвореника, па је храбри Поншардје решио да пронађе начин како да их убеди у оправданост акције.

Ослободити вође покрета

У Штаб Британског ратног ваздухопловства почели су свакодневно да стижу планови, цртежи и фотографије затвора у Амијену. Не знајући ко их шаље, Енглези су се нашли у чуду: знали су само да долазе из Француске. А подаци који су и даље приспевали бивали су све прецизнији. Највише их се односила на противавионску артиљерију, што је већ нешто значило.

Када је после неколико дана на већ претрпан сто заповедника авијације стигла савршена макета амијенског затвора, овај је хитно позвао капетана Пикара, вођу једне од најбољих ескадрила у Британији и познатог симпатизера француског Покрета отпора. Чим је угледао макету и проучио остале податке, Пикару је све било јасно. Повезао се одмах с Поншардјеом који му је објаснио да је без двојице ухапшених вођа француски Покрет отпора обезглављен и да то може да утиче на морал француских партизана.

Неколико дана касније Поншардје је добио обавештење:

„Примили смо ваше планове и прихватили предлог. Британско краљевско ваздухопловство ставиће вам на располагање ескадрилу „москитоса" под командом капетана Пикара. Срећно."

Овим је „Операција Церико" могла да почне.

Бомбардовање затвора предвиђено је за 15. фебруар 1944. године, тачно у подне, када су улице Амијена најпрометније. Тако ће затвореници, кад буду ослобођени, моћи лакше да заметну траг.

Капетан Пикар овако је организовао напад:

Ескадрила ће бити подељена у три групе од по шест авиона. Прва група треба да бомбама сруши зидове затвора, друга, која напада минут касније, да уништи немачку стражарницу у центру затворског дворишта и зидове саме затворске зграде, а трећа да ступи у акцију само у случају да прве две групе не испуне свој задатак. Ако све буде ишло по плану, Пикар ће, после акције прве и друге групе, преко радија послати лозинку: „Поморанџе су зреле!"

Хаос у Амијену

У рано јутро 15. фебруара двојица затвореника амијенског затвора забринуто су гледали кроз прозорчић у облачно небо над Амијеном. Били су то Борен и Олвил који су преко специјалних канала обавештени о нападу.

— Данас ништа од тога неће бити... Погледај небо — разочарано је мрмљао Олвил.

— Ваљда ће сутра бити боље — тешио се Борен.

Због облачног времена, међутим, ни следећа два дана ништа се није догодило.

Трећег дана, 18. фебруара око 11 часова, седам-осам људи шетало се недалеко од зидова амијенског затвора. Изгледало је да се не познају и да је сваки ту због неког свог посла. Био је то Поншардје са друговима из Покрета отпора.

Водећи рачуна да не скрену пажњу на себе, с времена на време бацали су поглед на сат и крајичком ока посматрали небо. Било је ведро. То исто небо посматрала су, испуњена надом, два пара очију из затворске зграде.

У дванаест и један минут зачуло се брујање авионских мотора. Из велике ескадриле издвојило се шест „москитоса" и у ниском лету испустило на циљ експлозивни товар. Јужни зид затвора разлетео се као да је од картона. Успаничени немачки војници истрчали су у двориште питајући се шта се десило. Уто је наишла друга група авиона и бомбардовала стражарницу и зидове затворске зграде. Авиони су летели ниско, око педесет метара изнад тла, и погоци су били врло прецизни.

У затвору је завладала паника. Олвил и Борен покушали су да објасне шта се, у ствари, догађа и повели их према отворима у зиду. Међутим, велики притисак који су изазвале експлозије бомби извалио је врата на ћелијама па су многи кроз њих трчали ка излазу.

Борен и Олвил су, у општем метежу, са још неколико родољуба успели да истрче на улице где су их чекали Поншардје и другови. Ту су брзо обукли цивилна одела и изгубили се међу грађанима који су се у великом броју окупљали да виде шта се догодило.

Поморанџе су зреле!

Кружећи изнад Амијена, Левел, француски пилот у служби Британског ратног ваздухопловства и вођа треће, помоћне групе, чекао је поруку капетана Пикара.

— Поморанџе су зреле! — зачуло се најзад у слушалицама. Ескадрила је могла да се врати у Енглеску.

Негде пред слетање Левел је зачуо крчање у слушалицама, а затим глас једног пилота из прве групе:

— Не видим нигде капетана Пикара! Понављам: не видим нигде капетана Пикара!

Левел се следио. Одмах по слетању улетео је у Команду и тражио да се предузму мере да се Пикар пронађе јер је, вероватно, имао незгоду над Француском.

Генерал Мануел је ступио у везу са француским Покретом отпора, тражећи да хитно пронађу енглеског капетана. После неколико сати у његовој канцеларији зазвонио је телефон.

— Ослобођени затвореници су на сигурном!

— А Пикар? — упитао је Мануел.

Ћутање на другој страни учинило је сваки одговор непотребним. Пикар је оборен у повратку.

Генерал је спустио слушалицу и полако кренуо напоље. У ходнику га је чекао Левел. Мануел је одречно показао главом и загрлио сломљеног Левела, а затим су заједно кренули ка аеродрому.

М. Ј.

ДА ЛИ ЈЕ ИСТОРИЈА НЕПРАВЕДНА?

ЗАБЛУДА О ТРОВАЧИЦИ

У време кад је Лукреција била још млада и потпуно у сенци свога оца и брата, Римом је кружила изрека: »Ако ти је живот мио, никад не отиди на ручак код Борџија«!

Била је то Лукреција Борџија, кћерка Родрига Борџије, који је касније постао папа Александар VI, и сестра Цезара Борџије.

Када се 15. јула 1500. године војвода од Бишељиеа враћао у своју палату Санта Марија у Портику, неочекивано га је напала група наоружаних људи. Млади војвода храбро се одупирао непознатим нападачима и најзад успео да, сав крвав, стигне до папине палате где су у помоћ притекли ватикански гардисти.

Војвода од Бишељиеа није имао других непријатеља сем свог таста римског папе Александра VI, и његовог сина Цезара Борџије. Не само он, већ и цела тадашња јавност, осудили су за овај напад Борџије, оца и сина, којима је убиство било нормалан начин у тада бескомпромисним политичким борбама.

Рањеника је у папској палати одмах прихватила његова жена. Окружила га је са шеснаест војника, јер никоме није веровала.

НЕПОЗНАТИ ВОЈНИЦИ

Лукреција је била једна од многобројне ванбрачне деце кардинала Родрига Борџије. Имала је десет година када су је верили први пут. До тринаесте већ је три пута била верена и сва три пута веридба је раскидана.

У октобру 1492. године Александар VI нашао је за своју кћерку четвртог заручника, Ђованија Сфорцу, нећака Лудовика Мора. **Он је већ био удовац у годинама и свима је било јасно да је лепа Лукреција постала предмет папиних закулисаних игара и политичке трговине. Младожења је нестрпљиво чекао да у војводство од Пезара одведе своју младу.**

Александру VI је, међутим, било тешко да се одвоји од своје кћерке милењице, која га је често забављала у часовима одмора, па је решио да и овога пута раскине верид бу. Ђовани Сфорца није хтео да се помири са овом одлуком, па су Лукрецијин отац и брат одлучили да га заувек уклоне. За заверу која му је спремана сазнала је и Лукреција која је тајним гласником обавестила свог несуђеног мужа да му је живот у опасности и да се склони. Тако је брзом одлуком готово непознатом човеку сачувала главу на рамену.

Сада, у папиној палати, упорно се борила за живот свог мужа. Војвода од Бишељиеа тешко је израњављен и она покушава на све начине да га што пре излечи да би могао да сде у Наплес, где ће једино бити сигуран. Стално је поред његовог кревета, и, плашећи се изненадног, поновног напада не напушта га ни за тренутак.

Међутим, по подне 18. августа папа је Лукрецију позвао на крађи разговор. Верујући оцу и не слутећи зло отишла је и кад се убрзо вратила затекла је пред мужевом собом друге, непознате војнике. А кад је угледала и Микелета Корела, који је њеном брату Цезару служио за „специјалне задатке“, одмах је знала да се догодио злочин.

Свог мужа није видела више никада. Рекли су јој да је несрећним случајем пао са кревета, повредио ране и умро због обилног крварења.

ЛИК СА ФРЕСКЕ

Смрт се надносила над сваким ко би се као препрека нашао на путу моћних Борџија. Папа Александар је журио да од поглавара цркве постане и највећи световни владар Италије. Уједињење распарчаног полуострва остао је његов неостварени сан. Планови су му били смели и славољубиви, али је истовремено имао и много непријатеља, унутрашњих и спољних, против којих се огорчено борио, не презајући ни од злочина.

И папин син Цезар Борџија био је надалеко познат по својој безобзирности и суровости. У првим годинама италијанске ренесансе Римом је кружила изрека: „Ако ти је живот мио, никад не отиди на ручак код Борџија!“ Јасно је да се циља на отров који су Борџије стављале у храну онима којих су желели да се ослободе. Отрови су справљани зналачки и вешто подметани жртвама.

Овакав глас о најближим члановима породице Борџија није, наравно, могао да допринесе да лепотица, каква је била Лукреција, доживи углед и поштовање какво је заслуживала својим стварним особинама. Њена личност увек је била у блиској вези са свим збивањима у папиној палати, па се оштра сенка осуде због чудовишних уморстава надносила и над њу. Штавише, на сликама и фрескама из тог времена, уз ликове папе Александра VI и његовог сина Цезара Борџије, увек је присутна и Лукреција.

Када се родила, Лукреција је по наређењу њеног оца Родрига Борџије, тада још кардинала, одвојена од мајке и дата на чување очевој рођаки Адриани Мила, која је већ подигла њеног брата. Од најранијег детињства уче је латински, упознају са поезијом, музиком, играњем. Поред тога, учи и вез и сликање на порцулану. Отац и брат искрено је воле, што у њој укорењује осећање дубоког поштовања и привржености. Као жена, и то жена у сенци, никада није сарађивала у злочиначким плановима, јер је била само предмет и привлачан мамац. А свега тога, као млада и неискусна, није била ни свесна.

После смрти свог мужа Лукреција је била очајна и огорчена. Волела је војводу од Бишељиеа, ванбрачног сина краља Наплеса, иако су је удали за њега а да је нису ни питали. Са њим је родила и дете.

ВАЖАН ЈЕ МИРАЗ

Скрхана болом, повукла се у тихо, суморно здање замка Непи.

Али, папа је рачунао да ће његова кћерка пре или касније схватити да је и њена дужност да учеству је на уздизању и учвршћивању положаја и угледа породице Борџија. Међутим, као и Лукреција, и папа је све више увиђао да и његов и углед целе породице све више опада. Његова кћерка, не крију ћи, пати због тога и он се зариче да ће њен следећи муж бити пажљиво одабран.

Избор је пао на породицу Есте из Фераре. Али, војвода Еркол д 'Есте зазирао је од папине близине, па је покушао да из бегне наметано сродство. Међутим, папа је био упоран. **И тада је Еркол за женидбу Лукреције и његовог сина Алфонса поставио готово неприхватљиве услове: тражио је огроман мираз, кардинални чин за другог сина Иполита и обуставу плаћања годишњег пореза Фераре папи.** Папа је пристао и Лукреција је могла поново да се уда.

НЕМОЋНИ ЛЕКАРИ

Није прошло дуго време на од последње удаје кад је умро њен отац папа Александар VI. Истовремено, њеног брата Цезара Борџију заробљавају а по том убијају негде у Шпанији. Када је чула за њихову смрт, опростила им је патње које су јој нанели. Али, то није био крај тешкоћама.

Нестанком папе нестао је и део обећаних повластица које су уговором о удаји добили Ферарци што је погоршало и њен положај у новој породици. Њен муж је својим љубавним авантурама скандализовао ферарске хроничаре, а она је све недаће које су се множиле подносила мирно, сачувавши своју топлину и благост у опхођењу. Још раније је открила да под маском озбиљности и достојанства породице Есте бујају дивље страсти. Све снаге усмерила је на подизање деце, а имала их је пуно.

Лукреција је и раније рађала по неко мртво дете или би оно умрло одмах по рођењу. Али, 15. јула 1519. године, после једног прераног порођаја, добила је јаку грозницу, коју ондашњи лекари нису умели да излече, и после девет дана је умрла, у три десет деветој години.

С. П

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

333 ГРРРР ГРРРР БРРРР 333 Рр 333

НЕБЕСА! КАКВА БУКА!

К'О ПОКВАРЕНА МОТОРНА ТЕСТЕРА!

ДА ЧОВЕКУ ПУКНУ БУБНЕ ОПНЕ!

БРРР ССССс БРРРР 333 ГРРР 33 33 3 3

ШШШ...

ВАЖИ!

© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

ХА! ХА! КАПЕТАН И ЈАРАЦ ЛИЧЕ К'О ЈАЈЕ ЈАЈЕТУ! ОБОЈИЦА ЈЕДУ, ПА СПАВАЈУ, ПА ЈЕДУ, ПА СПАВАЈУ...

ЛЕПАК

ЗА ШТА?

ХА-АААААА!

ПЉАС

ЛЕПАК... ЗАЛЕПИО СЕ!

MUSIAL

#! ОД МЕНЕ ДА ПРАВИТЕ ЈАРЦА, А? ОДРАЋУ ВАС!

СКОЧИЋЕ ВАМ КРВНИ ПРИТИСАК!

ООХ!

?!?

УПОМОЋ!

МАМА! ПОГЛЕДАЈ! ПРАВО ЧУДО! КАПЕТАН ЈЕ ПРЕСТРАВИО КРВОЖЕДНОГ ЛАВА!

НИЈЕ НИ ЧУДО! ЊЕГОВО ХРКАЊЕ УПЛАШИЛО БИ И КАМЕНИ КИП!

ОВР

ШРАФКО

WHITE

COLOR

АЛА ЈЕ ЛЕП ОВАЈ СВЕТ, ОВДЕ ТРАВКА ОНДЕ ЦВЕТ! ТАМО ЊИВА...

ФЕНИКС

НАУЧНИЦИ СУ ТВРДИЛИ ДА ЧОВЕК НЕ МОЖЕ ДА ПРЕЖИВИ ОЗРАЧЕЊЕ ЗВЕЗДАНОМ ЕНЕРГИЈОМ...

АЛИ, НОВИНАР КАРЛОС ДОКАЗАО ЈЕ СУПРОТНО...

ОПАСНОСТ ЗВЕЗДАНА ЕНЕРГИЈА

НАШАО СЕ У САЛИ СА ЗВЕЗДАНОМ ЕНЕРГИЈОМ...

ОПАСНОСТ ЗВЕЗДАНА ЕНЕРГИЈА

ДАДХ!

...И УМЕСТО ДА СЕ ДЕЗИНТЕГРИШЕ...

ПОГРЕШНО САМ УШАО У ОВУ СОБУ!

...ДОБИО ЈЕ НЕВЕРОВАТНУ СНАГУ...

ОПАСНОСТ ЗВЕЗДАНА ЕНЕРГИЈА

КРАК!

КАРЛОС ЈЕ ПОСТАО СУПЕРЧОВЕК...

ФЕНИКС

ХТЕО ЈЕ ДА СЕ БОРИ ПРОТИВ ЗЛА И НЕПРАВДЕ...

1308/1

1

ДОСТА МИ ЈЕ ВАС, ЛОРД! НИСТЕ МИ ДОНЕЛИ ЈОШ НИ ЈЕДНУ УЗБУДЉИВУ РЕПОРТАЖУ!

СЛУШАЈТЕ МЕ ДОБРО... ЗНАМ ДА МРЗИТЕ ДА ПИШЕТЕ О СПОРТУ, АЛИ ОД ДАНАС ЋЕТЕ МИ ДОНОСИТИ САМО ВЕСТИ СА СПОРТСКИХ ТАКМИЧЕЊА!

ЈЕСТЕ ЛИ МЕ РАЗУМЕЛИ? ШТО МЕ ТАКО ГЛЕДАТЕ?

ШШШ!

ОХ!

ТРАС!

ТИ! КАД ГОД САМ ЛОШЕ ВОЉЕ, НАЛЕТИМ НА ТЕБЕ!

ДОРА НИЈЕ ЗНАЛА ДА ЈЕ ЊЕН КОЛЕГА КАРЛОС У СТВАРИ ЧУВЕНИ ФЕНИКС...

КАРЛОС ЈЕ ПИСАО ЗАНИМЉИВЕ ЧЛАНКЕ ИЗ НАУКЕ...

И ШТА ДАНАС ДОНОСИШ О-НОМ ЉУДОЖДЕРУ?

НЕШТО О МУВИ ЦЕ-ЦЕ!

ЗНАШ ЛИ ДА МИ ЈЕ ОНАЈ ГОРИЛА НАРЕДИО ДА ПИШЕМ О СПОРТУ?

ПА... МОЖДА ТИ ЈА МОГУ ПОМОЋИ!

ТИ? НЕ ЗАСМЕЈАВАЈ МЕ! САМО ФЕНИКС МОЖЕ ДА МИ ПОМОГНЕ!

КАСНИЈЕ...

ДАЛИ... ШТА ДА ПИШЕМ О СПОРТУ?

ЈА МИСЛИМ ДА ЈЕ ТО ВЕОМА ЗАНИМЉИВА ТЕМА!

ТАЈ ГЛАС... ПА ВИ СТЕ ФЕНИКС!

ДА! ПРЕКО СВОЈИХ УЛТРА-ОСЕТЉИВИХ ЧУЛА, САЗНАО САМ ШТА ВАМ СЕ ДОГОДИЛО У РЕДАКЦИЈИ!

ЛЕПО САМ РЕКЛА КАРЛОСУ ДА САМО ВИ МОЖЕТЕ ДА МИ ПОМОГНЕТЕ!

ПОГЛЕДАЈТЕ, ЛОРА! ОВО ЈЕ АЛБУМ СА ФОТОГРАФИЈАМА ВЕЗАНИМ ЗА СПОРТ...

„ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ОДРЖАНА ЈЕ ТРКА МОТОРНИХ ЧАМАЦА НА ЖЕНЕВСКОМ ЈЕЗЕРУ ...

„У ПОЧЕТКУ СВЕ ЈЕ БИЛО У РЕДУ, АЛИ ИЗНЕНАДА ЈЕДАН ЧАМАЦ НАЛЕТЕО ЈЕ НА ДРУГИ...”

„ДОШЛО ЈЕ ДО ЛАНЦАНОГ СУДАРА ...”

„САМО ЈЕДАН ЧАМАЦ СТИГАО ЈЕ НА ЦИЉ! ВОЗИО ГА ЈЕ НЕКИ ПОЛСКИ! КАО НАГРАДУ ДОБИО ЈЕ СТО ХИЉАДА ДОЛАРА ...”

ТАКМИЧАР КОЈИ ЈЕ КРИВ ЗА ОВУ НЕСРЕЋУ РЕКАО ЈЕ ДА МУ ЈЕ ИЗНЕНАДА ПОЗЛИЛО!

ОВО ВАМ ЈЕ ФОТОГРАФИЈА СА ДЕРБИЈА У КЕНТАКИЈУ...

„ГРЛО КОЈЕ ЈЕ ЈАХАО ФИНАНСИЈЕР ПЕРКИНС, БИЛО ЈЕ ПОСЛЕДЊЕ ...”

„ОДЈЕДНОМ, ЈАХАЧ КОЈИ СЕ НАЛАЗИО НА ЧЕЛУ ИСПАО ЈЕ ИЗ СЕДЛА...”

„ДОШЛО ЈЕ ДО КАТАСТРОФЕ..!”

ЗНАТЕ ЛИ КО ЈЕ СТИГАО НА ЦИЉ?

ФИНАНСИЈЕР ПЕРКИНС!

ДА, ОН! ДОБИО ЈЕ СКОРО МИЛИОН ДОЛАРА!

ЧУДНО! ТАЈ ЛИК МИ ЈЕ НЕШТО ПОЗНАТ!..

ДА! САД ЋЕТЕ ВИДЕТИ!

ПА... ТАЈ ПЕРКИНС ЈЕ У СТВАРИ ОНАЈ ПОЛСКИ ШТО ЈЕ ПОБЕДИО У ТРЦИ ЧАМ-ЦИМА!

И ТО НИ-ЈЕ СВЕ!

„У МОТО-КРОСУ, У СИН-СИНАТИЈУ, САМО ЈЕ ТАК-МИЧАР ТОМСОН СТИГАО НА ЦИЉ...”

ЕВО ГА НА ФОТОГРАФИЈИ!

ОХ! ПОЛСКИ... ПЕРКИНС... ТОМСОН... ПА ОНИ СУ СВИ ЈЕДНА ЛИЧНОСТ!

ТАКО ЈЕ! ДУГО САМ УПОРЕЂИВАО ОВЕ ФОТОГРА-ФИЈЕ ДОК ТО НИСАМ УВИДЕО! ТАЈ ЧОВЕК СЕ СЛУЖИ ПРЉАВИМ СТВАРИМА ДА БИ ДОШАО ДО НАГРА-ДЕ!

ИДЕМ ОДМАХ ДА ИС-ПРИЧАМ ОВО ОНОМ СВОМ УРЕД-НИКУ!

ПОЛАКО!

ЈОШ НИШТА НЕ ЗНА-МО О ТОМ ЧОВЕКУ! АЛИ, СУТРА СЕ ОДР-ЖАВА АУТОМОБИЛСКА ТРКА У ЛЕ МАНУ! СИ-ГУРНО ЋЕ И ОН УЧЕ-СТВОВАТИ!

АЛИ, И ЈА ЋУ БИТИ ЈЕДАН ОД ТАКМИЧАРА!

СУТРАДАН...

НАШ ЧОВЕК СЕ САДА ЗОВЕ МАРКУС И ВОЗИ СА СТАРТНИМ БРО-ЈЕМ СЕДАМ!

ФЕРА

ОДАВДЕ ГА ОДЛИЧНО ВИДИМ!

МАРКУС СЕ ЗАДОВОЉНО СМЕШКАО...

МЕЂУ ГЛЕДАОЦИМА БИЛА ЈЕ И ЛОРА...

ХЕЈ! ПА ТО СУ МАЛИ И БРКА!

ДОБАР ДАН, ЛОРД!

НИСАМ ЗНАЛА ДА ЋЕТЕ И ВИ ДОЋИ!

НАГОВОРИО НАС ЈЕ КАРЛОС!

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА И ОН БУДЕ ОВДЕ, АЛИ ЈЕ У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ...

...ЗАКАСНИО НА АВИОН!

ХО, ХО, ХО! ТО ЛИЧИ НА ЊЕГА!

РЕЋИ ЋУ ВАМ НЕШТО У ПОВЕРЕЊУ... МЕЂУ ТАКМИЧАРИМА ЈЕ И ФЕНИКС!

ЗАИСТА?

ЛОРА НИЈЕ ЗНАЛА ДА МАЛИ И БРКА ЈЕДИНИ ЗНАЈУ ЗА ФЕНИКСОВУ ТАЈНУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ПИСТИ...

СЕДМИЦА ЈЕ ИЗА МЕНЕ! САДА ЋЕ СИГУРНО ПОКУШАТИ ДА МЕ ЗАОБИЂЕ!

АЛИ, ТО МУ НЕЋЕ ПОЋИ ЗА РУКОМ! МОЈА МАШИНА ЈЕ МНОГО ЈАЧА ОД ЊЕГОВЕ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ, ВОЗАЧ КОЈИ ЈЕ БИО НА ЧЕЛУ, УХВАТИО СЕ ЗА ГЛАВУ...

ШТА МУ ЈЕ?

ИЗГЛЕДА ДА МУ ЈЕ ПОЗЛИЛО!

ПРЕПРЕ-ЧИЋЕ ПУТ ВОЗАЧУ И-ЗА СЕБЕ!

СУДАРИ-ЋЕ СЕ!

ТРАС!

АУТОМОБИЛ ЈЕ САД ИШАО ПРАВО НА ФЕНИКСА...

НЕ МОГУ ДА ГА ИЗ-БЕГНЕМ!

НЕ! НЕЕ!

ФЕНИКСОВ АУТОМОБИЛ СЕ ЗАПАЛИО...

СУПЕРЉУДИМА, ОВОГ ПУТА, СНАГА НИЈЕ МОГЛА ПО-МОЋИ...

ВОЗАЧ СА БРОЈЕМ СЕДАМ УСПЕО ЈЕ ДА СЕ ПРОВУЧЕ ИЗМЕЂУ СЛУПАНИХ АУТОМОБИЛА...

...И СТИГНЕ ПРВИ НА ЦИЉ...

ФЕНИКС ЈЕ СУМЊАО НА ТОГ ЧОВЕКА!

ПУСТИТЕ НАС ДА ПРОЂЕМО!

ФЕНИКС ЈЕ ОСТАО ДА ЛЕЖИ НА ЗЕМЉИ...

ЗАМИСЛИ! ЖИВ ЈЕ! НИЈЕ ЧАК НИ ОГРЕБАН!

СУПЕРЧОВЕКА СУ ПРЕНЕЛИ У КОЛА ХИТНЕ ПОМОЋИ...

ПОЖУРИМО! МОЖДА ИМА НЕКУ УНУТРАШЊУ ПОВРЕДУ!

МАЛИ ЈЕ ТУЖНО ГЛЕДАО КАКО ОДНОСЕ ФЕНИКСА...

НАДАМ СЕ ДА НЕ СЕ ИЗВУКИ!

ПРОКЛЕТСТВО! ОНАЈ НИТКОВ НАМ ЈЕ УМАКАО!

МАРКУС ЈЕ ЗА ТО ВРЕМЕ ПОЗИРАО ФОТО-РЕПОРТЕРИМА...

ИМАО ЈЕ СРЕЋУ!

НЕ БИ МУ ПОМОГЛА СРЕЋА ДА НИЈЕ ИЗВАНРЕДАН ВОЗАЧ!

МАРКУС ЈЕ ПРИМИО ПЕХАР И НОВЧАНУ НАГРАДУ...

ЦИЉ

У МЕЂУВРЕМЕНУ...

ХЕЈ! НЕ МОЖЕТЕ ОВАМО!

ХО! ХО! ХО! ПОГЛЕДАЈТЕ ОВОГ! ИЗ КОГ МУЗЕЈА СИ ПОБЕГАО?

АКО САМ ЈА ПОБЕГАО ИЗ МУЗЕЈА, ОНДА СИ ТИ ЗБРИСАО ИЗ ЗООЛОШКОГ ВРТА!

ШТА КАЖЕШ?

ПОКАЗАЋУ ЈА ТЕБИ!

ТО ЋЕМО ЈОШ ВИДЕТИ!

ДАХ!

ФЕРА

ИЗБАВИТЕ МЕ ОДАВДЕ!

А КАДА СУ СЕ ФЕНИКСОВИ ПРИЈАТЕЉИ ПРОБИЛИ ДО СУДИЈСКОГ СТОЛА...

КАСНИМО! ПТИСИЦА НАМ ЈЕ УМАКЛА...

ДОРА ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА СЕ ЊЕНИМ КОЛИМА ОДВЕЗУ ДО БОЛНИЦЕ ГДЕ СУ ПРЕНЕЛИ ФЕНИКСА...

ПОГЛЕДАЈТЕ!

ТО ЈЕ ОН!

МАРКУС ЈЕ ПРИМЕТИО ДА ГА ПРАТЕ...

ШТА ОВИ ХОКЕ ОД МЕНЕ?

ХЕЈ! ОВАЈ СЕ ОСВЕСТИО!

ЗАИСТА НЕВЕРОВАТАН ЧОВЕК!

ХИТНА ПОМОЋ

ГДЕ...ГДЕ САМ! АХ! СЕТИО САМ СЕ!

ЖАО МИ ЈЕ, АЛ' НЕ МОГУ С ВАМА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ПРИТИСНИТЕ ГАС, ЛОРА!

ЈЕ-САМ!

БРЖЕ!

УМАКИ КЕ НАМ!

ПАЗИТЕ! КРИВИНА!

НЕ БОЈТЕ СЕ! ДОБАР САМ ВОЗАЧ!

УФ! УМАЛО НЕ ИЗГУБИХ СВОЈУ ШУБАРУ!

РАЗДАЉИНА СЕ СВЕ ВИШЕ СМАЊИВАЛА...

ПА, ДОБРО! САМИ СТЕ ОВО ТРАЖИЛИ!

КЛИК!

МАРКУС ЈЕ УКЉУЧИО НЕОБИЧАН АПАРАТ КОЈИ ЈЕ ИСПУШТАО НЕКЕ ТАЛАСЕ...

СТИЖЕМО ГА!

ООХ!

ШТА ВАМ ЈЕ ЛОРД?

НЕ ЗНАМ... МОЈА ГЛАВА...

ПАЗИТЕ!

УКОЧИТЕ, ЛОРА!

ДУУУМ!

ХА, ХА, ХА! ОСЛОБОДИО САМ ИХ СЕ!

ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ЈЕ ОВО КРАЈ ФЕНИКСОВИХ ПРИЈАТЕЉА...

ИЗНЕНАДА, ПРОПАДАЊЕ СЕ ЗАУСТАВИЛО...

МИ ЛЕТИМО!

ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ?

ПОШТО ЈЕ ПОБЕГАО ЛЕКАРИМА, ФЕНИКС СЕ УПУТИО КА ТРКАЛИШТУ...

ВИДЕО ЈЕ ДА НЕМА ЊЕГОВИХ ПРИЈАТЕЉА И ПОШАО ЈЕ ДА ИХ ТРАЖИ...

ТАТА! ПОГЛЕДАЈ! ОНАЈ ЧИКА ЛЕТИ!

ЕДВАРДЕ, ОВО ЈЕ ПОСЛЕДЊИ ПУТ ДА ДАЈЕШ ДЕТЕТУ ДА ПИЈЕ ВИНО!

ФЕНИКС ЈЕ НА ВРЕМЕ СТИГАО ДА СПАСЕ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ...

СВОЈОМ СУПЕР-СНАГОМ ЗАУСТАВИО ЈЕ ЊИХОВ ПАД У ПРОВАЛИЈУ...

...И ПРЕНЕО ИХ НА ДРУМ...

ФЕНИКС-СЕ, ЖИВ СИ!

СТИГАО СИ УПРАВИ ЧАС!

КАКО ЈЕ ЛОРА?

САД МИ ЈЕ БОЉЕ... АЛИ, МАЛОПРЕ САМ ОСЕТИЛА СТРАХОВИТ БОЛ У ГЛАВИ!

ТО СУ МИ РЕКЛИ СВИ КОЈИ СУ ПРЕЖИВЕЛИ ОНЕ НЕСРЕКЕ НА СПОРТСКИМ ТАКМИЧЕЊИМА!

ФЕНИКСЕ, НЕ БРИНИ ЗА НАС! ПОЂИ ЗА ОНИМ ЧОВЕКОМ!

ПОГЛЕДАЈТЕ! ЕНО ГА!

ФЕНИКС ЈЕ ПОЛЕТЕО...

ПРАТИТЕ МЕ КОЛИМА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ МАРКУС ЈЕ ПОЧЕО ДА ЗАОБИЛАЗИ ЈЕДАН КАМИОН...

ХА, ХА, ХА! МЕНИ НИКО НИШТА НЕ МОЖЕ!

МАРКУС ЈЕ БИО СИГУРАН У СЕБЕ...

АЛИ, НА ЈЕДНОЈ КРИВИНИ...

ДААХ!

ТРААС!

ПОКУШАЋУ ДА ГА УХВАТИМ!

ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ФЕНИКС МОГАО НЕШТО ДА УРАДИ, АУТОМОБИЛ ЈЕ ЕКСПЛОДИРАО...

МАРКУС ЈЕ ДОЖИВЕО КРАЈ КАО И СВИ ОНИ КОЈИ СУ ПОГИНУЛИ У НЕСРЕЋАМА КОЈЕ ЈЕ ОН ПРОУЗРОКОВАО...

ТАДА ЈЕ ФЕНИКС УГЛЕДАО НЕОБИЧАН ПРЕДМЕТ...

ХМ! КАКАВ ЛИ ЈЕ ОВО АПАРАТ? ДЕТАЉНИЈЕ КУГА ПРЕГЛЕДАТИ У СВОЈОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ...

НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ, ДОК ЈЕ ЛОРА БИЛА У СВОЈОЈ РЕДАКЦИЈИ...

ДОБАР ДАН, ЛОРА!

ФЕНИКС!

ИМАМ НЕШТО ВАЖНО ДА ТИ САОПШТИМ!

НА ЈУЧЕРАШЊЕМ ТАКМИЧЕЊУ У ХОКЕЈУ...

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

НЕКОЛИКО ИГРАЧА МОРАЛО ЈЕ ДА НАПУСТИ ТЕРЕН ЈЕР ИМ ЈЕ ИЗНЕНАДА ПОЗЛИЛО!

ХОКЕШ ДА КАЖЕШ ДА ЈЕ НЕКО НАСТАВИО СА ЗЛОСИНИМА НА СПОРТСКИМ ТЕРЕНИМА...

ДА, САМО ТАКТИКА НИЈЕ ИСТА...

ОВОГ ПУТА НАШ ЧОВЕК НЕ УЧЕСТВУЈЕ ДИРЕКТНО У ТАКМИЧЕЊИМА! СУТРА СЕ ОДРЖАВА СВЕТСКО ПРВЕНСТВО У ФУДБАЛУ И ЈА САМ НЕШТО СМИСЛИО...

СУТРАДАН...

НА ТЕРЕН СУ ИЗАШЛЕ ЕКИПЕ ЕВРОПЕ И АМЕРИКЕ. У ЕКИПИ ЕВРОПЕ НАШАО СЕ И ФЕНИКС...

БИЋЕ ОВО СЈАЈНА УТАКМИЦА!

БРКА ЈЕ БРАНИО БОЈЕ АМЕРИКЕ...

КАПИТЕНИ СУ СЕ РУКОВАЛИ...

...И СУДИЈА ЈЕ ДАО ЗНАК ЗА ПОЧЕТАК ИГРЕ...

УБРЗО...

МОЈА ЈЕ!

БРКА ЈЕ ПРВИ ПУТ ТОГ ДАНА ЗАИГРАО ФУДБАЛ. ФЕНИКС МУ ЈЕ ОБЈАСНИО ПРАВИЛА ИГРЕ, АЛИ ОН ЈЕ...

...ИЗГЛЕДА ЗАБОРАВИО ДА НЕ СМЕ ДА ДОДИРНЕ ЛОПТУ РУКАМА...

АЈ!

ООООХ! БРКА ЋЕ СВЕ УПРОПАСТИТИ!

СКЛАЊАЈ МИ СЕ С ПУТА!

ГОЛ! ДАО САМ ПРВИ ГОЛ!

СУДИЈА ЈЕ ПОЛЕТЕО ДА ИЗБАЦИ БРКУ ИЗ ИГРЕ...

ДАЛИ...

НЕМОЈТЕ ГА ИЗБАЦИТИ!

БРКА ЈЕ СВИМА БИО СИМПАТИЧАН, ПА ГА ЈЕ СУДИЈА САМО ЈАВНО ОПОМЕНУО...

ДАД! САД ЗНАМ, ФЕНИКСЕ!

ФУДБАЛ СЕ ИГРА САМО НОГАМА, БРКО!

У ПУБЛИЦИ...

БАШ МИ ЈЕ ДРАГО ДА ЈЕ ФЕНИКС ОД ТЕБЕ И БРКЕ ЗАТРАЖИО ПОМОК!

НАДАМ СЕ САМО ДА ЋЕМО ТОМ НОВОМ ЗЛОСИНЦУ УЋИ У ТРАГ!

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ТЕРЕНУ...

ЕСКАЊЕЦ

ПУБЛИКА ЈЕ ПОЧЕЛА РАЗДРАГАНО ДА НАВИЈА...

БРКА! БРКА!

АЛИ, МЕЂУ ГЛЕДАОЦИМА ЈЕ БИО НЕКО КОГА ИГРА УОПШТЕ НИЈЕ ЗАНИМАЛА...

ВИЈУ!

КЛИК!

PPPP!

ФЕНИКС ЈЕ ДОДАО ЛОПТУ СВОМ ДРУГУ КОЈИ СЕ НАШАО ИСПРЕД САМОГ ГОЛА...

...АЛИ, ОН СЕ НИЈЕ НИ ПОМАКАО

ШТА МУ ЈЕ? ОН ЈЕ ЈЕДАН ОД НАЈБОЉИХ ИГРАЧА!

КИЈЕ ТИ ДОБРО, БИЛЕ?

ВРТИ МИ СЕ У ГЛАВИ...

ФЕНИКС ЈЕ ПРИДРЖАО ДРУГА...

...И ИЗВАДИО АПАРАТ КОЈИ ЈЕ НЕКАДА ПРИПАДАО МАРКУСУ...

КЛИК!

ТАЛАСИ КОЈЕ ЈЕ ОВАЈ АПАРАТ ЕМИТОВАО, ИМАЛИ СУ УТИЦАЈ САМО НА ЈЕДНОГ ЧОВЕКА...

ДАДАХ!)

НЕ! НЕ! ПРЕСТАНИТЕ!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО ОВОМ ЧОВЕКУ?

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОН ПТИЧИЦА КОЈУ ТРАЖИМО! ФЕНИКС НАМ ЈЕ РЕКАО ДА ЈЕ УСАВРШИО ОНАЈ АПАРАТ КОЈИ ЈЕ ПРОНАШАО!

ИЗГЛЕДА ДА И ОН САД ИМА СТРАХОВИТУ ГЛАВОБОЉУ КОЈА ЈЕ ПРОУЗРОКОВАНА УЛТРАЗВУЧНИМ ТАЛАСИМА!

УАДАДАХ!

ДАЛИ... ФЕНИКСЕ... ЗАШТО НЕ ПРЕКИНЕШ ИГРУ И ПОЂЕШ ЗА ЊИМ!

НЕ БРИНИ! УХВАТИЋУ ГА!

САД МИ НЕ МОЖЕ ПОБЕЋИ!

НЕПОЗНАТИ ЈЕ ВЕЋ НАПУСТИО СТАДИОН...

...И ПУНОМ БРЗИНОМ СЕ УДАЉИО...

У ТОМ ТРЕНУТКУ НА СТАДИОНУ...

ГЛЕДАЈТЕ! ОНАЈ ТА-МО ЛЕТИ!

ТО ЈЕ ТО ФЕНИКС...

ЗАШТО ГА ФЕНИКС ОДМАХ НИЈЕ УХВАТИО?

ЈЕР ЖЕЛИ ДА ГА ПРАТИ ДО ЊЕГОВОГ СКЛОНИШТА! ВИДИТЕ ОВАЈ САТ?

ФЕНИКС ИМА ОВАКАВ ИСТИ! ТО ЈЕ ПРИМО-ПРЕДАЈНИК! ТАКО ЋЕМО СТАЛНО БИТИ У ВЕЗИ С ЊИМ!

НЕПОЗНАТОГ ЈЕ ИЗВАН ГРАДА ЧЕКАО КАМИОН...

И ТАДА...

ИМАЈУ ИДЕЈА, МОРАМ ДА ПРИЗНАМ!

ДАЛИ И ЈА САМ ИМ ДОСКОЧИО!

И ЛОРД, БРКА И МАЛИ СУ ВЕК БИЛИ ДАЛЕКО ОД СТАДИОНА...
ФЕНИКС ЈАВЉА ДА ПОЂЕМ ПУТЕМ 203!
ИДЕМО!

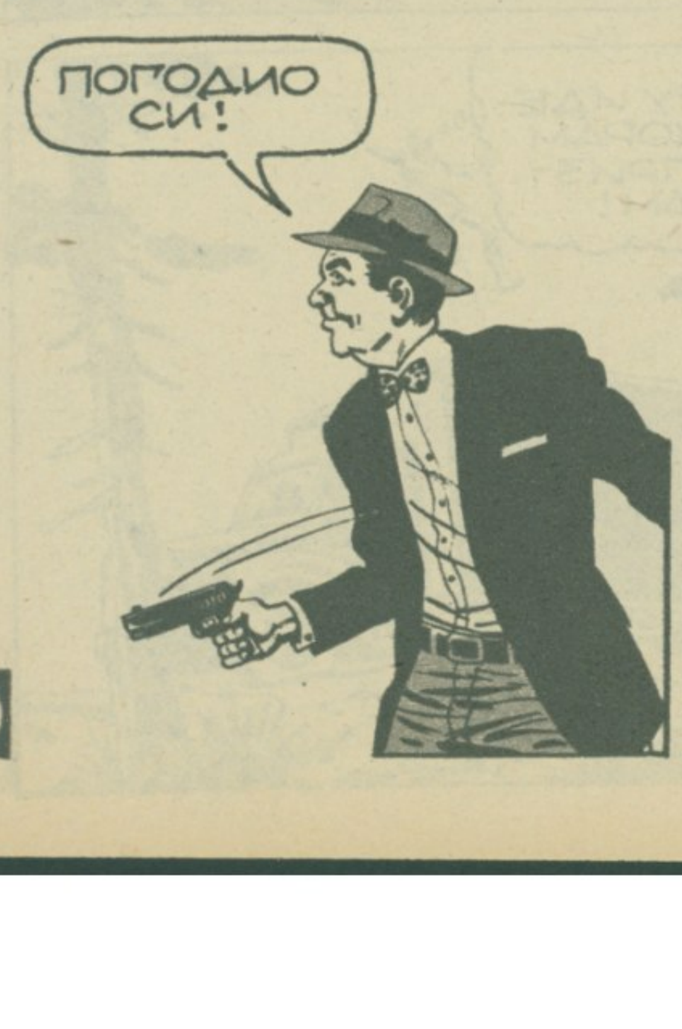

КАМИОН ЈЕ УСКОРО СКРЕНУО СА ГЛАВНОГ ПУТА...

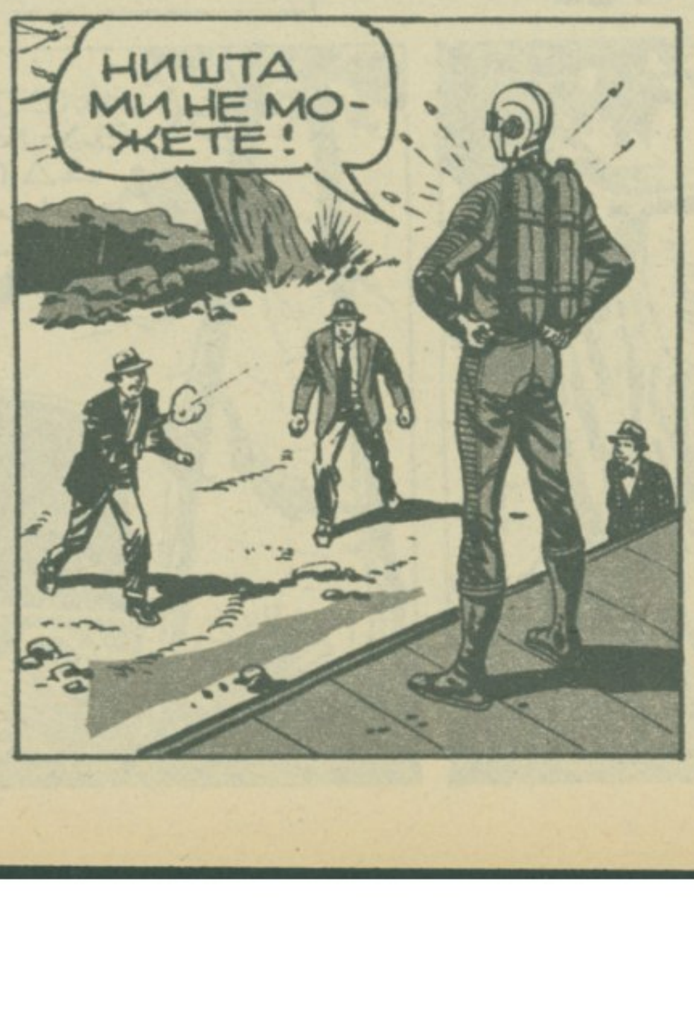

...И СТИГАО ДО ЈЕДНОГ УСАМЉЕНОГ МЕСТА...
КАКВО СКРОВИТО МЕСТО!

ШТА КАЖЕШ? НИСИ УСПЕО?
ФЕНИКС НАМ ЈЕ ИЗГЛЕДАО У ТРАГ!

МОРАМО ГА СЕ ОТАРАСИТИ! ПРИПРЕМИКЕМО МУ ЗАМКУ!
ЗАИСТА?

БАНДИТИ СУ БИЛИ ИЗНЕНАЂЕНИ, АЛИ И ФЕНИКС ЈЕ ДОЖИВЕО НАЈВЕЋЕ ИЗНЕНАЂЕЊЕ У СВОМ ЖИВОТУ...
ШТА? ВИ СТЕ БРАКА... ЧЕТВОРКЕ! ВАШ ЧЕТВРТИ БРАТ ЈЕ ПОГИНУО У ОНОЈ НЕСРЕЋИ!

ПОГОДИО СИ!

НИШТА МИ НЕ МОЖЕТЕ!

ВАШИМ ЗЛОДЕЛИМА ЈЕ ДОШАО КРАЈ!

УСТАНИТЕ! ХОЋУ ДА МИ ДАТЕ ПЛАНОВЕ ТОГ ВАШЕГ УБИЛАСКОГ ИЗУМА!

ФЕНИКС ЈЕ РЕКАО ДА ТРЕБА ДА ПРОБЕМО КРОЗ НЕКУ ШУМУ...

МИСЛИМ ДА СМО НА ДОБРОМ ПУТУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ БРАКА СУ ОДВЕЛА ФЕНИКСА У СВОЈУ ЛАБОРАТОРИЈУ...

А КАДА ЈЕ СУПЕРИОВЕК УЗЕО ПЛАНОВЕ У РУКЕ...

ЗЗЗЗ!

ХА, ХА ХА!

ХА, ХА!

ХО, ХО

ФЕНИКС ЈЕ НЕПОМИЧНО ЛЕЖАО...

У МЕЂУВРЕМЕНУ...

ШТА ТИ ЈЕ, МАЛИ?

КУЋА БИ ТРЕБАЛО ДА ЈЕ ОВДЕ НЕГДЕ!

ЗАБРИНУТ САМ! ПРОШЛО ЈЕ ДВАДЕСЕТ МИНУТА ОТКАКО САМ ДОБИО ПОСЛЕДЊУ ПОРУКУ ОД ФЕНИКСА!

СУПЕРИОВЕК ЈЕ БИО ВЕЗАН ЗА ЈЕДАН СТУБ...

ХО, ХО, ХО!

КЛИК!

ОВАЈ НАШ ИЗУМ С ЦЕМЕН-
ТОМ ЈЕ ОДЛИЧАН!
ХА,ХА!
УСКОРО ЋЕ ФЕНИКС БИТИ ЗАЦЕМЕНТИРАН...
НАЈЗАД ЈЕ ДОШАО ДАН ДА ОСВЕТИМО СВОГ БРАТА!
У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ХЕЈ! ЦРВЕНА СИЈАЛИЦА СЕ ПАЛИ! ЗНАК ДА СЕ НЕКО ПРИБЛИЖАВА КУЋИ!
ИДЕМО ДА МУ ПРИРЕДИМО ДОЧЕК!
ЗА ТО ВРЕМЕ...
БРЗО! ЕНО ИХ НА ЗИДУ! ХОЋЕ ДА СЛИКАЈУ КУЋУ!
ХЕ,ХЕ!
ААХ!
ТО СУ СИГУРНО ФЕНИКСОВИ ПРИЈАТЕЉИ!

КАДА СУ СЕ ЛОРА, БРКА И МАЛИ ОСВЕСТИЛИ...

ГДЕ ЈЕ ФЕНИКС?

У ОВОМ СТУБУ ОД ЦЕМЕНТА! НИКОГА НИКАДА НЕКЕ ПРОНАЋИ! ХЕ, ХЕ!

НЕ! ПА ТО ЈЕ СТРАШНО!

УБИЦЕ! ШТА ЋЕТЕ УЧИНИТИ С НАМА?

ИСТО ШТО И С ВАШИМ ПРИЈАТЕЉЕМ!

ТО СЕ ИПАК НЕКЕ ДОГОДИТИ!

КРЦ!

БРКА ЈЕ УСПЕО ДА ПОКИДА ЛАНЦЕ...

ХИ, ХИ! НИШТА ТИ ТО НЕ ВРЕДИ!

ИЗНЕНАДА...

ХЕЈ! КАКВА ЈЕ ТО БУКА?

НЕШТО СЕ ДОГАЂА У ЦЕМЕНТУ!

НА ВРЕМЕ САМ СЕ ОСВЕС-ТИО!

НЕ! НЕ! НЕ ПРИЛА-ЗИ НАМ!

НЕ ЦВИЛИТЕ! ЈА ВАМ НЕКУ НИШТА! САМО ЋУ ВАС ПРЕДАТИ ПОЛИ-ЦИЈИ!

ТРЕНУ-ТАК САМО...

...И ЈА ЖЕЛИМ НЕШ-ТО ДА ИМ КА-ЖЕМ...

ПЉАС!

ПЉАС!

ПЉАС!

ТРИ НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ ЛО-РА ЈЕ ПРИРЕДИЛА ВЕЧЕРУ ЗА СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ. ДОБИ-ЛА ЈЕ НАГРАДУ ЗА ЧЛАНАК КОЈИ ЈЕ НАПИСАЛА О ЧЕТВО-РИЦИ БРАЋЕ...

И КАО УВЕК, ФЕНИКС ЈЕ НЕСТАО! ЗАИСТА НЕВЕРОВАТАН ЧО-ВЕК!

ХОЋЕТЕ ЛИ ПАР-ЧЕ КОЛАЧА?

ХВАЛА!

АХ, ЕВО И КАРЛОСА, ЧОВЕКА КОЈИ ПИШЕ РУБРИКЕ О НЕИНТЕРЕСАНТНИМ СТВАРИ-МА! ИМАМ УТИ-САК ДА ЈЕ И ЊЕГОВ ЖИ-ВОТ ТА-КАВ!

КАД БИ ЛОРА ЗНАЛА ДА ЈЕ КАРЛОС... АЛИ, НЕ! НЕЋЕМО ЈОЈ РЕЋИ!

НЕ БИ НАМ НИ ВЕРОВАЛА!

КРАЈ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **ЗАБРАЊЕНО ОСТРВО**

ГОПАЛ

By Bud Sagendorf

ОХ...

КАД ЈЕДНО ДЕРИШ-ТЕ ПОЧНЕ ТАКО ДА ЛУПА ПРЕ ЋЕ БИТИ ДА СЕ НЕШТО РУШИ НО ДА СЕ ЗИДА!

БЕНГ

БЕНГ

ШТА ТИ ЈЕ ТО?

ПРАВИМ СЕБИ МОМАЧКИ СТАН !

'ОЋЕШ ДА НАПУСТИШ КУЋУ?

ТАЧНО ТО! ПОТРЕБНО МИ ЈЕ ДА БУДЕМ СВОЈ ГАЗДА... ДА МОГУ ДА ПРИМАМ ПРИЈАТЕЉЕ !

? !

'ОКУ ДА МИ ДОЛАЗИ ДРУШТВО, ДА СЕ СЛОБОДНО ЗАБАВЉАМО... ДА НАС НИКО НЕ ГРДИ ЗБОГ МЛЕКА ПРОСУТОГ ПО ТЕПИХУ!

КИЋА ЖЕЛИ ДА ЖИВИ САМ ДА БИ МОГ'О ДА ПРИМА ПРИЈАТЕЉЕ !

НЕ БЕРИ БРИГУ! ПА ОН У КОМШИЛУКУ И НЕМА ПРИЈАТЕЉА!

ТРАС

?

ДОШ'О САМ ПО СВОЈУ ЗЛАТНУ РИБИЦУ ПУЊЕНУ СОВУ, ЖАБУ, МЕДУ...

? ?

ВИДИШ ДА ИХ ИМА!

?

© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

Bud Sagendorf

миља“ почела је тачно у поноћ 12. маја. Са старта у Бреши сваког минута кретао је по један болид са возачем и сувозачем на дугачки, тешки и опасни пут: Бреша — Верона — Виченца — Равена — Пескара — Рим и назад до Бреше. За велику награду пријавио се те године укупно 301 такмичарски пар.

Алфонсо де Портаго се са пријатељем и навигатором Гарнером Недзоном у

ПОСЛЕДЊА ТРКА ИЗАЗИВАЧА СМ

Енцо Ферари, свемоћни директор најјаче италијанске аутомобилске екипе, прије високом, врло витком младићу таласасте вране косе који се управо, спретним мачјим покретима, извукао испод црвеног болида.

— **Одлучили сте да не стартујете у „Хиљаду миља“!** — рече му нерасположено конструктор црвених „страшних играчака“. **Смем ли да знам зашто?**

— **Зашто?** — понови младић бришући руке о замашћени механичарски комбинезон. — **Па ви знате да ја не волим дуге трке, нарочито не на друмовима, какав је „Хиљаду миља“!**

— **Добро знам да је „Хиљаду миља“ опасна трка, сењор Портаго, али ви сте професионалац!** — Ферари је јетко подувкао реч „сењор“. — **Ви сте члан екипе „Ферери“ и овог пута сте неопходни у трци „Хиљаду миља“!**

— **Трчаћу „Хиљаду миља“, сињор директоре!** — младић подвуче реч „сињор директоре“, па слеже раменима. — **Ја нисам рекао да се плашим те трке, него да је не волим!**

После тог разговора, једне од првих мајских вечери 1957. године, двадесет седмогодишњи Алфонсо Кабеца де Вака и Лејтон, седамнаести маркиз де Портаго, написао је неколико писама пријатељима и рођацима. У једнсм од њих стајала је реченица:

„Прерана смрт може ме задесити већ идуће недеље!“

Једанаестог маја увече, уочи почетка трке „Хиљаду миља“, рекао је пријатељу и сувозачу Гарнеру Нелзону:

— Ако сутра умрем, мала штета! Проживео сам двадесет и седам прекрасних година.

ЗАОСТАО ЗБОГ ПОЉУПЦА

Алфонсо де Портаго се упркос чудној слутњи коју никад раније није осетио, није ни најмање плашио. Сасвим заслужено носио је надимак који су му дали новинари — „Изазивач смрти“.

Велика трка „Хиљаду миља“ почела је тачно у поноћ 12. маја. Са старта у Бреши сваког минута кретао је по један болид са возачем и сувозачем на дугачки, тешки и опасни пут: Бреша — Верона — Виченца — Равена — Пескара — Рим и назад до Бреше. За велику награду пријавио се те године укупно 301 такмичарски пар.

Алфонсо де Портаго се са пријатељем и навигатором Гарнером Недзоном у црвеном „ферарију“ од 3,8 литара који је носио број 531, појавио на старту у цик зоре.

Стартер је махнуо коцкастом заставицом. Шпанац дода гас и дохвати ручицу мењача. Није више мислио ни на шта друго до на папучицу гаса, кочницу и друм.

Портаго је већ два пута учествовао у „Хиљаду миља“, али ниједном није стигао до циља. Оба пута је одустао због удеса. Познавао је маршруту само онолико колико обични туриста који има времена да проучава карту, али је био сигуран да се може поуздати у пратиоца Нелзона и његове знаке руком: кривина улево, правац, оштра дупла кривина улево, па удесно, правац!

Црвени болид је као метеор пројурио кроз Верону и Виченцу. Ускоро се пред Портаговим очима појавио Јадран, блистав, плав, широк. „Ферари“ са бројем 531 престизао је једна кола за другима.

На контроли у Пескари Нелзон му викну у уво:

— **На четвртом смо месту! Показали су ми четворку! Заостајемо за првим свега минут и 35 секунди!**

— **Шчепаћемо га!** — викнуо је сав срећан Портаго и до даске забио педалу за гас.

Од Пескаре стаза је скретала на југ, преко Апенина према Риму. Црвени „ферари“ је грмећи гутао километре кривина узбрдо. Гаонер Нелзон управи руку напред. У даљини су се назирали торњеви цркава и врхови монументалних рушевина Вечног града — Рим.

Улетели су у Рим. Портаго је одједном нагло успорио. Нелзон се зачуђено скрете према њему. Мотор је радио као сат. Навигатор му руком показа да убрза, али се Портаго на то није освртао. Кроз улицу чији су плочници били препуни посматрача, возио је све спорије. Двоје кола су га престигла.

Портаго одједном заустави кола тако нагло да су кочнице зашкрипале. Из гомиле на плочнику се издвоји лепа жена и потрча према „ферарију“. Бацила се у загрљај Алфонсу де

МАХАЊЕМ РУКУ И ПОВИЦИМА СТАНОВНИЦИ ГВИДИЦОЛА ПОЗДРАВЉАЛИ СУ ПОРТАГА И НЕЛЗОНА. ОДЈЕДНОМ, ЗАЧУШЕ СЕ КРИЦИ, НАСТАДЕ ПАНИКА. ЉУДИ СУ БЕЖАЛИ ОБАРАЈУЋИ И ГАЗЕЋИ ЈЕДНИ ДРУГЕ.

Портага и пољубила га. Шкљоцнуло је мноштво фото-апарата. Новине су сбезбедиле узбудљиве фотографије за прве странице:

„Линда Кристал заустављила „Хиљаду миља“!... Љубав јача од мириса бензина!.. Будућа маркиза Де Портаго!“

Гарнеру Нелзону је напокон било јасно зашто је млади Шпанац успорио кроз римске улице. Само није био начисто да ли је то његов пријатељ урадио због личне рекламе, или за то што је опет био врло неозбиљан.

С НАПРСЛОМ ОСОВИНОМ

— **Гас!** — вину ван себе од беса Нелзон. — **Ово је трка, човече!**

— **Можда последњи пољубац!** — рече Портаго додајући гас.

Црвени болид је као стрела изјурио из Рима и почео да се пење на узвишену „кичму“ Апенинског полуострва. Не смањујући брзину, Портаго је прескочио планине и плодном равницом се сјурио према последњој станици за снабдевање, пред Болоњом. Уочио је тако жестоко да су кочнице зацвиделе, а гуме оставиле дуг црн траг. Искочио је из кола и запитао механичаре:

— **Који сам?**

— **Пети!** — рече један од момака у механичарском комбинезону. — **Заостајете мање од минута, а двоје кола испред вас су „уморна“, па вероватно неће стићи до циља!**

— **Брже, завршавајте!** — викну Шпанац. — **Морам их стићи!**

— **Не можете даље!** — други механичар извуче главу испод болида. — **Осовина предњег левог точак је напрсла! Морам да је променим!**

— **Није то ништа!** — Портаго се увуче у кола. — **То сам кућнуо о тротоар. Испред мене је равница. Издржаће! Склањајте се!**

„Страшна играчка“ је као тане прошла Болоњу и наставила бесомучну јурњаву према долини Поа на северу. У Парми је пројурила поред једног другог црвеног „ферарија“.

— **Питер Колинс!** — радосно викну Портаго. — **Сад смо четврти!**

У Кремони Гарнер Нелзон угледа у рукама једног члана „Ферарријевог“ пољног тима добар знак. Показа возачу три прста.

— **Сад смо трећи! Вози брже!** — викао је.

Иза Мантове пут је скретао полулево. Одатле до Бреше био је прав као ленир. Нелзон угледа сиве зидине Гвидицола.

— **Још педесет километара!** — викну из све снаге у уво возачу.

ПРЕСЕЧЕН ПРЕКО ПАСА

Готово сви становници Гвидицела начичкали су се дуж обе стране пута. Махањем руку и повицима поздрављали су Портага и Нелзона који су у варошицу улетели брзином од 250 км на час.

Црвени болид одједном

закривуда. Задњи део кола левом страном запара ивичњак. „Ферари“ број 531 удари у километарску ознаку, извали је, одскочи увис, пресече телеграфске жице, у високом луку одлете међу гледаоце на једној страни пута, паде на точкове и сјури се међу људе на другој страни.

Зачуше се крици, настаде паника. Људи су бежали обарајући и газећи једни друге.

На попришту је остало једанаест мртвих и умирућих гледалаца. Неколико десетина је било теже рањено.

Алфонсо де Портаго и његов навигатор и пријатељ Гарнер Нелзон лежали су мртви један поред другог на тридесетак метара од смрвљеног „ферарија“. Изваљена каросерија пресекла је Шпанца преко паса.

У оном истом броју у којем су објавиле последњи пољубац Алфонса де Портага новине су, под великим насловом, објавиле и његову смрт:

„Трка „Хиљаду миља“ је вероватно извршила последње убиство!“

Биле су у праву. Била је то последња трка болида на отвореним друмовима.

Р. А.

НЕОБИЧАН СУДАР

Недавно је у Зоолошком врту у Копенхагену дошло до необичног „судара“ три пеликана. Како ниједан од њих није хтео да устукне, толико су се запетљали да је у помоћ морао да прискочи чувар и да их он раздвоји!

ЕЛЕКТРИКА ИЛИ ВОЗИЛО СНОВА

Један Аустралијанац из Перта конструисао је пре ивесног времена возило које видите на слици. Назвао га је „електрика“ или „возило снова“. Разлог: возило има три точка, значи — стаблино је и њиме се лако управља. Покреће га електрична струја, значи — нема загађивања и буке.

Возило се креће брзином од 40 километара на час а његове батерије су пуне после сваких педесет пређених километара. Кад се испразне, довољно је да се возач заустави и напуни их обичном струјом. „Електрика“ се већ налази у продаји у Аустралији, а може да се купи и на Новом Зеланду и у Сингапуру.

ЛЕГЕНДЕ О МЕСТИМА

Шта то клепа?

КАД ЈЕ ЧУО ДА СЕ МЛАДЕНЦИ ЈОШ НИСУ ВРАТИЛИ, БУЉУК-БЕГ ЉУТИТО УЗЈАХА КОЊА И СА ТРИДЕСЕТ СЕЈМЕНА КРЕНУ ДА ИХ ТРАЖИ.

На јужним падинама планине Клепа, код Титовог Велеса, и данас се уздижу високе зидине некад чувеног и богатог манастира Свети Константин и Јелена, о којем се сачувало занимљиво предање у народу тог краја.

У селу Водоврати живео је веома богат сељак који је имао сина јединца. Кад је момак одрастао, отац га ожени лепом девојком из села Крајници.

О Митровдану, младенци по обичају оду на коњима у походе невестиним родитељима. Пошто су поседели и погостили се, крену натраг у село Водоврати. Међутим, у путу одлуче да пођу другом страном планине, где се налазио манастир Свети Константин и Јелена.

Кад су били близу манастира, млада предложи да сврате у богомољу. Муж пристаде.

У манастирском дворишту дочека их тридесет калуђера, који одавно нису видели жене. Зато, кад угледаше лепу младу, одмах се договоре да младожењу убију, а младу затворе у ћелију. Кад су то и учинили, један калуђер одведе њихове коње у атар села Водоврати и тамо их пусти.

То не може бити!

Баш тада се код младожењиног оца задесио у гостима надалеко чувен Буљук-бег. Домаћин му се потужи да му још нема сина и снахе, па се плаши да их је неки од башибозука, нередовних и распуштених турских војника, срео на путу, убио или заробио.

— То не може бити! — љутну се бег. — **Моји људи то сигурно нису учинили. Али, буде ли здравља, ја ћу пронаћи твог сина и снаху, па били под дрветом или каменом.**

Сутрадан, с тридесет сејмена, нарочитих јањичарских стражара, крену Буљук-бег у село Двориште. Тамо му рекоше да су младенце видели на путу за село Крајници и да о њима ништа не знају. У Крајницима бег оде право невестином дому. Њен отац му рече да им се у њиховом селу није ништа рђаво догодило. Не задржавајући се ни тренутак, запути се бег са пратњом другом страном планине.

На брдашцету близу манастира Буљук-бег се намери на пастира крај чијег стада су прошли младенци, и он му исприча да их је видео кад су ушли у манастир. И бег похита тамо.

Кад угледаше љутитог бега и тридесет наоружаних сејмена, калуђери се престравише. Стадоше их нудити кафом, јелом и пићем, не би ли заташкали своје недело. Али, строги Буљук-бег одмах их упита за оно двоје.

— Овамо није нико долазио, беже. Ово је свето место! — бранили су се калуђери.

Не верујући им, бег нареди сејменима да све калуђере затворе у цркву. Ту је наставио да их испитује, једног по једног, али су сви упорно поричали да су видели неког човека и жену.

Милост за последњег

Бесан што лажу, бег тада нареди да једног убију. Сејмени то одмах урадише на црквеном прагу и бацише га пред ноге живим калуђерима. Докопаше другог, убише и њега. Потом и трећег. Четврти завика да ће све рећи, само да га не убију. И он, уплашен од смрти, исприча да је жена жива и затворена у ћелији, а муж убијен и закопан под сеном.

Бегови људи изведоше жену из ћелије, а затим откопаше тело њеног мужа. Ставише их на коње које потераше младожењином оцу у село Водоврати. На поласку запалише цркву и у њој изгоре тридесет калуђера.

Путујући ка селу, сретоше у путу последњег калуђера који је био говедар. Хтедоше и њега да убију, али он измоли милост, рекавши да је повазда код стоке и да не зна шта се ради у манастиру.

Овај преостали калуђер, сам и уплашен, начини под једном великом стеном дрвену колибу и настани се у њој. Од дрвета изделја и танку, звонку даску у коју је сваког дана, у исти сат, ударао дрвеним чекићем.

— Шта то клепа? — чудили су се сељаци слушајући звучне, јасне ударце од калуђереве колибе. **По том питању и оближња планина доби име Клепа-планина.** А од некадашњег богатог и моћног манастира Свети Константин и Јелена остадоше само пусте рушевине

Апостол Поп-Јовановски, Ул. 934. бр. 23. 91000 Скопље

(Хонорар: 250 дин.)

»Политикин забавник« и **Издавачко предузеће »Вук Караџић«** заједнички су покренули нову едицију намењену најмлађим читаоцима у којој ће објављивати најбоља дела стране и домаће књижевности.

ЗАБАВНИКОВА БИБЛИОТЕКА НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА ВАШЕ НАЈМЛАЂЕ

Прво коло нове **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ** обухвата најомиљеније и најпознатије **ДИЗНИЈЕВЕ књиге:**

- **СНЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА**
- **ПИНОКИО**
- **УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА**
- **ДАМБО**
- **РОБИН ХУД**
- **МАЗА И ЛУЊА**

То су чувене приче које већ деценијама узбуђују машту деце, приче рађене према исто тако чувеним Дизнијевим филмовима.

Књиге су у пластифицираним корицама и богато илустроване Дизнијевим цртежима.

ЦЕНА СВАКЕ КЊИГЕ ИЗНОСИ САМО 20 дин!

ЗАБАВНИКОВА БИБЛИОТЕКА

Прво коло **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ** од 6 књига већ се налази у продаји.

Појединачне књиге можете да купите на свим киосцима »Политике« широм земље по цени од 20 динара.

Ако желите цео комплет по цени од 120 динара наручите га преко »Политикиног забавника« јер у том случају добијате И СПЕЦИЈАЛАН ПОКЛОН:

КОФЕРЧЕ ЗА КЊИГЕ

»Политикин забавник« ће већ почетком следеће године најавити друго коло **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ.**

Ваш лист »Политикин забавник«, покренуо је ову библиотеку и обећава вам да ћете у њој наћи, по приступачној цени, само добре књиге.

Ако желите комплетну **ЗАБАВНИКОВУ БИБЛИОТЕКУ,** попуните наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: **ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11000 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29.**

КЊИГЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАДА ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

НАРУЏБЕНИЦА

политикин ЗАБАВНИК

ОВИМ неопозиво наручујем I коло ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ по цени од 120.— нд, која обухвата и ПОКЛОН-КОФЕРЧЕ ЗА КЊИГЕ. Износ ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу:

_____
(Име, очево име и презиме)

_____
(Поштански број и место)

_____
(Улица и број стана)

_____
(Потпис купца — родитеља)

(Без потписа родитеља књиге се неће испоручивати)

Пророчанство у наслеђе

Размишљајући како да умире Римљане уплашене предсказањем о пропасти света, градски оци су одлучили да — поправе Колосеум!

Господо, — обратио се свечаним гласом, у којем није било тешко открити забринутост, професор Вилијем Вистон скупу пред собом — предстоји нам скори крај! За само три дана свет ће нестати у пламену и разорним земљотресима изазваним проласком џиновске комете кроз Земљину атмосферу. Прорачуни које смо извршили мој асистент и ја показали су да ће се то догодити тачно у пет часова у петак ујутру.

Након тих речи професор је заћутао. Преко стотину научника окупљених у једној од дворана Краљевског научног друштва с неверицом га је посматрало. Па ипак, ако то каже он, угледни професор Кембрица и један од најцењенијих енглеских научника 18. века, ту сумње нема.

Погнутих глава, нерасположени, научници су се разишли. Чак и они малобројни који су с неверицом слушали Вистоново пророчанство, нису више били равнодушни. Још истог дана за кобну вест сазнао је читав Лондон.

РЕПАТИЦА НАД ГРАДОМ

Тог „судбоносног" петка, много пре сванућа, готово сви становници града слегли су се на улице очекујући да куцне „судњи час". Укочених погледа, полумртви од страха, зурили су нетремице у небо.

Пет часова је дошло и прошло а ништа се није догодило. Осмех олакшања почео је да се разлива бледим и напрегнутим лицима кад се из гомиле одједном зачу продоран крик: „Гледајте!".

Као по команди, све главе поново се подигоше горе — остављајући за собом блистав траг, ватрена репатица клизила је небом.

— Готово је, професор Вистон био је у праву, завапили су људи остајући и даље збијени у гомиле. Ником није падало на памет да иде кући.

Захваћени масовном хистеријом многи су потражили утеху у крчмама. На свакодневне обавезе нико није мислио.

У страху и напетом очекивању протекао је читав дан. Касно увече, уморни и престрављени становници Лондона најзад су почели да се разилазе. Смрт се може дочекати и у кревету, мислили су. Њиховом изненађењу није било краја кад су, живи и здрави, дочекали и суботње јутро. Све је било исто као и пре: од најављене катаклизме није било ништа. Лондон је поново почео да живи уобичајеним животом. А професор Вистон? Он је рекао нешто о некој грешци у прорачуну, напустио Кембриџ и нестао без трага и гласа. Међутим, то није био крај приче о „судњем дану". Пропаст света предвиђена је од тада још стотињак пута.

НОЈЕВЕ БАРКЕ НА РАЈНИ

Пророчанства о уништењу земаљске цивилизације потичу од најстаријих времена. Пре више од 4000 година међу Египћанима је владало веровање да ће се Земља једног дана „распасти" а чувени пророци у старом Риму предсказивали су такође „скори крај", не одређујући, наравно, датум.

Не мању мудрост показали су и индијски пророци. Они су говорили да ће свет нестајати у пожарима и поплавама — сваких 4,5 милиона година! Од којег датума треба почети бројати те силне године није било нимало лако утврдити. И Библија такође проповеда о „судњем дану", али ни она као ни пророци, не прецизира датум.

Једно од најчувенијих предсказања које се односи на пропаст света изрекао је 1499. године угледни немачки астролог Јохан Стифлер. Посматрајући положај неких звезда и планета, дошао је до закључка да ће њихово кретање 20. фебруара 1524. године проузроковати катастрофалне поплаве на Земљи. Многи су тада с подсмехом примили ово његово пророчанство, па ипак 1524. године читаву Европу обузео је талас панике.

Дуж великих река, посебно Рајне, хиљаде људи градиле су барке по угледу на ону коју је по библијском предању начинио Ное, не би ли некако преживели најављени потоп.

И СТИФЛЕР ЈЕ ПОГРЕШИО

Најзад, освануо је и тај дан који је показао да је Стифлер, ако ништа друго, био бар добар прогнозер времена. На Европу се сручила олуја неуобичајена за то доба године. Три дана без престанка је падала киша која је у многим пределима изазвала велике поплаве, али не катастрофалних размера као што је то, тридесетак година раније, предвидео Стифлер.

Сваки, па и најмањи земљотрес, свака олуја, разне епидемије, пролазак комете или пад метеора изазвали су страх, као на пример, куга, која је у 17. веку харала Европом. Није несбично што се у 19. веку пропаст света очекивала, у просеку, сваких 20 година, што мора да је разорно деловало на нерве наших прадедова.

Двадесети век је такође, био крцат пророчанствима о скорој пропасти света. Показало се да она могу некад бити и корисна. Наиме, 1954. године у Риму је изречено предсказање да ће свет бити уништен оног тренутка кад се сруши Колосеум. Размишљајући шта да предузму не би ли примирили узнемирено становништво, градски оци су издали налог да се отпочне са хитном реконструкцијом свог старог здања.

Д. К.

наша средњовековна повест

КРАЉ ИТД, ИТД.

Лудовик II (1516—1526) син Владислава II Јагеловича, био је по много чему заиста необичан владар. Његов краљевски наслов гласио је „Краљ Угарске, Чешке, Далмације, Хрватске, Словеније, итд, итд". Додатак ИТД играо је велику улогу у краљевској титули, јер је код неупућених стварао утисак да краљ влада још многим ненабројаним земљама.

Међутим, истина је сасвим другачија. „Краљ је у таквој оскудици — пише Антоније Бургија, папин посланик код Лудовика — да за свакодневну исхрану мора позајмљивати новац. свима је дужан... А у том краљевству нема ни правде, ни било кога ко би се о њој бринуо..."

Предвиђајући сумрак Угарско-Хрватског Краљевства, било је то непосредно пред битку на Мохачу, папин посланик обавештава свог господара: „Дође ли Турчин, нека Ваша светлост и Угарску уброји међу пропале ствари... јер многи што седе у Савету ни голу сабљу нису видели. Али, кад већ нису искусни, бар да су сложни..."

Папин изасланик није се преварио. На Мохачком пољу, 29. августа 1526, пропало је Угарско Краљевство. Његово величанство Лудовик II, „Краљ итд, итд", утопио се у неком набујалом потоку бежећи са бојног поља.

СМРТОНОСНИ АПЛАУЗИ

У НЕКИМ СРЕДЊОВЕКОВНИМ КОМАДИМА ГЛУМЦИ СУ СЕ ТОЛИКО УЖИВЉАВАЛИ У УЛОГЕ ДА СУ УМИРАЛИ НА СЦЕНИ!

Иако данашња позоришна уметност води порекло од старогрчке драме, корени глуме сежу у много даљу прошлост, када је на земљи живео најстарији предак човека. Мада је његов живот био напоран, јер је становао по пећинама, страховао од природних појава и дивљих звери, налазио је времена и за уметност: цртао је, играо ритуалне плесове, у којима је мимиком и покретима описивао, рецимо, свој тријумф над каквом великом животињом. Саплеменици су га посматрали, уживљавали се, пљескали му и — ето позоришта!

ПОЗОРИШТЕ КРОЗ ВЕКОВЕ

Право позориште настало је у земљи Хомера и тројанских јунака пре више од две и по хиљаде година. Биле су то у почетку музичке свечаности приређиване у част винског бога Диóнизија, где је главну улогу имао хор. Драмско казивање развило се тек доцније и постепено постало суштина позоришта.

Представе су се одржавале у округлим гледалиштима, амфитеатрима, у којима су у прво време гледаоци седели на дрвеним седиштима. Међутим, 449. године пре н. е. на једној представи у Атини публика је тако бурно поздрављала глумце, да се све срушило: од тада су седишта камена.

У грчком позоришту све улоге играли су искључиво мушкарци и то — покривени маскама. Било је најстроже забрањено приказивати на сцени убиство: о томе је приповедач само казивао, а потом би статисти пронели тело „убијеног“, како би се публика уверила у истинитост његових речи.

Римско позориште настало је од грчког али су га становници Вечног града усавршили, а и постарали се да се гледаоци што боље и угодније осећају. Цео простор био је прекривен шатром, а у паузама су између редова шетали робови и освежавали публику прскајући је ружином водицом.

Са пропашћу Западног Римског Царства у 6. веку нестало је, углавном, и његовог позоришта. Главна, и тако рећи једина, атракција за народ по европским градовима и селима постале су тада путујуће групе акробата, жонглера, укротитеља медведа. Било је то нешто између позоришта и циркуса: ови „уметници“ заустављали би се на трговима и окупљеном народу приказивали своје вештине. Онда би се спаковали и наставили пут...

У раном средњем веку нарочито се развило луткарско позориште какво су познавали још стари Грци. Сада оно постаје главна разонода, надасве деце. И луткари су путовали од града до града постајући све омиљенији, тако да у 17. веку Париз добија прво на свету зидано луткарско позориште. Уметност покретања марионета одржала се до данас.

Међутим, позориште је у средњем веку имало да пређе трновит пут кроз заосталост народа и строгост цркве која је у то време управљала и световним и духовним животом. Она је, сматрајући да је позориште развратно, путујућим трупама забранила извођење представа. Допустила је једино рецитовање библијских прича, уз сценски декор, у дане црквених празника.

Тај декор обично се постављао у неколико табли на тргу испред катедрале и није се мењао све време трајања представе. Глумци су приказивали страдање Исуса и Марије тако верно да се понекад догађало да главни јунак заиста издахне на позоришном крсту. Ове представе звале су се мистерије или миракли.

Ово позориште одржало се све до ренесансе а тада за театар настају златни дани. Биће то велика времена и трагедије и комедије, времена Макијавелија, Држића, Шекспира, Лопе де Веге. Комедија постаје цењени драмски облик а не више пасторче „важније“ трагедије, па ће, поред Хамлета, Ромеа и Јулије, Отела и разне Петруњеле и Арлекини пленити срца гледалаца.

ХИТ·СТРАНА

На страницама музичких часописа и на многим радио-програмима у последње време све чешће срећемо једно име. БОНИ М назив је групе коју су и многи наши читаоци могли видети у телевизијској емисији „Недељом поподне“ када су нам се представили својим најновијим хитом »Daddy cool« који се налази на готово свим светским топ-листама. Ко су чланови овог специфичног састава, када и како су почели? Ко су оне три темпераментне девојке које још називају и црним бисерима. Да вам их представимо:

БОНИ M

ДЕДИ КУЛ
DADDY COOL

Изводи: Бони М

She is a crazy like a fool
Elle est excitee comme une folle
What about daddy cool
Qu'a donc papa sympa
She is a crazy like a fool
Elle est excitee comme une folle
What about daddy cool
Qu'a donc papa sympa
She is a crazy like a fool
Elle est excitee comme une folle
What about daddy cool
Qu'a donc papa sympa
I'm crazy like a fool
Je suis excite comme un fou
What about daddy cool
Qu'a donc papa sympa
Daddy, daddy cool
Papa, papa sympa
Daddy, daddy cool
She is a crazy like a fool
Elle est excitee comme une folle
What about doddy cool
Qu'a donc papa sympa
I'm crazy like a fool
Je suis excite comme un fou
What about daddy cool
Qu'a donc papa sympa
Daddy, daddy cool
She is crazy about her daddy
Elle est folle do son papa
Oh! She believes in him
Oh! Elle croit en lui
She loves her daddy
Elle aime son papa
She is a crazy like a fool
Elle est excitee comme une foole
What about daddy cool
Qu'a donc papa sympa
Daddy, daddy cool
Papa, papa sympa

ЛИЗ МИЧЕЛ (Liz Mitchell) родом је са Јамајке и у групу је дошла априла 1976. године. Довела ју је њена пријатељица Марша Барет која ју је запазила док је још под псеудонимом Клаудија Бери, покушавала да успе као солиста. Пријатељство је склопљено када је Лиз дошла у Хамбург. Иначе, Лиз је певала у „Коси“, а потом и у групи ЛЕС ХАМ ФРИС. Ту се заљубила у певача Малколма Магарона са којим напушта ХАМФРИСЕ да би 1975. године основали групу МАЛКОЛМ ЛОКС. Група није имала неких већих успеха тако да је Лиз без размишљања прихватила позив своје пријатељице и придружила се саставу БОНИ М. Рођена је 12. јула 1952. године и висока је 178 сантиметара.

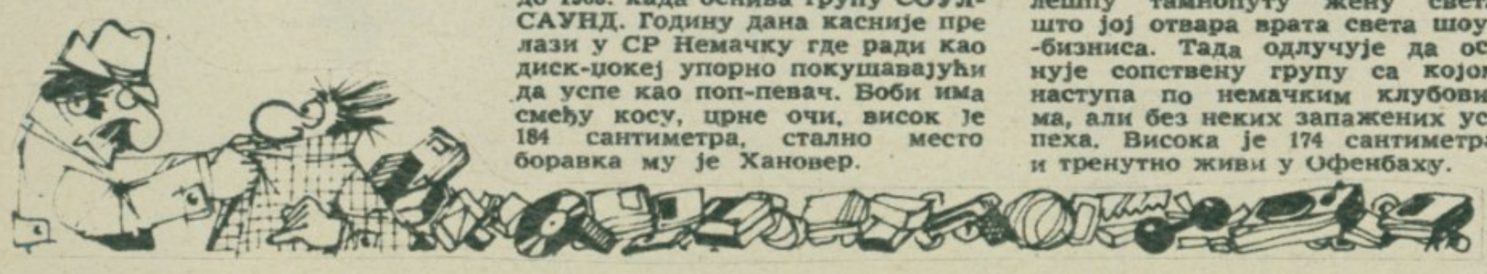
БОБИ ФАРЕЛ (Bobby Farrel) је вођа и оснивач групе. Званични датум њеног настанка је 2. јануар 1976. године када је Боби био ангажован да за телевизију у Луксембургу сними краћи шоу-програм. Тада је он већ имао једну хит-плочу. Композиција „Девојко, да ли желиш да играш бамп“ (Baby do You Wanna Bump) била је главна нумера његове ТВ-емисије. Да би што ефектније извео ову своју хит-песму Боби је позвао Мејзи Вилијамс да је отпевају заједно. Тако се и родила идеја о стварању једне шоу-групе, каква је данас БОНИ М. Иначе, Боби је рођен на Аруби, једном од Антилских острва 6. октобра 1949. Године 1964. долази у Холандију где ради свакојаке послове све до 1968. када оснива групу СОУЛ-САУНД. Годину дана касније прелази у СР Немачку где ради као диск-џокеј упорно покушавајући да успе као поп-певач. Боби има смеђу косу, црне очи, висок је 184 сантиметра, стално место боравка му је Хановер.

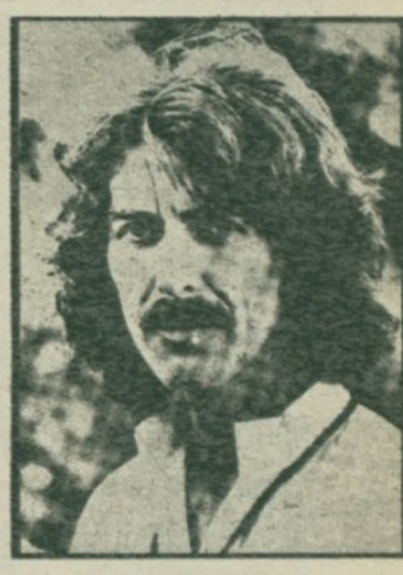
МЕЈЗИ ВИЛИЈАМС (Maizie Williams) је девојка са којом је БОНИ М почео. Рођена је 25. марта 1951. године у Монсерату, на Карипским острвима. Са родитељима долази 1963. у Лондон где завршава школу. Пре него што је почела да пева била је фото-модел и манекен, да би касније и пропевала. Године 1973. изабрана је у Лондону за најлепшу тамнопуту жену света што јој отвара врата света шоу-бизниса. Тада одлучује да оснује сопствену групу са којом наступа по немачким клубовима, али без неких запажених успеха. Висока је 174 сантиметра и тренутно живи у Офенбаху.

МАРША БАРЕТ (Marcia Barett) никада у животу није ни помишљала о томе да постане поп-певачица. Рођена је 14. октобра 1948. године на Јамајци. У Лондону, где се касније доселила, завршава школу и 1970. године прелази у СР Немачку и настањује се у Хамбургу. Тамо ради као секретарица у једном бироу све до познанства са Лиз када и почиње да се интересује за музику и певање. У почетку наступа с једном мањом групом где јој је таленат убрзо запажен тако да добија понуду да сними своју прву плочу. Но, тек са групом БОНИ М постиже свој први велики успех. Она у групу доводи и Лиз са којом пева готово све соло-партије. Висока је 176 сантиметара и живи у Хамбургу.

Џорџ Харисон (George Harrison) издао је крајем новембра нову плочу која се зове „Тридесет три и једна трећина“ (Thirty Three and 1/3 rd). Све песме осим композиције „Искрена љубав“ (True Love) компоновао је Џорџ. Остали називи песама су „Жено, не плачи за мном“, „Драга“, „Лепа девојка“, „Ова песма“, „Погледај се“, „Толико вредиш“, „Први дим“, „Крекер-бокс палата“ и „Учећи како да те волим“. Од музичара који га прате најпознатији су свакако Били Престон и Том Скот.

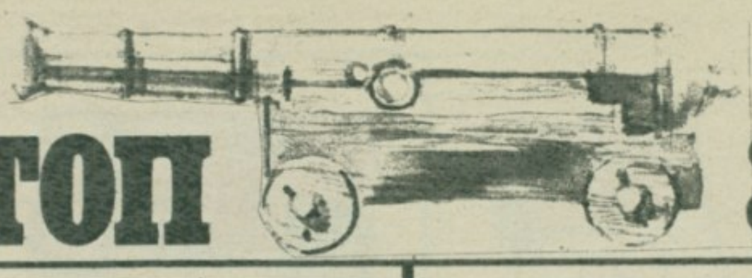
ПОП-ЗАНИМЉИВОСТИ

Меги Рајдер (Maggie Ryder) напустила је групу КРАКАТАУ да би припремила солистички албум.

Популарна група ГЛЕДИС НАЈТ ЕНД ПИПС Gladys Knight and the Pips) одржала је почетком јануара три концерта у Великој Британији. После тога група ће обићи још неколико европских земаља, затим ће гостовати у Аустралији, Јапану и на Филипинима. Ово је после дуже паузе прва турнеја групе јер је вокална солисткиња Гледис овог лета постала мајка.

ТОП 3х

1. Домаћа листа

1. ТИ СИ БИЛА, УВИЈЕК БИЛА — Здравко Чолић — ЈУГОТОН
2. ЛОШЕ ВИНО — Бијело дугме — ЈУГОТОН
3. УСПОМЕНЕ, УСПОМЕНЕ — Златко Пејановић — ПГП РТБ
4. АХА-АХА — Бисера Велетанлић — ПГП РТБ
5. ОЈ, НЕВЕНЕ — Сунцокрет — ПГП РТБ
6. ЈОШ И ДАНАС ТЕКУ СУЗЕ ЈЕДНЕ ЖЕНЕ — Мишо Ковач — SUZY
7. ЉУДИ, НИЈЕ ФЕР — Смак — РТВ ЉУБЉАНА
8. ПУСТИ МЕ ДА ЖИВИМ КАКО ЗНАМ — Миша Марковић — ПГП РТБ
9. ТИ СИ БИЛА МОЈА ПРВА ЉУБАВ — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
10. ДО ВИЂЕЊА — Џо Маричић — ЈУГОТОН

2. Страна топ-листа у домаћој продукцији

1. DANCE LITTLE DANCE — Tina Charles — SUZY
2. DOCTOR KISS, KISS — 5000 Volts — ПГП РТБ
3. RAMAYA — Black Connection — ЈУГОТОН
4. SUZANNE — Leonard Cohen — SUZY
5. DANCING QUEEN — Abba — ПГП РТБ
6. LOW RIDER — War — РТВ ЉУБЉАНА
7. MOVIN' — Brass Construction — РТВ ЉУБЉАНА
8. DEVIL WOMAN — Cliff Richard — ЈУГОТОН
9. DON'T GO BREACKING MY HEART — Elton John and Kiki Dee — ЈУГОТОН
10. BLUE JEAN BLUES — ZZTOP — ЈУГОТОН

3. Енглеска

1. IF YOU LEAVE ME NOW — Chicago
2. UNDER THE MOON OF LOVE — Showaddywaddy
3. YOU MAKE ME FEEL LIKE DANCING — Leo Sayer
4. IF NOT YOU — Dr Hook
5. LOST IN FRANCE — Bonnie Tyler
6. MISSISSIPPI — Pussycat
7. SUBSTUTUTE — The Who
8. HURT — Manhattans
9. LIVIN' THING — Electric Light Orchestra
10. PLAY THAT FUNKY MUSIC — Wild Cherry

Читаоци јављају...

Вести из Добоја

Вокално-инструментални састав ШОУ АНСАМБЛ из Добоја један је од најпознатијих и најпопуларнијих у добојском региону. Репертоар састава углавном је ограничен на сопствене композиције. Њихови шоу-програми имају увек успеха код младе публике. Сви чланови састава су искусни музичари, с дугогодишњим музичким стажом.

ВИС ШОУ-АНСАМБЛ из Добоја сачињавају: Љубо Томић (бас-гитара), Миленко Угрица (оргуље), Саша Домуз (соло-гитара и вокални солиста) и Вуле Роспоповић (бубњеви и вокални солиста).

Златко Мишковић,
М. Купреса 84
74000 Добој
(хон. 50 дин.)

Популарни певачи познатих група

НОДИ ХОЛДЕР — ГРУПА СЛЕЈД

Својим промуклим гласом Ноди је стекао велику популарност и представља „мотор" групе СЛЕЈД. Заједно са Џими Лијем написао је већину хитова ове познате тинејџерске групе.

Ноди је рођен 15. јуна 1950. године у Валшхолу. Висок је 171 сантиметар, има плаву косу и плаве очи.

Летећа дискотека

ЗОРАН МОДЛИ

Зоран Модли, познати београдски диск-џокеј и својевремено један од најпознатијих и најпопуларнијих радио-водитеља, дошао је на веома занимљиву идеју коју ће ускоро реализовати продуцентска кућа ПГП РТБ. Биће то диск-џокејски албум као мали прилог домаћем року и рокерима — плоча на којој ће се наћи, уз Зорановo најављивање, композиције најпопуларнијих домаћих група које нисте имали прилике да тако често слушате у радио-емисијама. Уз једанаест домаћих група и солиста на плочи ће појевати и „прва причалица" радио и диско-програма Зоран Модли. То ће бити и насловна тема „Буги вуги за диск-џокеја". Осталих једанаест нумера извешће Дадо Топић, група ТИМЕ, ПАРНИ ВАЉАК, КОРНИ ГРУПА, ЗДЕНКА КОВАЧИЧЕК, БУЛДОЖЕР, АВЕ, с још необјављених материјала Опус бр. 1 групе YU, затим »Biska II blues« групе СМАК, „Маштарења", Лазара Ристовског и добро позната композиција »Let it be« коју је припремио Никола Борота.

НОВЕ ПЛОЧЕ ПГП РТБ

RINGO'S

»Rotogravure«, нови албум славног БИТЛСА Ринга Стара, појавио се и на домаћем тржишту. На плочи је десет нумера у чијим су реализацијама учествовали многи познати поп-музичари.

STEELY DAN

Препоручујемо вам још један албум. То је плоча »The Royal Scam«, групе STEELA DAN, једна од најбољих издатих прошле године. Осам композиција, колико их је на овом LII-ију, углавном су подједнаке вредности тако да ниједну не бисмо посебно издвојили.

ADRIANO CELENTANO

Адријано Ћелентано, једна од највећих звезда италијанске поп-музике, издао је свој соло-албум. Осам нумера непознатих нашим дискофилима задовољиће све оне који воле специфичан стил интерпретирања Адријана Ћелентана.

TANGERINE DREAM

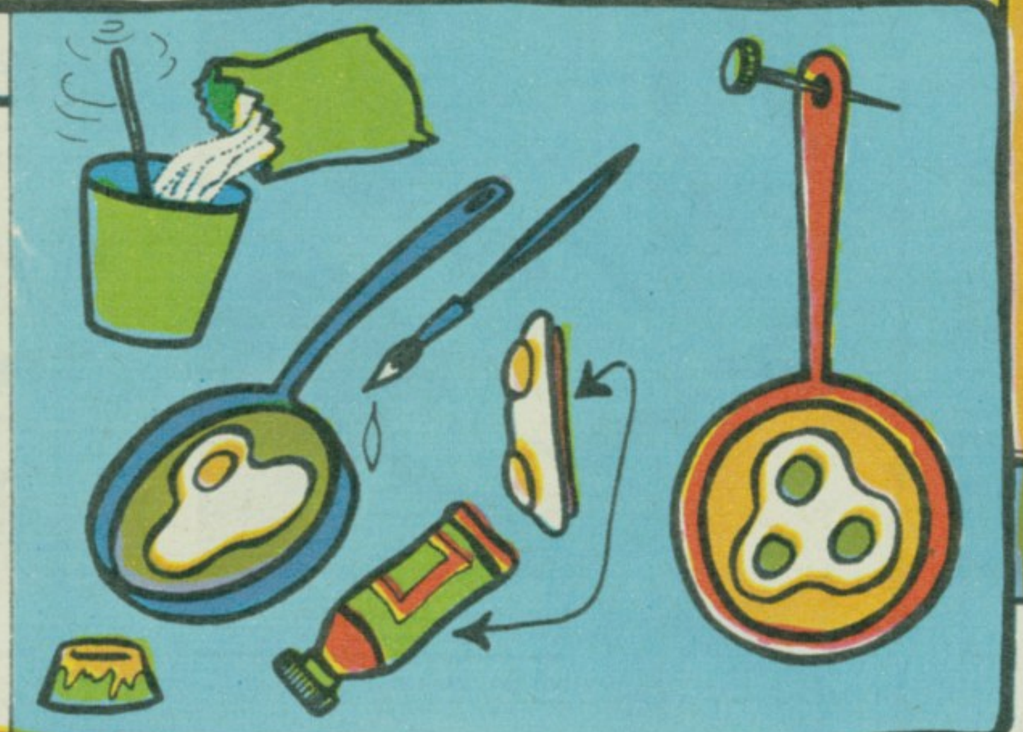
Немачка група ТЕНЏЕРИН ДРИМ, чији чланови живе и раде у Енглеској, поново нам се оглашава великом плочом. Албум је снимљен августа месеца у Берлинском студију а издала га је продуцентска кућа Виргин чију лиценцу има ПГП РТБ.

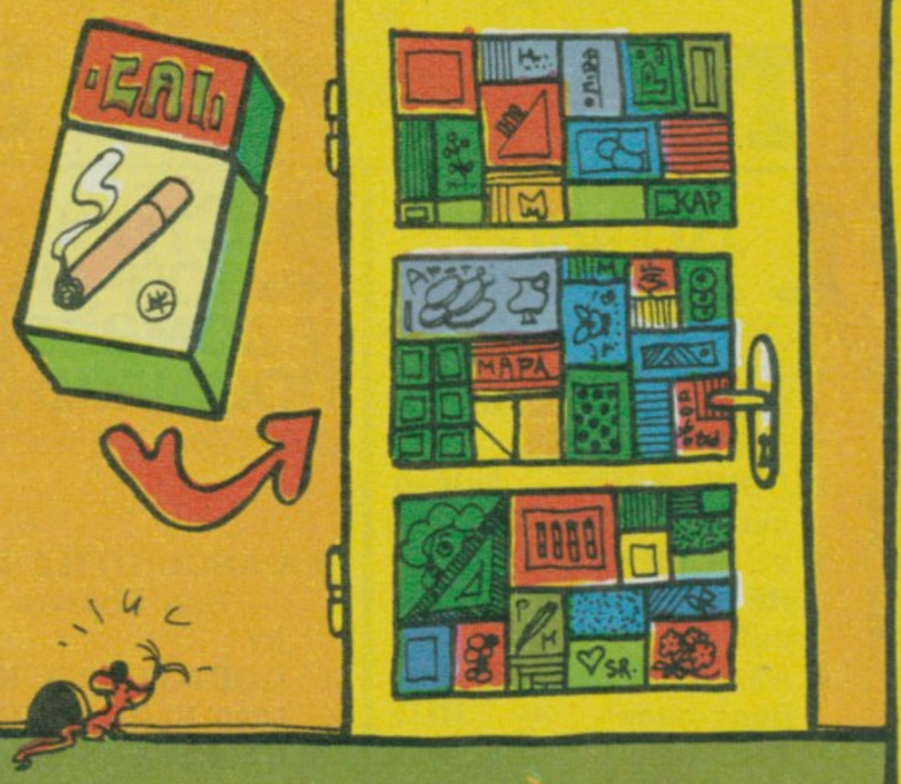
ВЕСЕЛЕ ИГРАРИЈЕ ЗА МЛАЂЕ И СТАРИЈЕ

1

Да и стари, ислужени тигањ може да послужи као украс показује нам предлог Иване Јокић. Такав тигањ треба најпре добро очистити са спољашње стране да се касније зид не би испрљао, а затим у њега сипати гипс кашасто умућен с водом. Кашу у самом тигању добро измесити и направили облик „јајета на око". Кад се сме са стврдне жуманца обојите жутом темпером и готов тигањ ставите као украс на зид изнад штедњака.

Ивана Јокић, Љермонтова 6/143, 11000 Београд

2

Празне кутије од цигарета, шибица, чоколаде, сапуна, лекова и слично такође могу послужити као украс на вратима ваше собе. Важно је да кутије буду што шареније и да се лепо уклопе једна са другом.

Лидија Ђурачић, Скопљанска 23, 38300 Пећ

3

Маја из Љубљане одлично се сетила када нам је предложила да уз незнатан трошак дођемо до санки. Наиме, она предлаже да већи чвршћи тањир од пластике са спољашње стране намажете воском од свеће, да би се боље клизао, а затим да седнете у њега и до миле воље санкате.

Маја Чешновар, Похорскега батаљона 10, 61000 Љубљана

4

И Игор из Славонског Брода има практичан предлог. Он каже да се цедиљка за чај може добити од обичне пластичне чаше од јогурта којој сте дебљом иглом пробушили на више места дно. Предност овакве цедиљке је у томе што кад се изгуби облик, увек може заменити новом чашом.

Игор Радивојевић, Омладинска 28, 55000 Славонски Брод

5

И обична графитна оловка може бити лепша — сматра Елизабета из Светозарева. Она вам предлаже да оловку смотате селотејпом у боји, главу скините са неке малене старе луткице. Ако имате времена, оловки-луткици можете сашити и хаљиницу, па јој чак и на врх главице ставити машницу. Оваква лутка може да стоји и као украс на вашем столу или полици.

Елизабета Милановић, Сутјеска 23, 35000 Светозарево

6

Појасеви су увек у моди поготову што они освеже и најстарију хаљину. Марија из Зрењанина предлаже да на траци од јуте ширине 6 до 8 сантиметара извезете разнобојном вуницом имена разних градова света. Један крај траке порубите а на други пришијте копче или шналу.

Марија Хикин, Дунавска 17/6, 23000 Зрењанин

7

И употребљене боце лепог облика могу да буду украс на столу или полици — тврди Гордана из Новог Београда. Боцу треба обојити темперама на попречне пруге (темперу не треба растварати водом). Кад се боја осуши, прећите преко ње безбојним лаком. Видећете да ће вам се свидети.

Гордана Сенковић, Бул. Авноја 117/II, 11070 Нови Београд

Захваљујемо свим читаоцима који су нам послали ове корисне и симпатичне предлоге и награђујемо сваки рад са по 100 динара.

НАЈНЕОБИЧНИЈИ ЛОВ НА СВЕТУ

ВОДЕНИ СНАЈПЕР

Неке врсте животиња, које су праве електричне централе, артиљеријске батерије или моћни багери, хватају плен на изузетно вешт и чудесно маштовит начин.

Кад је сунце клонуло ка далеким, плавичастим врховима снежних планина, стари Јапанац је лаганим покретом руке позвао свог госта, угледног и образованог Европљанина, према малом и зналачки уређеном базену усред раскошног врта. Било је лето.

Загледан у патуљаста стабла борова, разнобојно цвеће и румен неба на западу, Европљанин је на тренутак застао.

— **Молим вас** — пришао је стари Јапанац и узео госта под руку. — **Небо и цвеће можете да гледате увек и на сваком месту, јер увек су заносни и лепи, али ово што желим да вам покажем, тога у вашој далекој Европи — нема!**

Гост са другог континента пришао је базену, обраслом жалосним врбама, и загледао се у кристално бистру воду у којој је споро и достојанствено пливало јато пругастих риба, дужине педља. Више га је задивила тишина и непокретна слика врба у води него рибе.

Али, његов домаћин се загонетно насмешио, и из дубоког џепа извадио малу кутију, а из ње муву којој су била откинута крила. Затим је инсект ставио с доње стране листа једне гране наднесене над водом.

Следећег тренутка гост је био задивљен и готово запрепашћен: риба најближа грани са мувом хитро је допливала испод инсекта и, не извирујући из воде, избацила из уста на муву цео рафал водених капи! Већ прва капљица била је прецизна као најбољи снајпер: риба је с метар даљине беспрекорно погодила муву и она је пала право у њена уста.

КАКО ПОГАЂАЈУ?

Од свих врста животиња, риба-стрелац сигурно на најнеобичнији начин лови свој плен.

У горњем делу уста налази се уздужни жлеб који, када риба уз њега прильуби језик, делује на сличан начин као горњи део пушчане цеви. Стезањем шкржних поклопаца може у врло кратким временским размацима да избаци, један за другим, неколико млазова воде. То се може проверити ако се, кад се риба држи у руци, прстима притисну шкржни поклопци. Овако вом, вештачком техником може да се избаци водени пројектил и до 90 сантиметара. Још је тајна како стрелац прецизно, или с врло малим грешкама, погађа циљ који је ван воде, јер због преламања светлости при уласку у воду, риба би морала да циљ види у положају који се разликује од стварног. Међутим, ови чудесни стрелци ипак са изузетном прециз ношћу погађају циљ удаљен од 90 до 120 сантиметара. Неки познаваоци ових необичних риба тврде да оне могу погодити врх упаљене цигарете и на растојању од 3 метра.

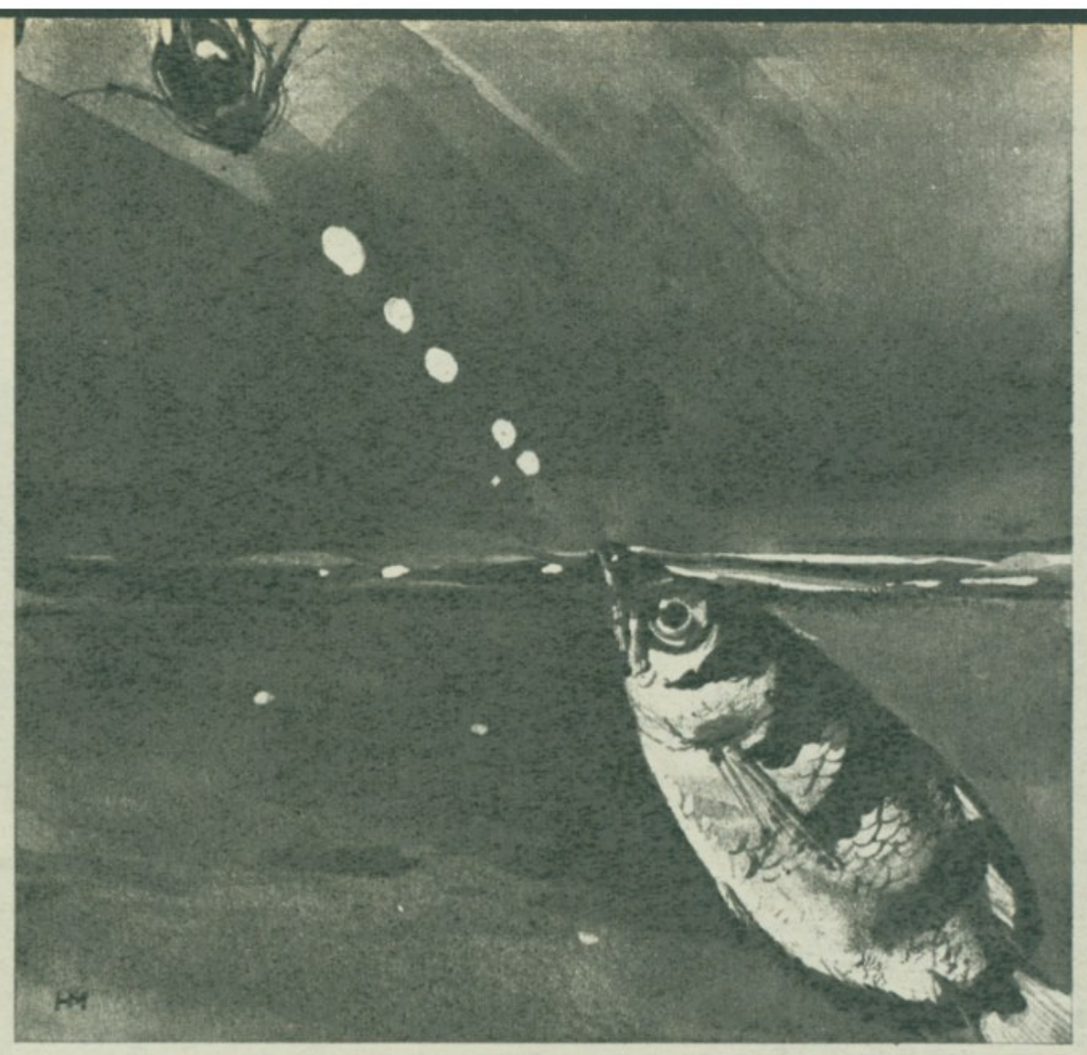
Од неколико врста риба-стрелаца, није свака у својој чудној артиљерији милиметарски тачна. Ни припадници исте врсте нису подједнако прецизни: неки имају „око соколово“, а други су кратковиди и лоши стрелци, па ако је инсект само 60 сантиметара изнад воде, њихова убојита ђулад од капи лете и до 5 сантиметара од циља. Уочљива је и разлика међу појединим примерцима и у броју водених пројектила које могу да избаце за одређено време. Неки „пуцају“ брзином савршене аутоматске пушке, док су други обичне кремењаче: на циљ упућују само један куршум.

ЧУДО У АКВАРИЈУМУ

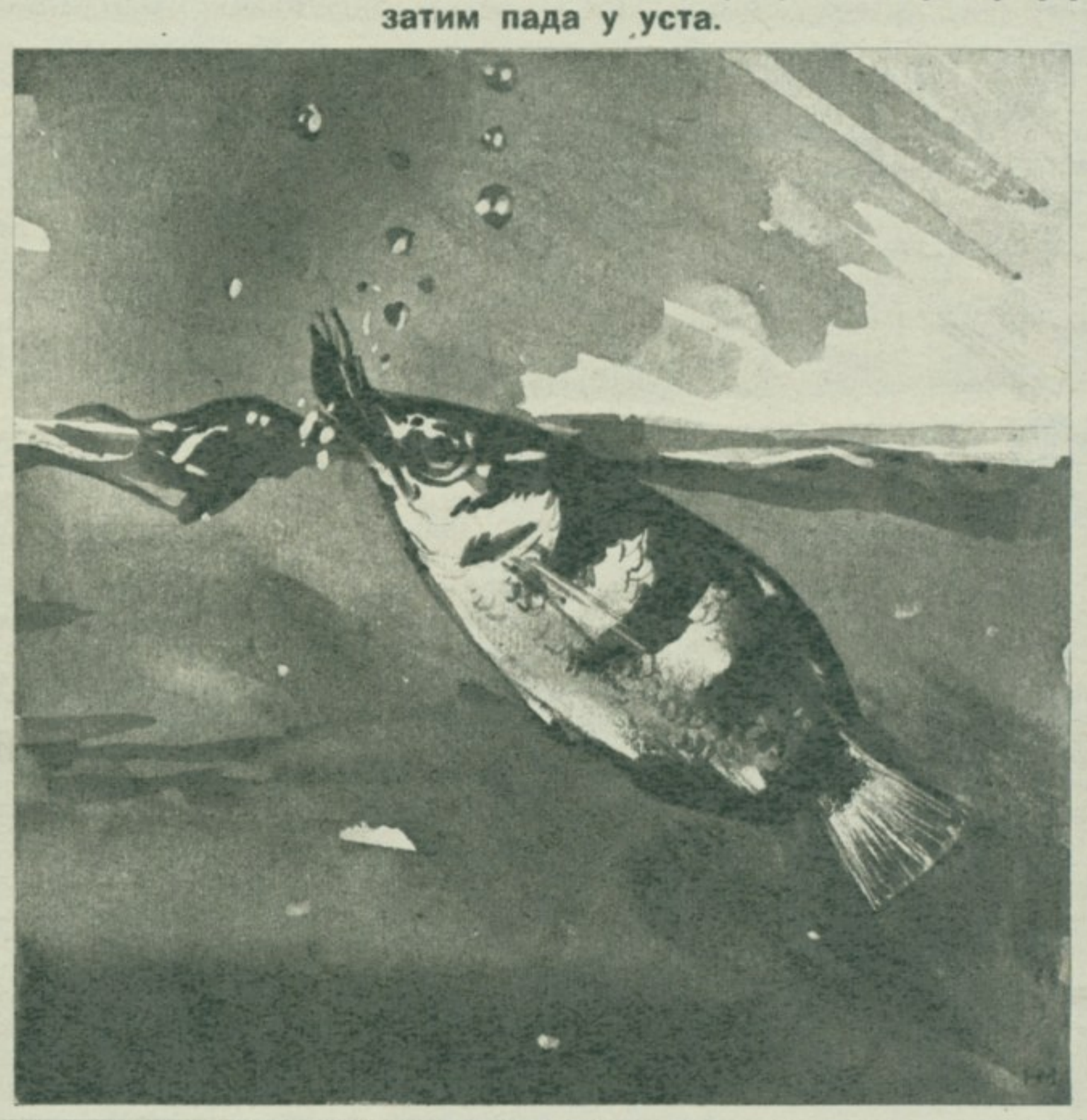
Међутим, ако има довољно времена, ако је циљ непокретан и привлачан, јато стрелаца оборије га у воду за неколико тренутака. Научници сматрају да су разлике у брзини и тачности гађања условљене величином, старошћу и брзином растења неких врста ових риба, што до сада није сигурно доказано.

У познатом америчком акваријуму Штајнхарт највећа атракција је давање хране рибама-стрелцима. Претходно се у акваријум спусти ниво воде и по делу стакленог зида који је извирио изнад површине поспе фино млевена кобасица. Јато од 150 стрелаца приближи се стакленом зиду и прво два-три минута пажљиво посматрају циљ, као да мере и рачунају удаљеност, оријентир и разорност муниције. Убрзо сви стрелци, оспу убојиту канонаду од водених капи, и за петнаест минута око 150 грама кобасице — нестало је!

Рибе-стрелци лако се привикавају на све три врсте воде: на слатку, бочатну, где се мешају слана и слатка, и слану. Сматра се да су одрасли примерци, који су дугачки највише 20 сантиметара, врло добри за јело у пределима где живе у природним условима. Укупно четири врсте стрелаца најчешће су у разним деловима индоаустралијског подручја. На Јави, у источној Индији, Аустралији и Јапану ова риба је пријатна забава и необична атракција која се приређује пријатељима и угледним гостима.

Риба-стрелац непогрешиво погађа водену бубашвабу која јој затим пада у уста.

Многе врсте животиња лове на занимљив и маштовит начин. Јединствену „справу“ за лов, али и за одбрану, имају такозване електричне рибе, које су способне да произведу и употребе праву правцату електричну струју.

ГРОМ У МИШИЋИМА

Најкарактеристичнија риба с овом особином је електрична јегуља, која живи у многим јужноамеричким рекама. Ова необична риба може да нарасте и преко два метра.

Електричну струју ствара у нарочитим електричним органима, који се пружају с горње и доње стране задњег дела тела. Кад падне ноћ или кад је невреме, ова врста јегуље полази у лов. Угледавши плен, јурне у потеру за њим, и кад му се довољно приближи, одједном пусти струју која за кратко време може да ошамути или усмрти чак и већу животињу или човека! Наравно, и друге рибе и животиње такође падају од електричног удара. И тад је пред јегуљом која у телу носи мању права трпеза с богатим и разноврсним јелима.

Дуго је било несхватљиво како жив организам може у себи да произведе јак електрицитет. Кроз еволуцију, електрични органи ове врсте јегуље су се усавршили и без њих би данас ова риба угинула од глади.

Поред електричне јегуље, струју производе још неке врсте риба. Најпознатије су електрични сом, који живи у неким афричким рекама, и наша, јадранска риба торпедо или дрхтуља. Електрични органи ове рибе налазе се на предњем делу тела, између главе и шкрга. Међутим, снага електричног удара дрхтуље мања је од оног којим јегуља убија жртву, али је ипак болна и опасна.

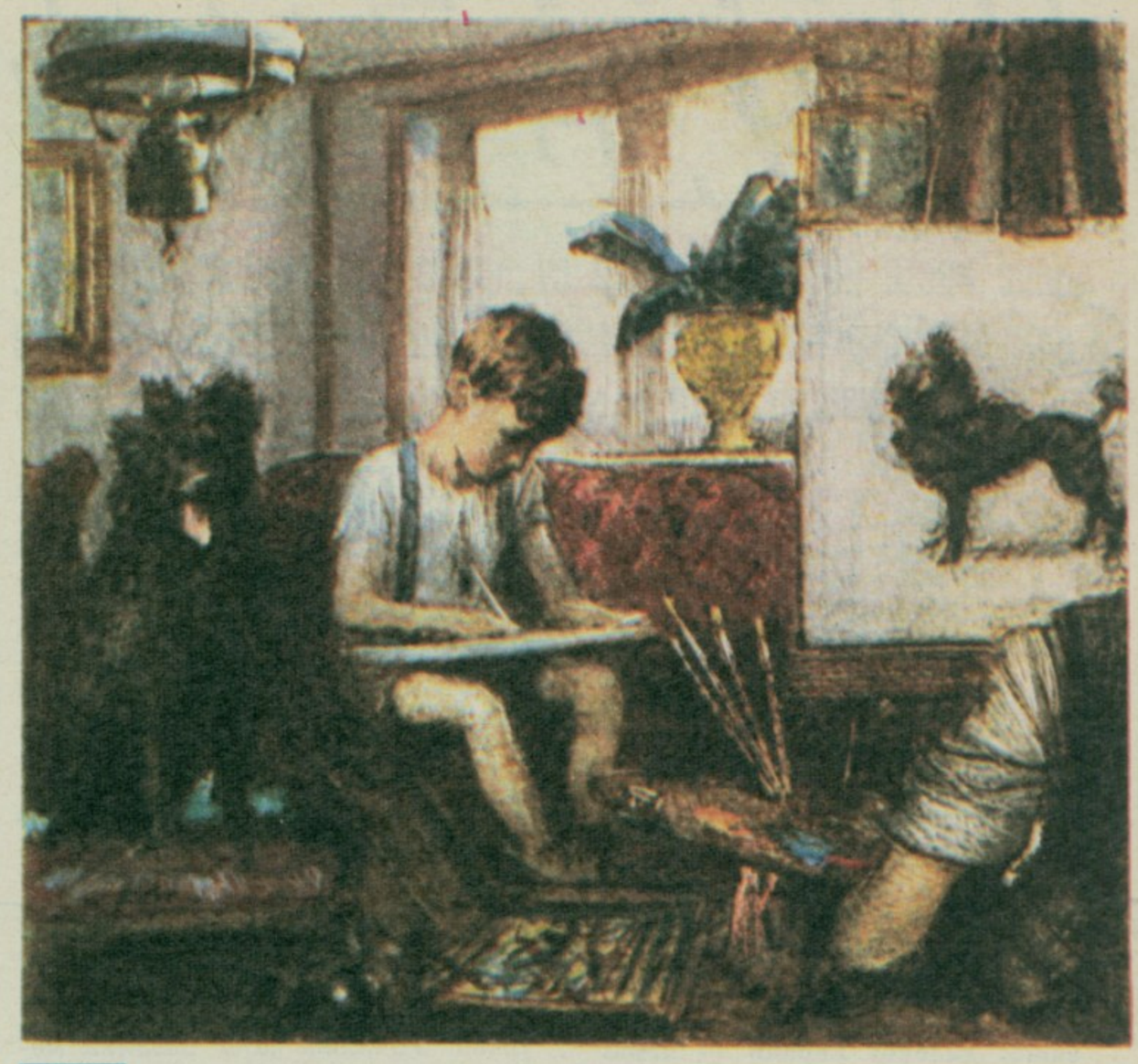
И. Лончар.

ТРАГОМ ИСТРАЖИВАЧА

ЗЛАТНА МАСКА

1 **ОТКРИЋЕ КОД ЛУКСОРА** — У Долини краљева, у пећинама које су издубљене у странама стрмих стена и спуштају се дубоко у унутрашњост земље, налазе се гробнице фараона који су владали Египтом од 1500 — 1100. године пре н.е. Преко шездесет оваквих гробница, пронађених код града Луксора, опљачкали су крадљивци уметничких предмета. Остала је нетакнута само Тутанкамонова гробница. Њу је открио Хауард Картер 1922. године. Међу предметима нађеним у њој налази се и чувена Тутанкамонова златна маска.

2 **УМЕСТО ИГРЕ — КИЧИЦА** — Хауард Картер рођен је у Норфолку, у Енглеској, 1874. године. Био је болешљив дечак па је, пошто није могао да се игра као друга деца, проводио дуге часове студирајући сликарство са својим оцем. Највише је волео да слика животиње. Поред сликарства привлачила га је историја, и то стари век. Дивио се културама древне Грчке и Рима, али за њега је Египат, са својим фараонима и пирамидама, био привлачнији од свих.

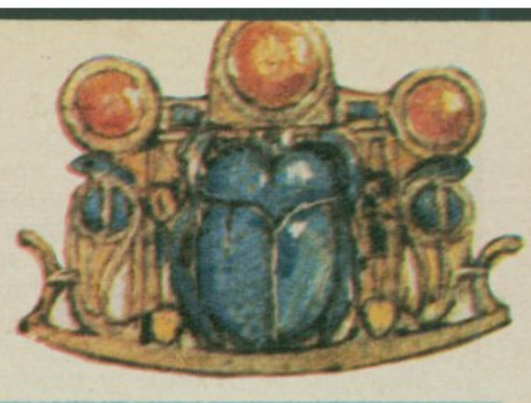

3 **ПРВИ ПУТ У ЕГИПТУ** — У седамнаестој години Картер је почео да ради у Британском музеју где га је запазио један професор и предложио да му даје часове из археологије. Његова заинтересованост за египатске гробнице и културу била је толико велика да су га послали у Египат са једном експедицијом. Тамо је упознао лорда Карнарвона, такође Енглеза, који је био богат и утицајан човек. Још при првом сусрету њих двојица су се договорила да ће удружити све своје снаге да би пронашли нешто што је већ годинама мучило многе археологе.

4 **ТРАГАЊЕ ДУГО ПЕТ ГОДИНА** — Већина гробница египатских фараона била је откривена, али Тутанкамонова је још представљала тајну. Картер је био убеђен да се она налази негде у Долини краљева. Године 1917. лорд Карнарвон и Картер започели су трагање. Пет година касније они су још копали. Карнарвон је све више веровао да је новац који је уложио у истраживање неповратно изгубљен и одлучио је да напусти Египат. На Картерово наваљивање, пристао је да и даље финансира подухват.

А ИЗ ДОЛИНЕ КРАЉЕВА

5 **СТЕПЕНИЦЕ У ПЕСКУ** — Неколико месеци касније Картер је морао да призна да је поражен. Почео је и сам да сумња да је Тутанкамон сахрањен у Долини краљева. Сасвим неочекивано, 4. новембра 1922. године археолози су угледали камени степеник у песку. Степенице су водиле у фараонову гробницу која је заостајала за другим гробницама по величини, али не и по драгоценостима нађеним у њој. Картеру је застао дах кад је угледао предмете од злата, скупоцен накит и драго камење.

6 **САМО ИЗДАЛЕКА** — Стари Египћани су веровали у загробни живот па су зато стављали у гробницу све ствари које би покојнику могле да затребају на „другом свету“: одећу, оружје, намештај, накит... Пре него што је Тутанкамонов ковчег отворен, египатска влада је, уплашена да неки од драгоцених предмета не би нестао, забранила истраживачима да улазе у гробницу. И док су туристи из целог света могли да је разгледају, Картер ју је посматрао само издалека.

7 **САВРШЕНО ОЧУВАНА МУМИЈА** — Године 1925. дошло је до промене владе у Египту и Картеру је дозвољено да настави са истраживањем гробнице. Саркофаг с мумијом налазио се у одаји чија су врата била зазидана и која је требало срушити. Када је најзад успео да продре унутра, угледао је златан ковчег насред собе и у њему Тутанкамонову мумију, савршено очувану. На зидовима су се налазиле слике и рељефи који су задивили свет својом фином израдом и потпуно очуваним бојама.

8 **ФАРАОН У ДВАНАЕСТОЈ ГОДИНИ** — Тутанкамон је дошао на престо око 1327. године пре наше ере кад му је било само дванаест година. Политика га уопште није интересовала, водили су је египатски великаши, а он је највише времена проводио бавећи се спортом. Земљом су тада владали монарси. Испитивањем његове мумије утврђено је да је умро кад му је било само осамнаест година. Постао је славан не због онога што је учинио већ због богатства које је нађено у његовој гробници.

Ваше ново ја

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Била је незадовољна не само својим изгледом већ и именом.

КИТ РИД

Оглас је био веома примамљив, на целе две странице модне ревије коју је редовно куповала. Под насловом „Ваше ново ја“, позивао је жене да искористе могућност чудесног преображаја.

Широко отворених очију, Марта Меријем је буљила у слику лепе, витке плавуше. „И ви можете бити као она“, обећавало се у огласу. Истинктивно, Марта је око дебелог струка притегла кућну хаљину на крупне цветове и стала да замишља живот у новом обличју.

Ружичасти пакет

То је чинила и пре овог огласа. У појединим тренуцима успевала је да заборави своје гојазно, нескладно тело и да види себе у новој светлости: као витку младу жену вишу за 15 сантиметара и са 18 килограма мање. Тој идеалној Марти дала је чак посебно име — Марни.

Са Марни је често водила дуге разговоре. Кад год јој је било тешко, кад би, рецимо, видела како јој се муж окреће за неком витком пролазницом, поверавала се Марни. Тако и сада.

— Шта ти мислиш о овоме? — питала је.

— Мислим да би нам ново ја било корисно — одговорила је Марни.

— Али, јеси ли видела цену? Где да нађем 3000 долара?

— Имаш оне акције. Продај један део. Хауард неће ни приметити.

Марта је тачно тако учинила. Продала је сто акција и упутила новац на адресу наведену у огласу.

„Ново ја“ стигло је две недеље касније. Марта је са узбуђењем примила велики пакет али се није усуђивала да га отвори. Била је сама у кући и плашила се.

Тек негде по подне осмелила се да повуче канап означен стрелицом и да тиме отвори врата будућности.

Кад је скинула омот, указала се дугачка, тамна кутија. Не оклевајући ни тренутка, подигла је поклопац.

Прво што је угледала била је књижица са упутствима. А испод ње, увијено у више слојева танке ружичасте хартије, нешто што је својим обликом обећавало.

„Важно! Важно! Пре него што наставите, пажљиво прочитајте упутства“, писало је крупним словима.

Али, радозналост је била сувише велика. Марта је бацила књижицу и стала да цепа хартију. Кад је скинула последњи слој, остала је отворених уста. То чаробно створење које се указало пред њом имало је њене црте, али колико се разликовало од ње!

Више није могла да се контролише. Сагла се, обухватила рукама то бајно биће, подигла га и притисла себи на груди.

Запљуснуо ју је талас опојног мириса, а онда јој се учинило да пада у неко црвено језеро. Покушала је да се одржи на површини, али нешто ју је вукло у дубину.

Две фигуре, стара и нова, скотрљале су се у дивљем загрљају... и Марта је изгубила свест.

Свилени кимоно

Пробудио ју је неки туп пад. Лежала је усред ружичасте хартије, лењо се протежући. Савила је једну ногу у колену... и срце самo што јој није стало. Па то колено је лепота над лепотама!

И остало је било такво. Марта просто није могла да се нагледа.

А тада, постала је свесна да је њено ново ја потпунс наго и да Хауард може сваког часа да дође. Скочила је на ноге, лака као газела, и похитала да се обуче. Сетила се речи из огласа: „Посматраћете своје старо ја како нестаје“ и осмехнула се.

У плакару је нашла свилени кимоно који јој је Хауард донео из Јапана, али који није носила јер јој је био тесан. Пробала га је; пристајао јој је као да је био прављен по мери.

Сад је требало да уклони ону хартију у коју је њено ново ја било увијено. Стала је да је прикупља, кад је напипала нешто меко.

Брзо је разгрнула хартију... и указала се непомична женска прилика у кућној хаљини на крупне светове. Марта! Њено старо ја!

Крикнула је од запрепашћења. Зар није нестала? Па то је превара! Подигла је књижицу са упутствима и отворила је.

„Преображају треба приступити веома опрезно“, писало је тамо, а затим је давано мноштво компликованих техничких инструкција. Уместо да поступи по њима, Марта је једноставно зграбила своје ново ја, не бринући се за старо. А сад...

Сад је било касно, јер је настојање новог и нестајање старог морало да буде истовремено.

Прилика на поду се покренула. Покушала је да седне, али није имала снаге.

— Хеј, ти! — викнула је нова Марта, с мржњом посматрајући стару. — Одлази одавде! Остави нас на миру!

Пошла је према њој, али је стала кад је чула кораке у дворишту. Хауард!

Не губећи ни часа, гурнула је своје бедно старо ја у плакар у предсобљу, закључала га и пошла да отвори врата.

— Хауарде, драги...

Он ју је гледао без речи, блиставих очију. Личио је на дете коме су купили нову играчку.

— Марта... ти...

— Зови ме од сада Марни — рекла је и испричала му шта се десило, прећутавши продају акција и старо ја.

Карта за Калифорнију

У кући Меријемових почео је нов живот. Мартин преображај наметао је Хауарду не мале обавезе. Морао јој је бити достојан партнер, и изгледом и понашањем.

Одмах су почели да их позивају на пријеме. Марни је увек била окружена гомилом обожавалаца. Разуме се, није више имала времена за кућу. Она гомила ружичасте хартије још је била насред собе, а стара Марта је седела у плакару, заборављена.

У другој недељи свог новог живота, Марни је почела да примећује неке чудне ствари. Она ружичаста хартија је нестала, заједно са упутством, а мрље на штедњаку, јасно су казивале да га неко свакодневно употребљава.

Објашњење је могло бити само једно. Марни је на прстима прошла плакару и нагло га отворила. Угледала је своје старо ја са таблом чоколаде у руци.

— Несрећнице! — викнула је — Докле мислиш да ми загорчаваш живот?

— Извините — муцала је Марта. — Мора се живети...

— Признај да си и Хауарду припремала храну!

— Шта ћу... не могу да га гледам гладног — правдала се.

Док су младој жени свакојаке мисли пролазиле кроз главу, чак и мисли о убиству, синула јој је идеја.

— Ако ти дам хиљаду долара и авионску карту за Калифорнију — рекла је — хоћеш ли за свагда напустити ову кућу?

— Хоћу, госпођо — рекла је Марта покорно.

Тако се мир вратио у кући Меријемових. Хауард као да није примећивао да је Марта нестала. Није било вечери кад нису одла-

зили у посете, или сами примали госте. Марни је набавила аутоматског кувара на којем су јој ускоро сви завидели.

Једини разлог њеног незадовољства сада је био — Хауард. Угојио се и постао некако тром. Просто је био смешан у вечерњем оделу. То је решила на тај начин што би се, одмах по доласку на пријем, одвојила од њега, а потражила би га тек кад је требало да иду кући.

Па ипак, волела га је као пре и зато јој је тешко падало кад је приметила да ни он не жели да буде с њом. Те вечери је хтела да га представи једном крупном пословном човеку, али није могла да га нађе као да је у земљу пропао.

Кад је пословни човек отишао, Марни се бацила на трагање. Најзад је нашла Хауарда на тераси, управо у тренутку кад је махао руком некој прилици која је нестајала у жбуњу. Он је то, додуше, порицао, али она је била сигурна.

Пољубац, на забави

Али, главни ударац је тек требало да дође. Марни је била изабрана у одбор добротворног друштва за помоћ удовицама и сирочади, којем је на челу стајала Една Хочкис-Бејнс. Сматрала је то крупним успехом и сва срећна кренула на први састанак одбора. Тамо је, поред председнице, затекла једну особу која јој се учинила позната. Кад ју је боље погледала, само што се није срушила. Марта!

Од тог дана сударала се с њом на сваком кораку. Готово да није било пријема на који нису позивали и Марту. И сад је била трапава као пре, мада много боље обучена. Очигледно, није отпутовала у Калифорнију, већ је оних хиљаду долара употребила да обнови гардеробу.

Једне ноћи, на некој забави, изненадила је Хауарда како љуби њено старо ја. Направила се као да није видела, јер јој није било до скандала.

Кад су се вратили кући, он је мирно рекао:

— Марни, хтео бих да се разведем.

Гледала га је запрепашћено.

— Хауарде! Због ње...

— Да — одговорио је озбиљно. — Поново сам се заљубио у девојку којом сам се некад оженио.

— Али... зашто сам онда ја ово...

Глас јој се прекинуо. С муком се савладала да не бризне у плач.

— Ја ти то нисам тражио — рекао је он. — Теби треба муж који ће ти одговарати: висок, витак, који воли забаве. Ја то нисам.

— Добро, Хауарде, видим да те не могу поколебати. Молим те само да сачекаш да се мало припремим.

— У реду. Толико могу.

Обукао је свој стари фланелски огртач, као некад кад би с Мартом седео испред телевизора. Она га је гледала, док су јој хиљаде мисли пролазиле кроз главу.

Прићи, Хауарде...

Провела је ноћ седећи за тоалетним сточићем, повремено бацајући поглед на свој лик у огледалу.

Када се забелела зора, знала је шта ће да учини. Идеју јој је, у ствари, дао Хауард, оним: „Теби треба муж... висок, витак...“

— У праву је — рекла је гласно и ударила шаком по столу.

Кад је Хауард отишао на посао, почела је да прави план. Затим је телефонирала неколицини пријатеља и обезбедила потребан новац...

Две недеље касније, стигла је велика кутија.

— Хауарде — позвала га је. — Имам изненађење за тебе.

Дошао је из кухиње, где је седео са Мартом и пио кафу.

— Прићи, Хауарде.

Пришао је и загледао се у кутију.

— Шта је то?

— Повуци канап!

Послушао је. Кутија се отворила и појавила се прилика увијена у танку хартију, али овога пута зелену. Као гоњен неком силом јачом од себе, Хауард је стао да цепа хартију, а затим је пригрлио фигуру која је лежала у кутији.

Марни и њено старо ја гледале су га, задржавши дах. Виделе су како се пред њима све усковитлало и чуле најзад туп пад.

Из кутије је устало ново биће, чудесно леп мушкарац, висок, витак, и одмах похитао да се обуче.

За то време, стари Хауард је почео да се извлачи испод гомиле хартије.

— Помози му, он је твој — рекла је Марни свом старом ја, а затим се окренула и раширила руке према новом Хауарду, који је долазио елегантан у спортском оделу.

— Драги... — рекла је.

Хауард је прошао поред ње и загрлио стару Марту, која као да је била још ошамућена оним што је видела.

— Хајдемо, драга...

Марни је, забезекнута, гледала за њим.

На поду, стари Хауард никако није успевао да стане на ноге. Марни га је гледала, нема од беса. А онда се сетила да су те вечери позвани код Хочкис-Бејнсових, и то јој је вратило изгубљену сигурност.

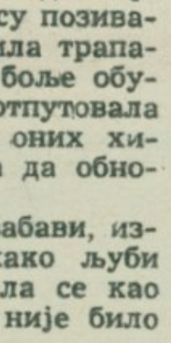
— Хајде, устај! — рекла је и гурнула га врхом своје ципеле. Сад је поново господарила собом. — Устај... драги!

И погледала га је презриво.

ХУМОР БЕЗ РЕЧИ

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Сви се налазе у рату против свих, како у јавном, тако и у приватном животу.

(Платон)

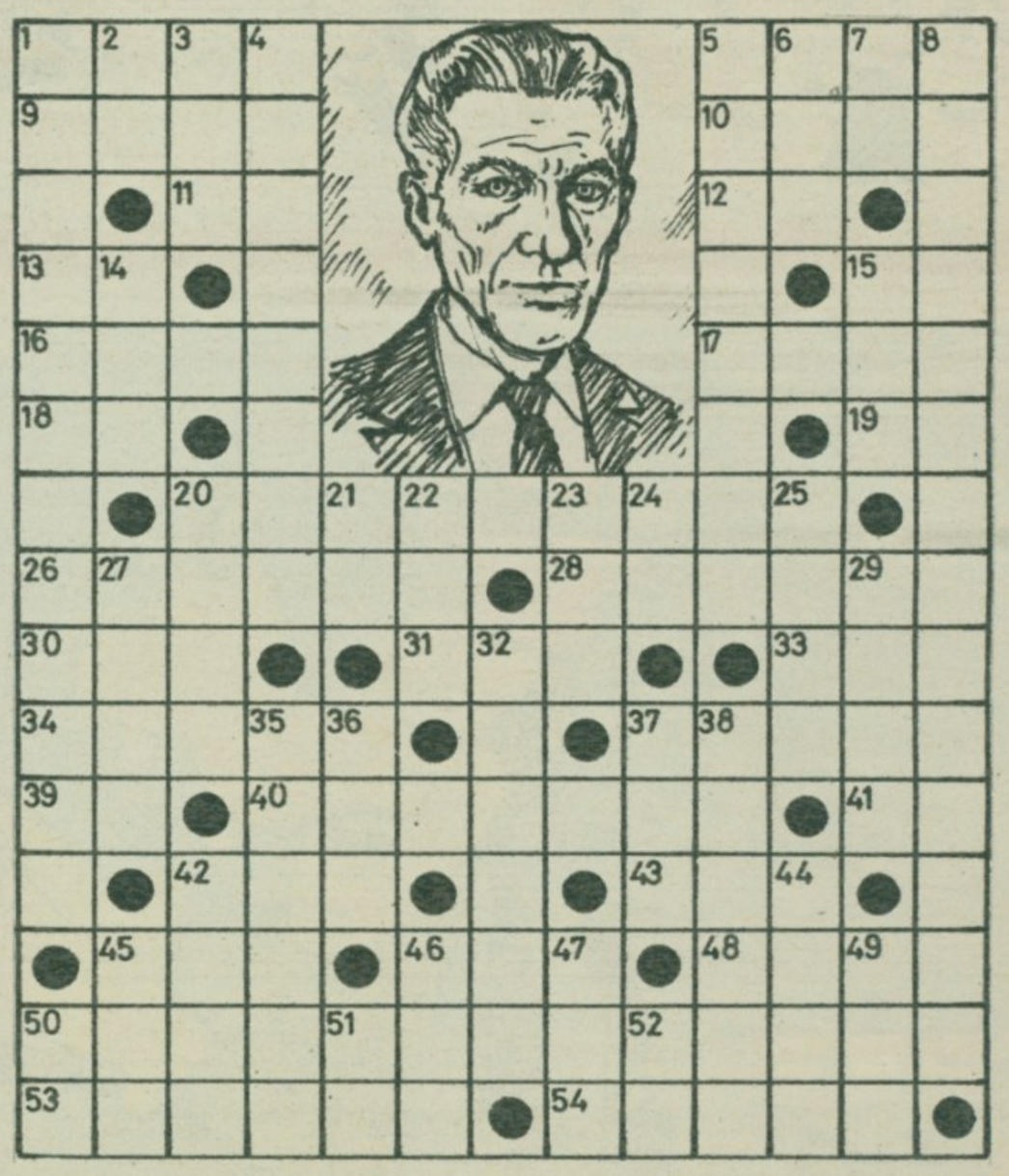
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО:

1) Мехурић на кожи проузрокован опекотином, **5)** болни узвик, **9)** озледа, **10)** опера од Вердија, **11)** комедија Бранислава Нушића, **12)** гребен, **13)** заменица по којој је чакавски дијалект добио име, **15)** ауто-ознака Крушевца, **16)** стара држава у Месопотамији, **17)** старогрчки писац басни, **18)** алпски врх у Швајцарској, **19)** предлог, **20)** град у Србији, **26)** брана, **28)** вест отпремљена или примљена далекописачем, **30)** упитна заменица, **31)** река у СССР-у, **33)** завршни ударац у боксу (стр.), **34)** грчка оперска певачица (Марија), **37)** музичке лествице, **39)** центар обртања, **40)** престоница султана на Босфору, **41)** све у реду (енгл.), **42)** беле боје, **43)** један од завршетака шаховске партије, **45)** умокац, **46)** коњи, **48)** неискривљен, **50)** ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАШЕГ РОМАНСИЈЕРА И ПЕСНИКА (види слику!), **53)** Обарка, **54)** грешка (лат.).

УСПРАВНО:

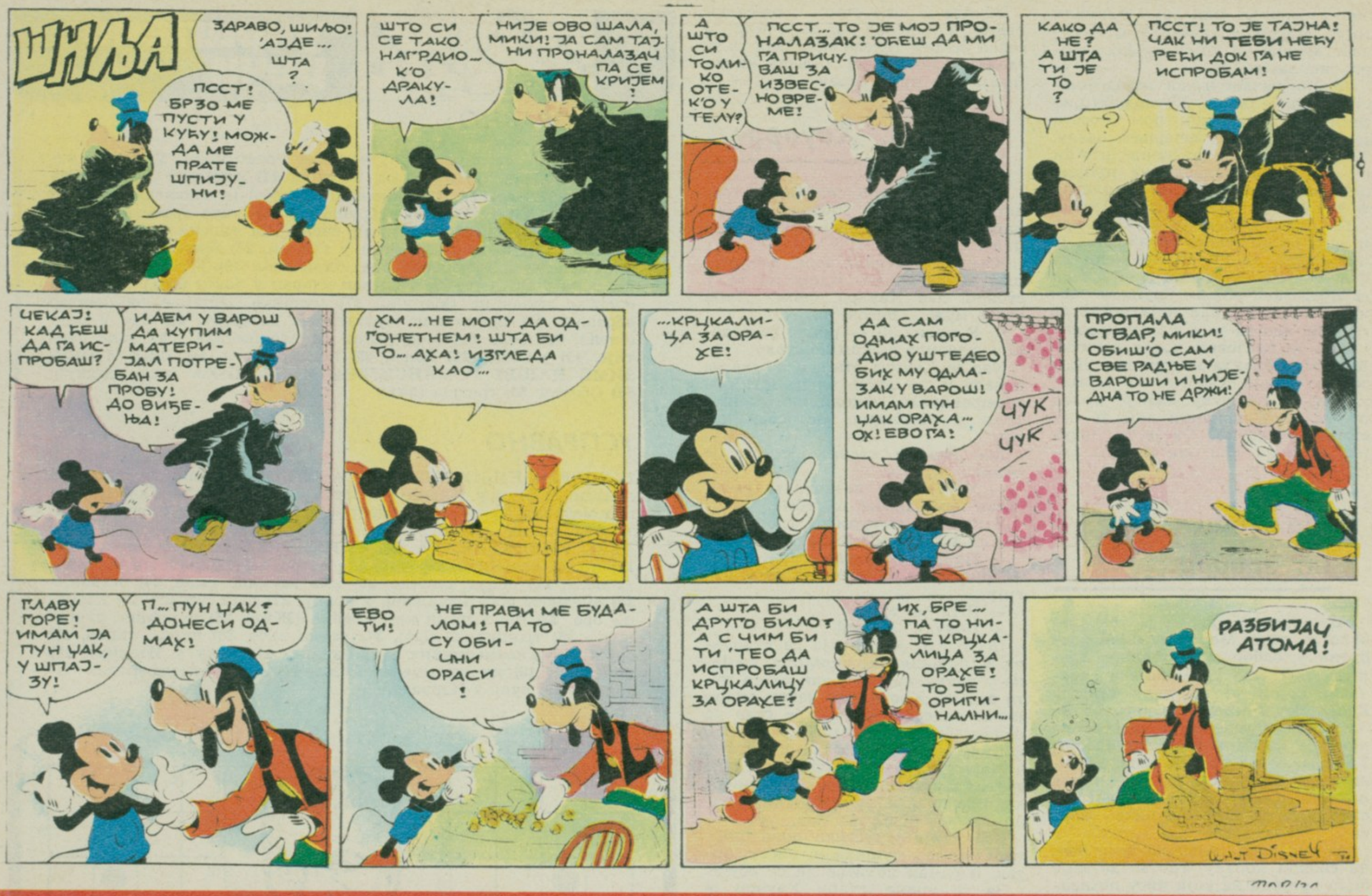
1) НОВЕЛА КЊИЖЕВНИКА СА СЛИКЕ, **2)** хемијска ознака за лантан, **3)** река у Индији, **4)** врста бомбоне, **5)** свечана поворка под маскама, **6)** мочварно подручје, **7)** иницијали имена и презимена нашег књижевника („Животопис без свршетка“), **8)** ДЕЛО КЊИЖЕВНИКА СА СЛИКЕ, **14)** женски певачки глас, **15)** птица певачица, **20)** корално острво, **21)** скраћеница за електроволт, **22)** попут, слично, **23)** име глумице Рине, **24)** негација, **25)** вредност робе изражена у новцу, **27)** раст, узраст, **29)** народни оро, **32)** француски књижевник (Жил), **35)** помоћник судије (стр.), **36)** троцифрен број, **37)** речна риба, **38)** дирка, типка, **42)** оружје јужноамеричких Индијанаца, **44)** лука у Италији, **45)** пепељаст, **46)** мушко име од миља, **47)** врста атмосферских падавина, **49)** лука у Израелу.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Кокс, 4) кас, 7) Тиса, е, 10) Октавијан, л, 11) лама, 13) тер, 14) касе, 16) троле, н, 18) устав, х, 19) артикли, н, 22) цев, 24) сајам, 25) Ута, 27) рола, 29) Кар, 30) Арам, 31) плакат, 32) палома, 33) која, 34) мла, 36) атол, 37) ага, 38) Скити, 40) Ани, и, 41) окарина, и, 43) ујаци, и, 45) дрека, 48) даме, 49) иза, 51) Адам, а, 52) аниматори, у, 53) вена, 54) Ема, 55) Епир.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Витровић, телефон 324-191/525, Нурудина Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—, Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција. Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ШИЉА
ЗДРАВО, ШИЉО! 'АЈДЕ... ШТА ?
ПССТ! БРЗО МЕ ПУСТИ У КУЋУ! МОЖДА МЕ ПРАТЕ ШПИЈУНИ!
ШТО СИ СЕ ТАКО НАГРДИО... К'О ДРАКУЛА!
НИЈЕ ОВО ШАЛА, МИКИ! ЈА САМ ТАЈНИ ПРОНАЛАЗАЧ ПА СЕ КРИЈЕМ!
А ШТО СИ ТОЛИКО ОТЕК'О У ТЕЛУ?
ПССТ... ТО ЈЕ МОЈ ПРОНАЛАЗАК! 'ОЋЕШ ДА МИ ГА ПРИЧУВАШ ЗА ИЗВЕСНО ВРЕМЕ!
КАКО ДА НЕ? А ШТА ТИ ЈЕ ТО ?
ПССТ! ТО ЈЕ ТАЈНА! ЧАК НИ ТЕБИ НЕКУ РЕЋИ ДОК ГА НЕ ИСПРОБАМ!
ЧЕКАЈ! КАД ЋЕШ ДА ГА ИСПРОБАШ?
ИДЕМ У ВАРОШ ДА КУПИМ МАТЕРИЈАЛ ПОТРЕБАН ЗА ПРОБУ! ДО ВИЂЕЊА!
ХМ... НЕ МОГУ ДА ОДГОНЕТНЕМ! ШТА БИ ТО... АХА! ИЗГЛЕДА КАО...
...КРЦКАЛИЦА ЗА ОРАЊЕ!
ДА САМ ОДМАХ ПОГОДИО УШТЕДЕО БИХ МУ ОДЛАЗАК У ВАРОШ! ИМАМ ПУН ЏАК ОРАЊА... ОХ! ЕВО ГА!
ЧУК ЧУК
ПРОПАЛА СТВАР, МИКИ! ОБИШ'О САМ СВЕ РАДЊЕ У ВАРОШИ И НИЈЕДНА ТО НЕ ДРЖИ!
ГЛАВУ ГОРЕ! ИМАМ ЈА ПУН ЏАК, У ШПАЈЗУ!
П... ПУН ЏАК? ДОНЕСИ ОДМАХ!
ЕВО ТИ!
НЕ ПРАВИ МЕ БУДАЛОМ! ПА ТО СУ ОБИЧНИ ОРАСИ !
А ШТА БИ ДРУГО БИЛО? А С ЧИМ БИ ТИ 'ТЕО ДА ИСПРОБАШ КРЦКАЛИЦУ ЗА ОРАЊЕ?
ИХ, БРЕ... ПА ТО НИЈЕ КРЦКАЛИЦА ЗА ОРАЊЕ! ТО ЈЕ ОРИГИНАЛНИ...
РАЗБИЈАЧ АТОМА!
WALT DISNEY

© Walt Disney Productions
PEZ
у 30 Дизнијевих прича
ČESNJAK
Kolinska
Од данас код вашег трговца!
PEZ®
PEZ вам поклања поред укусних бонбона и драгих фигурица и доживљаје Дизнијевих јунака у стрипу.
НАПРАВИТЕ СВОЈУ МИНИ СТРИП БИБЛИОТЕКУ И ИГРАЈТЕ СЕ ЈОШ ЛЕПШЕ!
PEZ
шај прикладан лек уништак
Свакодневни наш ужитак.

ПАЛУТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

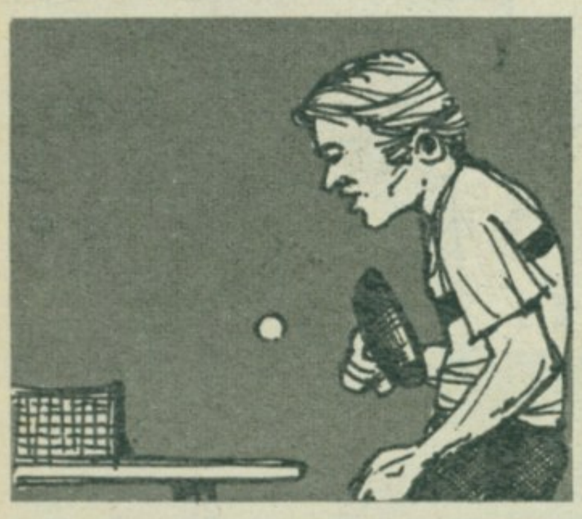
ПРЕДНОСТ СЛАБИЈЕМ

Неколико пута сам наишао на израз хендикеп-турнир у стоном тенису. Молим те, објасни ми шта то значи.

Павле Јасnић, Сарајево

Хендикеп-турнири у стоном тенису, и не само у њему, одржавају се због популаризације игре на „зеленом столу" или често као јавни тренинзи врхунских стонотенисера. Добар играч почиње партију против слабијег хендикепиран, оту да и име, за одређени број поена.

За давање предности стонотенисери се поделе у групе. У прву групу поставе се најбољи играчи који партију почињу са 0, односно без поена. У другу групу одређују се играчи којима се даје 4 поена предности у односу на оне из прве групе, дакле почињу партију, односно сет, резултатом од 4:0.

Играчи треће групе имају предност, поново над првом, целих 8 поена и тако редом. Обзиром да се хендикеп-гурнири играју на један сет до 60 поена, ретко се даје предност већа од 20 поена, мада и то може бити ствар договора.

* * *

Слично је и у другим спортовима — добри играчи дају предност слабијима да би били у што равноправнијем положају.

УБОД КОЈИ ЛЕЧИ

Желео бих да знам нешто више о акупунктури.

Срђан Диклић, Београд

Акупунктура је терапијска метода кинеске медицине убадањем металних игала дужине 5 до 22 цм, у одређено место неког дела тела, данас не само људског. Њен изум приписује се легендарном кинеском цару-лекару Хуанг-Тиу, око 2500 године пре н. е.

Према теорији кинеског лекара организам има 365 места која су поређана на дванаест црта што спајају главу са сва четири екстремитета. Сматра се да се акупунктуром излучују штетне творевине и остварује бржа циркулација енергије у телесним каналима. Дубина убода варира од неколико милиметара до 4 цм, и остаје забодена у тело од десетак секунди до неколико часова.

Најчешће се употребљавају игле од злата, сребра и гвожђа, хладне или топле, с оштрим или угластим врхом.

Као метода лечења акупунктура се у Европи јавља средином 16. столећа: пренели су је путници који су се враћали са Далеког истока.

ПОСЛАСТИЦА ФАРАОНА

Интересује ме од када датирају укрштене ријечи и ко их је први саставио.

Вицко Пинтер, Новска

Почетком нашег века, тачније 21. децембра 1913. године, уредник забавног додатка једног великог њујоршког листа Артур Вејн тражио је неку занимљивост да попуни празнину у броју. Најзад му је пало на ум да састави кратак ребус. Узео је једну необичну реч, поделио је на слова и за свако слово нацртао по један квадратић.

Требало је да читаоци испуне квадратиће према опису које је Вејн израдио за свако слово. Ускоро су почела да стижу писма читалаца који су тражили да лист наставља да објављује сличне ребусе. Многи листови су затим у своје бројеве уврстили ребус-укрштенице. Временом ребуси добијају и сасвим нове облике.

Међутим, за укрштене речи знали су и Кинези шест векова пре нашег бројања година. Доктор Франк Визетли, на основу ископина, тврди да су за укрштенице знали и Египћани и наводи их као омиљену забаву на двору фараона Тутанкамона. Према тврђењу научника пренете су у Рим о чему сведоче и рушевине ископаног римског града Коринијума...

Многе векове оне су „преспавале" да би, захваљујући Вејну, оживеле у нашем столећу.

РАЗУЗДАНИ ВЕТАР

Чула сам у метеоролошким извештајима да често кажу како дува ветар јачине неколико бофора. Шта то значи?

Косара Букелица, Нови Пазар

Ветром, струјањем ваздуха, сматра се оно струјање које је паралелно са Земљином површином. Уобичајено је да се мери његова брзина, односно јачина и смер. Кад нема инструмената, јачина ветра мери се по тзв. Бофортовој скали која је подељена на дванаест поделака, од 0 до 12. Ако је ваздух потпуно миран и нема треперења лишћа јачина ветра износи 0 бофора, ако је, пак, струјање ваздуха уништавајуће, јачина ветра је 12 бофора, то је већ — орkан.

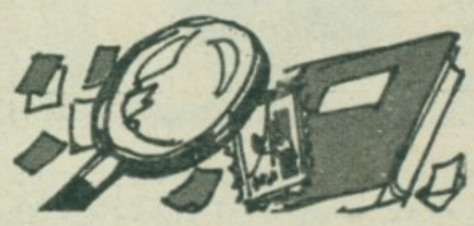
Мера је добила име по енглеском контраадмиралу Франсису Бофорту који је 1805. године дао скалу за одређивање јачине ветра.

Највећа до сада измерена брзина ветра на површини Земље износи 289 километара на час а у појединим таласним ударима и 368 км/ч. Међутим, у вишим слојевима атмосфере брзина ветра може достићи и 600 км/ч.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Пошто имам око 800 примјерака Забавника ријешио сам их поклонити читаоцима којима недостају. **Нихад Салиховић, 75247 Кораj**

Скупљам марке и желела бих да мењам са осталим филателистима. Поседујем и размењујем серије и појединачне марке. **Весна Костова, 91000 Скопље, Ул. Наум Наумовски-Борче 79-б**

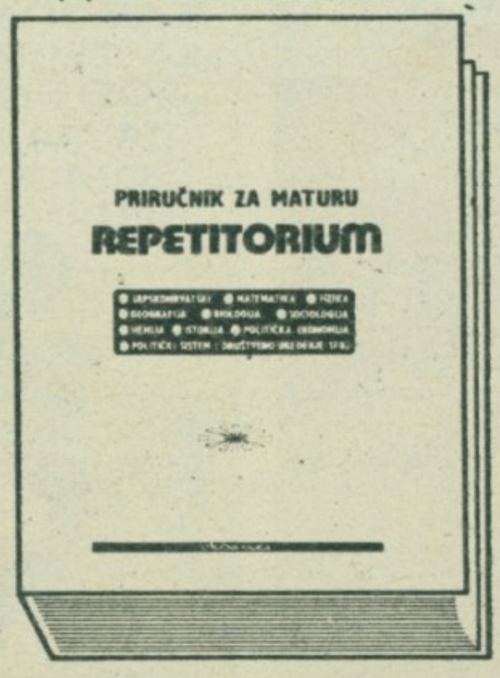
Имам велики број салвета и разгледница које бих желела да мењам за значке, марке или привеске за кључеве. **Марина Милић, 18400 Прокупље, Војводе Мишића 74**

Молио бих све читаоце Забавника који скупљају привјеске да ми поклоне дупликате. **Срећко Станић, 58000 Сплит, IV сплитске ударне бригаде 61**

МАТЕМАТИКА КАКО ЛАКО

»УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ« - 4 књиге, садрже комплетну израду свих типова задатака из математике за I, II, III и IV разред гимназије, техничких и осталих средњих школа. Шаљемо поузећем. Цена сваке књиге **80 дин.** Све 4 књиге - комплет само **250 дин.**
АДРЕСА: **МАТЕМАТИКА — 71000 Сарајево, ПП 64**

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!
ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — **репетиторијумом** — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда. Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, **тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године,** а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

РЕПЕТИТОРИЈУМ можете добити поузећем по цени од 100.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ", Француска 7, 11001 Београд, поштански фах 23.

WALT DISNEY

МИКИ

САМО ТИ СВЕ ПРИПРЕМИ, ШИЉО... ЕТО МЕНЕ ОДМАХ!

ШИЉА СЕ БАШ ЗАНЕО АМАТЕРСКИМ ФИЛМОМ!

НАДАМ СЕ ДА МУ ЈЕ ОВАЈ БОЉИ ОД ПОСЉЕДЊЕГ!

ШИЉА

ИЗВИНИ ШТО КАСНИМ, ШИЉО!

НИШТА, НИШТА! ФИЛМ ЈЕ ТЕК ПОЧЕО!

ХВРРРРРРРР

НАЛЕТЕО САМ НА МЕДВЕЂУ ЈАЗБИНУ! ЦЕЛА ПОРОДИЦА СПАВАЛА ЈЕ ЗИМСКИМ СНОМ!

БИЛО ЈЕ ОПАСНО, А?

КАД САМ ПОЧ'О ДА БАРАТАМ КАМЕРОМ, ТАТА МЕДВЕД СЕ ПРОБУДИО!

ЈЕ Л' СЕ РАЗЈАРИО?

ДА ВИДИШ... НИЈЕ! ЧАК САМ ГА НАГОВОРИО ДА СНИМИ **МЕНЕ** С ЊЕГОВОМ ФАМИЛИЈОМ!

СВАЧЕМУ САМ ГА НАУЧИО!

ЗАБОРАВИХ ДА ТИ КАЖЕМ... ДОВЕО САМ ГА СА СОБОМ КУЋИ!

КЛИК

Distributed by King Features Syndicate.